

T.C.
BAŞBAKANLIK
SOSYAL YARDIMLAŞMA
VE DAYANIŞMA
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

STRATEJİK PLAN

2009-2013

Ankara-2008

T.C.
Başbakanlık
Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma
Genel Müdürlüğü

Stratejik Plan 2009-2013

Ankara 2008

**T.C.
BAŞBAKANLIK
SOSYAL YARDIMLAŞMA VE
DAYANIŞMA GENEL MÜDÜRLÜĞÜ**

SYDGM STRATEJİK PLAN HAZIRLAMA EKİBİ

ADI SOYADI

GÖREVİ

Ömer YARIŞ
Cemalettin ÇOĞURCU
Nazmiye SIRT
Dr. Selim COŞKUN
Huriye SEVEN
Ersin BİÇER
Samet GÜNEŞ
Şebnem AVŞAR KURNAZ
Nevzat Fırat KUNDURACI
M. Ali KÜÇÜKÇAVUŞ
A. Fatih ORTAKAYA

Destek Hizmetleri Dairesi Başkanı
Strateji Geliştirme Müdürü
Müdür
Sosyal Yardım Uzmanı
Sosyal Yardım Uzmanı
Sosyal Yardım Uzman Yardımcısı
Sosyal Yardım Uzman Yardımcısı
Sosyal Yardım Uzman Yardımcısı
Sosyal Yardım Uzman Yardımcısı
Sosyal Yardım Uzman Yardımcısı
Sosyal Yardım Uzman Yardımcısı

STRATEJİ GELİŞTİRME MÜDÜRLÜĞÜ KOORDİNASYON EKİBİ

ADI SOYADI

GÖREVİ

Cemalettin ÇOĞURCU
Oktay ORTAKCI
M. Emin ARPACIK
Erhan DEMİRDAŞ
Tuğba USTA

Strateji Geliştirme Müdürü
Mali Hizmetler UZMANI
Mali Hizmetler UZMANI
Mali Hizmetler UZMANI
Memur

Baskı:

İsmat Matbaacılık
Meşrutiyet Cad. No:9/7
Kızılay-ANKARA
Tel: 0312 425 36 34
www.ismat.com.tr

Kapak-Sayfa Düzeni:

İsmat - Enver AYDIN

Bir insanın hakkı, diğer bir insan için vazife olur ve yine bir insanın vazifesi de diğer insanın hakkı demektir. Hak, salâhiyet dediğimiz zaman hemen aynı şeyleri anladığımız gibi vazife, mecburiyet, yükümlülük, vecibe, borç da birbirinden ayrılmayan şeylerdir. Anlıyoruz ki, hakkın bulunduğu yerde vazife ve vazifenin bulunduğu yerde hak vardır. Yani her insan aynı zamanda hem kendine ait birtakım haklara sahiptir, hem de başkalarına ait hakların kendine yüklediği birtakım vazifelere sahiptir.

M.Kemal ATATÜRK

Recep Tayyip ERDOĞAN
Başbakan

Toplum refahının artırılması, adaletli gelir dağılımının sağlanması, ekonomi politikalarının etkili sosyal politikalar ile uyumlu yürütülmesine, toplum desteğinin alınmasına bağlıdır. Hükümetimiz döneminde ekonomik kalkınma politikaları etkili sosyal politikalarla dengeli bir şekilde yürütülmüştür.

Ülkemizin ekonomik büyüme oranındaki ve kişi başına düşen milli gelirdeki artışların yanı sıra enflasyon oranının tek haneli rakamlara gerilemesi; toplumda güven duygusunu artırmış, gelir dağılımı üzerindeki olumlu etkiler toplumun her kesimine yansımış ve yoksul vatandaşlarımız da geleceğe çok daha umutla bakmaya başlamıştır.

Makro düzeyde sağlanan ekonomik gelişmelere paralel olarak, yoksullukla mücadelede ülkemizin yoksulluk profiline uygun sosyal yardım politikalarının uygulanması ve bu alana ayrılan kaynağın önemli oranda arttırılması yoluyla beşeri sermayenin korunması ve gelişimi sağlanmıştır.

Devleti halka hizmet aracı olarak gören iktidarımız bütün vatandaşlarımızın refah ve mutluluğunu sağlayacak sosyal politikaları hayata geçirmiştir.

Halka hizmeti her şeyin üstünde gören bir anlayışla, ekonomik ve sosyal yoksunluk içindeki aileleri koruyan ve onların insan onuruna yakışacak şekilde yaşamalarını sağlayacak uygulamalar ile vatandaşlarımızın refah ve mutluluğu için özveriyle çalışılmıştır.

Sosyal politikalar, İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi ve Avrupa Sosyal Şartı gibi uluslararası belgelerde yer alan insanların "Yoksulluğa Mahkûm Edilmeme" gibi evrensel haklarından hareketle ve sosyal adalete öncelik veren "İnsan Merkezli Kalkınma" anlayışıyla uygulanmıştır.

Bu anlayış içinde, öncelikle mevcut sosyal politikalar gözden geçirilmiş, sosyal hizmet ve sosyal yardım alanında faaliyet gösteren kurumlar etkin bir şekilde çalıştırılmış ve bu alandaki kaynakların toplumun en yoksul kesimlerine ulaşması sağlanmıştır.

Sosyal yardım uygulamalarında, Devletimizin en etkili sosyal yardım mekanizması Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonudur. İktidarımız döneminde, sosyal sorun ve ihtiyaçlara hızlı ve etkin bir şekilde müdahale imkânı sağlayan bu Fon'un yönetiminde ve Fon kaynağının kullanımında temel ilkeler oluşturulmuştur.

Fon kaynağının güçlendirilmesinin yanı sıra, sosyal yardım uygulamaları da disipline edilmiştir. Yoksulluğun kuşaklararası transferini engelleyebilmek için "Eğitim, Sağlık, Üretim ve İstihdama" yönelik desteklere büyük önem verilmiştir.

Ekonomik, politik ve sosyal alanlarda sağlanan pozitif gelişmelerin sürdürülebilmesi, alınan kararların ne kadar stratejik ve sonuç odaklı olduğuna bağlıdır.

Elde edilen başarıların kalıcı hale gelmesi, projelerin devam ettirilmesine ve yapısal önlemlerin etkili bir şekilde uygulanmasına bağlıdır. Bu çerçevede, kamu idarelerinin karar verme süreçlerini güçlendirmek, hizmet önceliklerini iyi belirlemek,

kaynak dağılımını sağlıklı bir şekilde yapmak ve mali saydamlık ile hesap verebilirliği artırmak açısından; kamu mali yönetim reformunun bir gereği olarak stratejik planlama ve performans esaslı bütçeleme çalışmaları büyük önem arz etmektedir.

Bu kapsamda, üç yıllık kısa vadeli hedefleri yansıtan çok yıllık bütçe öngöröleri, Dokuzuncu Kalkınma Planı ile şekillendirilen 2007-2013 dönemine ait orta vadeli hedefler ve 2023 yılına kadar ulaşılması öngörölen amaçlar bu çalışmalara yön verecektir.

Sosyo-ekonomik ve kültürel tüm alanlar dikkate alınarak; nüfusun tümünü kapsayan, etkin, ülke ve bölge şartlarını göz önünde bulunduran, dezavantajlı grupları topluma entegre eden, toplumun her kesimine sorumluluk vererek sosyal dışlanma ve yoksulluk riskini en aza indiren bir yapı oluşturulması, kaynakların etkin ve verimli kullanılması, sonuç odaklı bir yaklaşımın benimsenmesi, şeffaflığın ve hesap verebilirliğin temel ilke haline getirilmesi amacıyla hazırlanan Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Genel Müdürlüğü, 2009- 2013 dönemi Stratejik Planının ülkemize hayırlı olmasını dilerim.

Recep Tayyip ERDOĞAN
Başbakan

Hayati YAZICI
Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı

Yoksulluk olgusu az gelişmiş veya gelişmekte olan ülkelere özgü bir sorun değildir, bu noktadaki organizasyonlar ve çalışmalar gelişmiş ülkelerde de mevcuttur. Bugün küresel boyutta da en temel mücadele alanlarından birisi haline gelen **“Yoksulluk ve Yoksullukla Mücadele”** sosyal, politik ve kültürel başlıkları da içeren çok boyutlu bir sarmal haline dönüşmüştür.

Türkiye, Başbakanımız Sayın **Recep Tayip Erdoğan’ın** Başbakanlığında kurulan Cumhuriyet Hükümetleriyle Anayasamızda da ifadesini bulan **“Sosyal bir hukuk devleti”** olması özelliğini **aktif bir şekilde** uygulamıştır.

Bu amaçla Bütçe açığının giderilmesinde kullanılan Sosyal Dayanışma Fon gelirleri amacına uygun olarak kullanılmaya başlanmış, **fakir-fukara, garip guraba’nın cebine girmiştir.**

Devleti halka **hizmet aracı** olarak gören iktidarımız, bütün vatandaşlarımızın refah ve mutluluğunu sağlayarak, insanı merkeze alan bir anlayışla sosyal politikaları hayata geçirmiştir. Bu anlayış içinde, öncelikle mevcut sosyal politikalar gözden geçirilmiş, sosyal hizmet ve sosyal yardım alanında faaliyet gösteren kurumlar etkin bir şekilde çalıştırılmıştır.

Hükümetimiz döneminde, sağlık ve eğitim alanında sunulan hizmetlere azami erişimi sağlayacak politikaların öncülüğünde, talep edene değil gerçekten muhtaç olana yardım edilen, sosyal kısıtlılık altındaki tüm kesimlere ulaşan modern bir sosyal yardım mekanizmasının oluşturulmasına öncelik verilmiştir.

Bu doğrultuda; **sosyal yardım sistemi güçlendirilerek, sosyal yardım çalışmaları daha organize, etkin ve uzmanlığa dayalı hale getirilmiştir.**

Ülkemizin her vatandaşının onurlu, huzurlu ve yaşam standardı yüksek bir hayatı hak ettiği inancı ile eğitim, sağlık programlarına, gelir getirici, üretim ve istihdama yönelik proje desteklerine özel önem verilmiştir.

Ekonomik ve sosyal yönden güçsüz olanlar lehine, toplumsal eşitsizlikleri ve sorunları giderici etkin ve yaygın sosyal politikalar uygulanmak suretiyle, bu alandaki kaynakların toplumun en yoksul kesimlerine ulaşması sağlanmıştır. Çünkü mesele- nin, **“Balık vermek değil, balık tutmayı öğretmek”** olduğunun bilincindeyiz.

Sosyal yardımlarda kullanılan kaynaklar **son beş yılda önemli ölçüde** artırılmıştır.

Bu kapsamda, çalışabilecek ve üretebilecek potansiyeli olan yoksul kişi ve aileleri üretim sürecine katacak olanakları geliştirmek amacıyla, kendi alın terleri ile geçinebilir hale gelmeleri için istihdam ve meslek edindirme projelerine ve gelir getirici projelere öncelik tanınmıştır. Bu projeler, çeşitlendirilerek kırsal kesimde ve az gelişmiş bölgelerde girişimcilik teşvik edilmektedir.

Eğitime destek programlarının etkinliği artırılarak, özellikle kırsal kesimdeki **kız çocuklarına, özürlülere ve düşük gelirli ailelerin çocuklarına** eğitimde fırsat eşitliğini sağlayan sosyal yardımlar ile bu kesimlerin eğitime erişimleri kolaylaş-

tırılacaktır. **Kadınların ekonomik ve sosyal hayata katılımlarını** sağlamaya yönelik destekler daha da artırılabacaktır.

Yoksulluk ve sosyal dışlanmanın önlenmesine yönelik politikaların uygulanmasında ve bunlara yönelik eğitim, barınma ve istihdam gibi hizmetlerde, merkezi idare ve mahalli idareler ile sivil toplum kuruluşları başta olmak üzere tüm kesimlerin koordineli bir şekilde çalışması sağlanacaktır.

Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Genel Müdürlüğü'nün sosyal yardım ve projeleri uzmanlığa dayalı olarak katılımcı, şeffaf ve etkin bir biçimde sunan ve ülkemizin sosyal yardım politikalarını belirlemede öncü konumdaki vizyonundan hareketle hazırlanan 2009-2013 dönemini kapsayan Stratejik Plan çalışmalarında tüm iç ve dış paydaşlarımızın azami katılımı sağlanmış ve çalışma sürecinde elde edilen tüm çıktılar saydamlık ilkesi gereği paylaşımına açılmıştır.

Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Genel Müdürlüğü'nün 2009-2013 Stratejik Planının gelecek beş yıllık dönemdeki uygulamalara ışık tutması dileğiyle Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Genel Müdürlüğü'ne, tüm mülki idare amirlerimize ve tüm paydaşlarımıza teşekkür ediyor, uygulamada başarılar diliyorum.

Hayati YAZICI
Devlet Bakanı ve
Başbakan Yardımcısı

Aziz YILDIRIM
Genel Müdür

Ülkemizde sosyal yardım faaliyetleri, sürekli ve kapsamlı olarak, 1986 yılında 3294 sayılı Kanun ile kurulan Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonu kaynaklarıyla yürütülmektedir. Sosyal yardım programları, 81 il ve 849 ilçede mülki idare amirlerimizin başkanlığındaki 930 Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı kanalıyla gerçekleştirilmektedir.

5747 sayılı Kanunla 43 yeni ilçe kurulmuş, 1 ilçe ise kaldırılmıştır. Bu yeni ilçelerde 3294 sayılı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Kanununun 7 inci maddesi gereği kurulacak olan yeni SYD Vakıfları ile SYD Vakıf sayısı 973'e ulaşacaktır.

3294 sayılı Kanun ile oluşturulan Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonu faaliyetleri, Başbakanlık bünyesinde, Fon Sekreteryası tarafından yürütülmekte iken, 09 Aralık 2004 tarih ve 5263 sayılı Kanun ile Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Genel Müdürlüğü kurulmuştur.

Genel Müdürlük, Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonu Kurulunun kararları doğrultusunda sosyal yardım programlarının uygulanmasını sağlamaktadır.

Fon Kurulu, Fonda toplanan kaynakların sosyal yardım programları ile proje ve yatırım programlarına dağıtım önceliklerini belirlemekte ve il/ilçelerde kurulmuş olan Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıflarına kaynak dağıtımına karar vermektedir.

Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Genel Müdürlüğü tarafından; Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonu kaynağı kullanmak suretiyle, ekonomik ve sosyal açıdan değişik yoksunlukları olan, ihtiyaç içindeki insanlarımız için geniş bir yelpazede sosyal yardım programları uygulanmaktadır.

Fon kaynaklarıyla, vatandaşa en yakın noktada ve esnek bir anlayışla faaliyet gösteren her il ve ilçemizde bulunan Vakıflara aylık periyodik aktarma yapılmaktadır. İl/İlçe nüfusu ile Türkiye İstatistik Kurumu tarafından belirlenen sosyo-ekonomik gelişme endeksi esas alınarak hesaplanan periyodik kaynak aktarımı, vakıfların aylık kullanılabilir kaynak mevcutları dikkate alınarak gönderilmektedir.

Sosyal güvencesi olmayan vatandaşlarımızın Yeşil Kart uygulaması kapsamına girmeyen sağlık giderleri karşılanmaktadır. Ayrıca, nüfusun en yoksul kesimindeki ailelere, 0-6 yaş grubundaki çocuklarının düzenli sağlık kontrollerini yaptırmaları şartıyla Şartlı Nakit Sağlık yardımları verilmektedir.

Özürlü vatandaşlarımızın yaşamları için zaruri olan, protez, işitme cihazı, araç-gereç vb. ihtiyaçları karşılanarak topluma katılmaları sağlanmaktadır. Ayrıca, Türkiye genelinde eğitim çağındaki özürlü çocuklarımız tüm özür gruplarını kapsayacak şekilde, bu Fondan sağlanan kaynak ile ücretsiz olarak okullarına ulaştırılmaktadır.

Dar gelirli, yoksul ailelerimizin eğitim çağındaki çocuklarına eğitimde fırsat eşitliği sağlayan; yüksek öğrenim bursu, ilköğretimdeki taşınmalı sistem kapsamındaki öğrencilerin öğle yemeği, ilköğretimde ücretsiz kitap, her türlü okul ihtiyaçlarının karşılanmasına yönelik yardımlar, nüfusun en yoksul kesimindeki ailelere, ilk ve orta öğretimdeki çocuklarının okula devam etmeleri şartıyla Şartlı Nakit Eğitim yardımları gibi eğitime destek programları uygulanmaktadır.

3294 sayılı Kanunumuz kapsamındaki çalışma gücü ve kabiliyeti olan insanlarımızın üretime ve istihdama katılmalarını, kendi işlerini kurmalarını sağlayacak proje destekleri verilmektedir.

Bütün bu sosyal yardım ve proje destek programları, her ilimizde Valilerimiz ve her ilçemizde Kaymakamlarımız başkanlığındaki Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıflarımız (SYDV) kanalıyla yürütülmektedir.

Yoksulluk ve sosyal dışlanmanın önlenmesine yönelik bu programların etkin bir şekilde uygulanması amacıyla; merkezi idare, yerel yönetimler ve Sivil Toplum Kuruluşları ile koordineli şekilde çalışmalarımıza devam edilecektir.

Kamuda stratejik yönetim yaklaşımının benimsenmesi, iyi yönetim açısından önemli bir adımdır. Oluşturulan stratejiler; planlama, yönetme ve istenilen yönde sonuç alma açısından önemli faydalar sağlamaktadır. Kurumlar, benimsedikleri stratejiler aracılığı ile kamu kaynaklarını amaçlarına uygun olarak kullanma, çevre ile olan ilişkilerini düzenleme, kurum üzerindeki olumlu ve olumsuz etkilerini zamanında fark etme, ortaya çıkacak riskleri yönetebilme fırsatına sahip olmaktadır.

Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile gündeme gelen stratejik planlama ve performans esaslı bütçeleme, plan-bütçe bağlantısının güçlendirilmesi mevcut imkanlar ve potansiyelin üst seviyede kullanılmasına zemin teşkil etmektedir.

İyi yönetim ilkeleri gözetilerek; Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Genel Müdürlüğü sosyal alanda politikaların hazırlanmasına katkı sağlamak, belirlenen politikaları uygulamak, uygulamayı takip etmek ve sonuçlarını değerlendirmek misyonu doğrultusunda yoksullukla mücadelede etkin düzenlemeleri öne çıkaran bir stratejik yönetim anlayışı ile 2009-2013 Stratejik Planını hazırlamıştır.

Stratejik Planımızın hazırlanması çalışmalarını yürüten ve koordine eden Strateji Geliştirme Müdürlüğüne, çalışmalara katkı veren Genel Müdürlük personeline, SYD Vakıfları çalışanlarına ve katkılarını esirgemeyen tüm paydaşlarımıza teşekkür ederim.

Aziz YILDIRIM
Genel Müdür

Giriş

Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Genel Müdürlüğü (SYDGM);

Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının "Türkiye Cumhuriyeti sosyal bir hukuk devletidir" hükmünden hareketle 14.06.1986 tarihinde yürürlüğe giren 3294 sayılı Kanun ile Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonu (SYDTF) kurulmuştur.

Fon, 09.12.2004 tarihine kadar Başbakanlık bünyesinde oluşturulan Genel Sekreterlik tarafından yönetilmiş ve bu yapı 09.12.2004 günlü, 5263 sayılı Kanun ile Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Genel Müdürlüğü olarak teşkilatlandırılmıştır.

Fonun 3294 sayılı kanundaki amacına yönelik yardım faaliyetleri il ve ilçelerde bulunan Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıfları (SYDV) kanalıyla yürütülmektedir.

1986 yılından günümüze kadar sosyal yardım uygulamalarında önemli gelişmeler sağlanmış, Fon kaynakları artırılmış, sosyal yardımlarda uzmanlığa dayalı bir kurumsal yapı teşekkül ettirilmiş, kurumlar arası işbirliği güçlendirilmiş, yardım politikalarında anlayış değişikliğine gidilerek vatandaşlarımızı pasif durumda bırakan karşılıksız günlük ihtiyacını gideren yardım şekline üretim ve istihdama katılımı teşvik eden sürdürülebilir, gelir sağlayacak kalıcı proje desteklerine ağırlık verilmiş ve SYDT Fonu sosyal himaye ve destek modeli haline gelmiştir.

Böylece, yoksulluk ve sosyal dışlanmaya maruz veya bu risk altında olan birey ve grupların ekonomik ve sosyal hayata aktif katılımlarının artırılması ve yaşam kalitesinin yükseltilerek toplumsal dayanışma ve bütünleşmenin sağlanmasına katkıda bulunulmuştur.

Sosyal koruma ağının sosyo-ekonomik ve kültürel tüm alanlar dikkate alınarak, nüfusun tümünü kapsayan, etkin, ülke ve bölge şartlarını göz önünde bulunduran, dezavantajlı grupları topluma entegre eden, toplumun her kesimine sorumluluk vererek sosyal dışlanma ve yoksulluk riskini en aza indiren bir yapıya kavuşturulması görevini üstlenen SYDGM, bu bilinç ve şuurla çalışmalarını sürdürmektedir.

Ulusal ve uluslararası alandaki sosyal yardım faaliyetleri ve uygulamaları izlenmektedir. Artan ihtiyaçlar için kaynaklar sınırlı olduğundan, önceliklerin belirlenmesi ve yardımların ulaşacağı hedef kitlenin belirlenmesi, bu işlerin belirlenen zamanda yapılması ve takibi için stratejik planlamaya ihtiyaç duyulmaktadır.

"Kamu Yönetimi Reformu" kapsamında, hükümet tarafından yürürlüğe konan Acil Eylem Planında, "... kuruluş düzeyinde stratejik planlama uygulamasına geçilecektir" ifadesi yer almıştır. Yüksek Planlama Kurulunun 2003/14 karar nolu 2004 yılı programı ve mali yılı bütçesi makro çerçeve kararı gereği, stratejik planların; bütçe tekliflerine baz oluşturacağı ve Maliye Bakanlığının Performans Esaslı Bütçe (PEB) çalışmalarında bu planları temel alacağı belirtilmekte, 5018 sayılı Kamu Mali

Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile bütçenin kapsamı genişletilerek, kalkınma planı, stratejik planlar ve bütçe arasında sıkı bir bağ kurulmaktadır.

SYDGM stratejik planının hazırlanmasında, sosyal yardım alanında ulusal ihtiyaçların yanı sıra Türkiye-Avrupa Birliği ilişkileri de göz önünde bulundurulmuş ve AB'ye uyum sürecinin yoksulluk kültürüne ve yoksullukla mücadele çalışmalarına etkisi doğrultusunda, planın içeriğine yön verilmiştir. Bu süreçte ülkemizin yoksullukla mücadelesindeki kazanımları AB ülkeleri ve dünya ülkelerindeki tüm tanım, kavram, yöntem sınıflama ve yayımlama gibi konularda AB ile ortak standartlara ulaşılması amaçlanmıştır.

Stratejik plan çalışmalarında, kurumun tarihçesi, yasal yükümlülükleri ve örgüt yapısı ile dünyada ve Türkiye'de yoksullukla mücadele çalışmalarını etkileyen süreçler ele alınmıştır. Planda ayrıca kurumun mevcut çalışmaları, insan kaynağı, teknik altyapısı ve mali durum ile ulusal sosyal yardım sistemi içindeki misyon ve bu misyonu yerine getirirken karşılaştacağı sorunlara yer verilmiştir. Hazırlık sürecinde, paydaş kurum ve kuruluşlar ile iç ve dış paydaşların beklentileri ve önerileri dikkate alınmıştır. Planın her aşamasında kurumdaki tüm birimlerin görüşlerine başvurulmuş ve bu değerlendirmeler sonucunda oluşturulan kurumsal misyon ve vizyon doğrultusunda stratejik amaç ve hedefler tespit edilmiştir. Plan 2009-2013 yılları arasında sosyal yardım alanındaki ihtiyaçların karşılanmasındaki beklentiler doğrultusunda hizmetlerin gelişimini ve hedeflere ulaşmasındaki başarının ölçümünü sağlayacaktır.

Kısaltmalar

SYDGM	: Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Genel Müdürlüğü
SYDTF	: Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonu
SYDV	: Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıfları
PEB	: Performans Esaslı Bütçe
AB	: Avrupa Birliği
DPT	: Devlet Planlama Teşkilatı
SPHE	: Stratejik Plan Hazırlama Ekibi
GZFT	: Güçlü-Zayıf yönler, Fırsatlar-Tehditler
STK	: Sivil Toplum Kuruluşları
UNDP	: Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı
UNESCO	: Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Kurumu
TBMM	: Türkiye Büyük Millet Meclisi
RTÜK	: Radyo ve Televizyon Üst Kurulu
TRT	: Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu
KOSGEB	: Küçük ve Orta Ölçekli Sanayi Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı
İŞKUR	: Türkiye İş Kurumu
TİM	: Türkiye İhracatçılar Meclisi
TİGEM	: Tarım İşletmeleri Genel Müdürlüğü
SRAP	: Sosyal Riski Azaltma Projesi
SHÇEK	: Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu
TÜİK	: Türkiye İstatistik Kurumu
ŞNT	: Şartlı Nakit Transferi
JİM	: Ortak İçerme Belgesi
ABGS	: Avrupa Birliği Genel Sekreterliği
KOP	: Katılım Ortaklığı Belgesine
GAP	: Güneydoğu Anadolu Projesi
A	: Amaç
H	: Hedef

İçindekiler

BİRİNCİ BÖLÜM

STRATEJİK PLANLAMA ÇALIŞMALARINDA UYGULANAN YÖNTEM 25

1.1	Yasal Çerçeve:	25
1.2.	Stratejik Yönetim Modeli:.....	25
1.2.1.	Stratejik Planlama:	25
1.2.2.	Performans Programı:	25
1.2.3.	Stratejik Planın Uygulanması:	25
1.2.4.	Stratejik Plan Gelişmelerinin İzlenmesi:.....	26
1.2.5.	Performans Değerlendirmesi:	26
1.3.	Kritik Başarı Faktörleri:	26
1.4.	Stratejik Planlama Süreci:	28
1.4.1.	Organizasyon Dönemi:.....	28
1.4.2.	Stratejik Planın Hazırlanması:.....	28
1.4.3.	AB'ye Uyum Sürecinde Hazırlık Çalışmaları:.....	29
1.4.4.	Stratejik Plan Çalışma Süreci Aşamaları:	29

İKİNCİ BÖLÜM

DURUM ANALİZİ..... 35

2.1.	Tarihsel Gelişim:	35
2.2.	Yasal Yükümlülükler ve Mevzuat Analizi:	36
2.2.1.	Mevzuat:	36
2.2.2.	Kanunlar:.....	36
2.2.3.	Uluslararası Anlaşmalar:.....	40
2.2.4.	Yönetmelikler:	40
2.2.5.	Bakanlar Kurulu Kararları:.....	40
2.2.6.	Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fon'u Kurulu Kararları ile oluşturulan düzenlemeler;	41
2.3.	SYDGM'nin Faaliyet Alanları ve Hizmetleri:	41
2.4.	Periyodik Aktarmalar:	43
2.5.	Sağlık Yardımları:.....	44
2.6.	Eğitim Yardımları:	45
2.7.	Diğer Sosyal Yardımlar:	46
2.8.	Muhtelif Sosyal Yardımlar ve Giderler:	47
2.9.	Gönüllü Kuruluşlarla İşbirliği ve Dış İlişkilerle İlgili Faaliyetler:	47
2.9.1.	Avrupa Birliğine Katılım Sürecinde:	47
2.9.2.	STK'lar ve Diğer Paydaşlarla İlişkiler:	48
2.9.3.	Yabancı İhtiyaç Sahipleri İle İlişkiler:	48
2.9.4.	Diğer Uluslararası Kuruluşlarla İlişkiler:	49

2.10.	Plan ve Programlar:	49
2.10.1.	Yoksullukla İlgili Temel Tanım ve Kavramlar:	49
2.10.2.	Dünyada Yoksulluk ve Eşitsizlik:	50
2.10.3.	Türkiye’de Yoksulluk:	51
2.10.4.	Yoksulluk Mücadelesi Stratejileri:	54
2.10.5.	Türkiye’de Yoksulluk Politikaları:	55
2.10.6.	Ülkemizde Sosyal Dışlanma İle Mücadele ve Sosyal İçerme Çalışmaları:	55
2.11.	Paydaş Analizi:	55
2.11.1.	Durum Tespiti:	55
2.11.2.	İç Paydaşlar:	56
2.11.3.	Dış Paydaşlar:	56
2.12.	Hedef Kitle Memnuniyet Araştırması:	57
2.13.	Kuruluş İçi Analizi:	60
2.13.1.	Örgüt Yapısı:	60
2.13.2.	Teşkilat Yapısı:	60
2.13.3.	Teşkilat Şeması:	61
2.13.4.	Personel Durumu:	61
2.13.5.	Mali Durum:	62
2.14.	GZFT (SWOT) Analizi:	66

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

KURUM STRATEJİSİNİN TEMEL ÖĞELERİ 71

3.	Misyon, Vizyon ve İlkeler:	71
3.1.	Misyon Bildirimi:	71
3.1.2.	Vizyon Bildirimi:	72
3.1.3.	Temel Değerlerimiz,	73
3.2.	Stratejik Temalar:	74
3.2.1.	Politika Belirlemeye Katkı:	74
3.2.2.	Kamu Kaynaklarının Etkin Yönetimi:	74
3.2.3.	Kurumsal Gelişim:	74
3.2.4.	Denetim ve Danışmanlık:	74
3.2.5.	Uluslararası İşbirliği ve AB Uyumu:	74
3.3.	Stratejik Amaçlar:	77
	Maliyetlendirme Tablosu:	109

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

STRATEJİK PLANIN UYGULANMASI, İZLENMESİ ve DEĞERLENDİRİLMESİ 115

4.1.	Plan Gelişmelerinin İzlenmesi:	115
4.2.	Performans Değerlendirilmesi:	115
	EKLER:	117
	KAYNAKLAR:	123

1.Bölüm

STRATEJİK PLANLAMA ÇALIŞMALARINDA UYGULANAN YÖNTEM

1.1 Yasal Çerçeve:

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun kabulü ile kamuda stratejik planlama uygulamasının yasal alt yapısı oluşturulmuş ve tüm kamu kurum ve kuruluşlarına stratejik plan hazırlama zorunluluğu getirilmiştir.

26.05.2006 tarih ve 26179 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan ve Stratejik Plan hazırlamakla yükümlü kamu idareleri ile stratejik planlama sürecine ilişkin takvimi içeren "Kamu İdarelerinde Stratejik Planlamaya İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik" uyarınca 2009-2013 dönemini kapsayacak kurum stratejik planının, en geç 31.01.2008 tarihine kadar hazırlanarak DPT Müsteşarlığına gönderilmesi gerekmektedir.

1.2. Stratejik Yönetim Modeli:

Stratejik planlama çalışmalarının etkin bir şekilde yürütülmesi amacıyla, kurumun organizasyon yapısı içinde ve koordinasyon yöntemi ile tüm iş süreçlerini kapsayan bir stratejik yönetim modeli geliştirilmeye çalışılmıştır. DPT Müsteşarlığı, Stratejik Planlama Kılavuzu ve Maliye Bakanlığı Performans Esaslı Bütçeleme Rehberi esas alınarak konuyla ilgili kavramsal modeller incelenmiş, kurumsal çalışmaların niteliğine uygun bir yöntem modeli planlanmıştır. SYDGM stratejik yöntem modeli beş temel safhadan oluşmaktadır.

1.2.1. Stratejik Planlama:

Belirlenen kurumsal misyon-vizyon ve ilkeler ekseninde, stratejik amaçların ve hedeflerin biçimlendirildiği, kritik başarı faktörlerinin belirlendiği safhadır. Stratejik amaç ve hedeflerin kurum içindeki ana iş süreçleri ile bütünleştirilmesi için bu aşamada çeşitli anketler (litmus testi anketi, vb.) uygulanmıştır.

1.2.2. Performans Programı:

Stratejik önceliklerin, performans hedeflerinin, faaliyetlerin ve projelerin belirlendiği ve maliyet ilişkisinin kurulduğu safhadır. Performans göstergeleri ile izlenebilen, programın nihai çıktısı, kurum hakkındaki genel ve mali bilgileri içeren idare performans programıdır.

1.2.3. Stratejik Planın Uygulanması:

Kurum yönetimi ve ilgili Bakan onayını takiben stratejik planın uygulanması ile başlayan ve beş yılı kapsayan (2009-2013) süreçtir.

1.2.4. Stratejik Plan Gelişmelerinin İzlenmesi:

Planda ortaya konulan amaç ve hedeflerin gerçekleştirilmesine ilişkin gelişmelerin belirli bir sıklıkla raporlanması ilgili merciler tarafından gözden geçirilmesi ve gerekli önlemlerin alınmasına yönelik çalışmalar, izleme safhasını oluşturmaktadır.

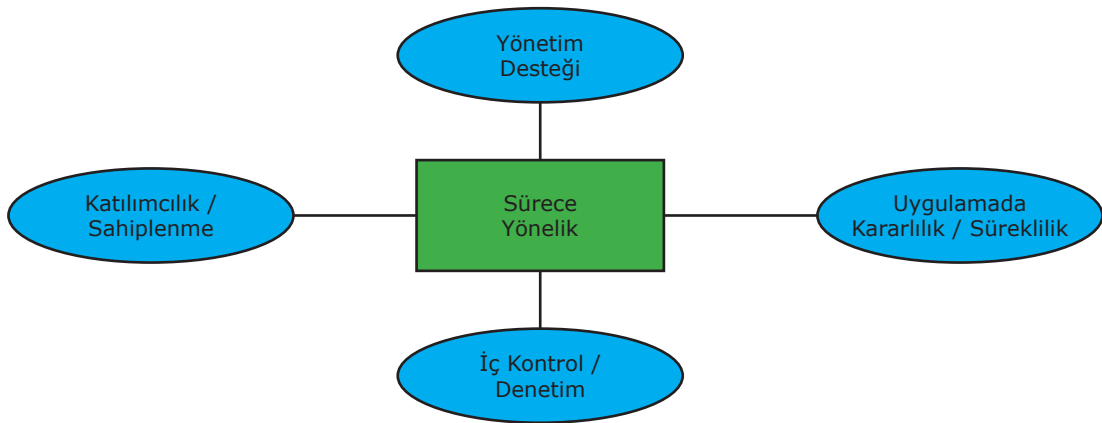
1.2.5. Performans Değerlendirmesi:

Performans programının uygulanması aşamasında, kurumsal faaliyetlerin performans göstergeleri aracılığıyla, kurum tarafından mali yıl içinde, sonunda veya birkaç yılın uygulama sonuçlarının orta ve uzun vadede değerlendirmesidir. Bu değerlendirme sırasında, öncelikle performans hedeflerinden sapmalar tespit edilerek, varılan sonuçlar ve sapmaların yarattığı etkiler, bu sürecin temel çıktıları olan birim faaliyet raporları ile idare faaliyet raporunda belirtilecektir.

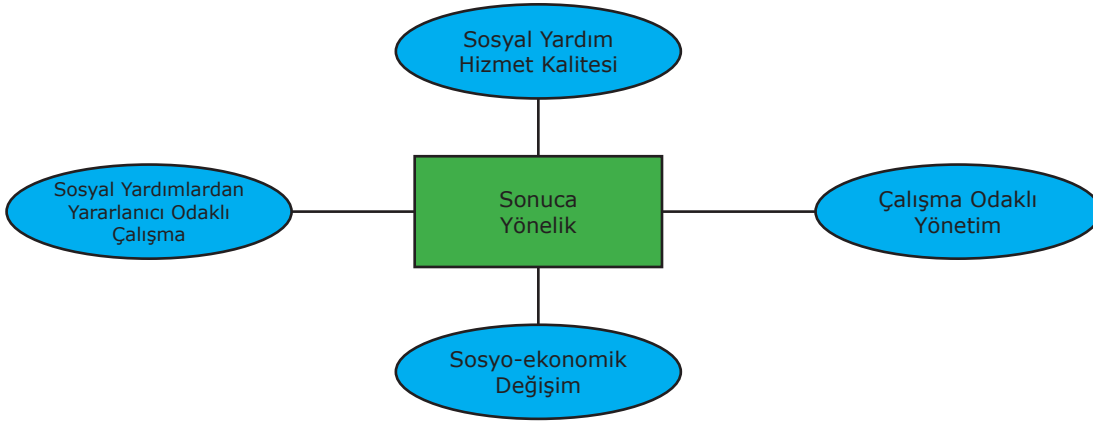
1.3. Kritik Başarı Faktörleri:

Kritik başarı faktörleri, stratejik yönetim sürecinde başarıyı sağlayacak ve uygulama sonucunun değerlendirmesinde kullanılacak temel unsurlardır. SYDGM Stratejik Yönetim Modelinde başarı faktörleri sürece ve sonuca yönelik olarak iki grupta toplanmıştır.

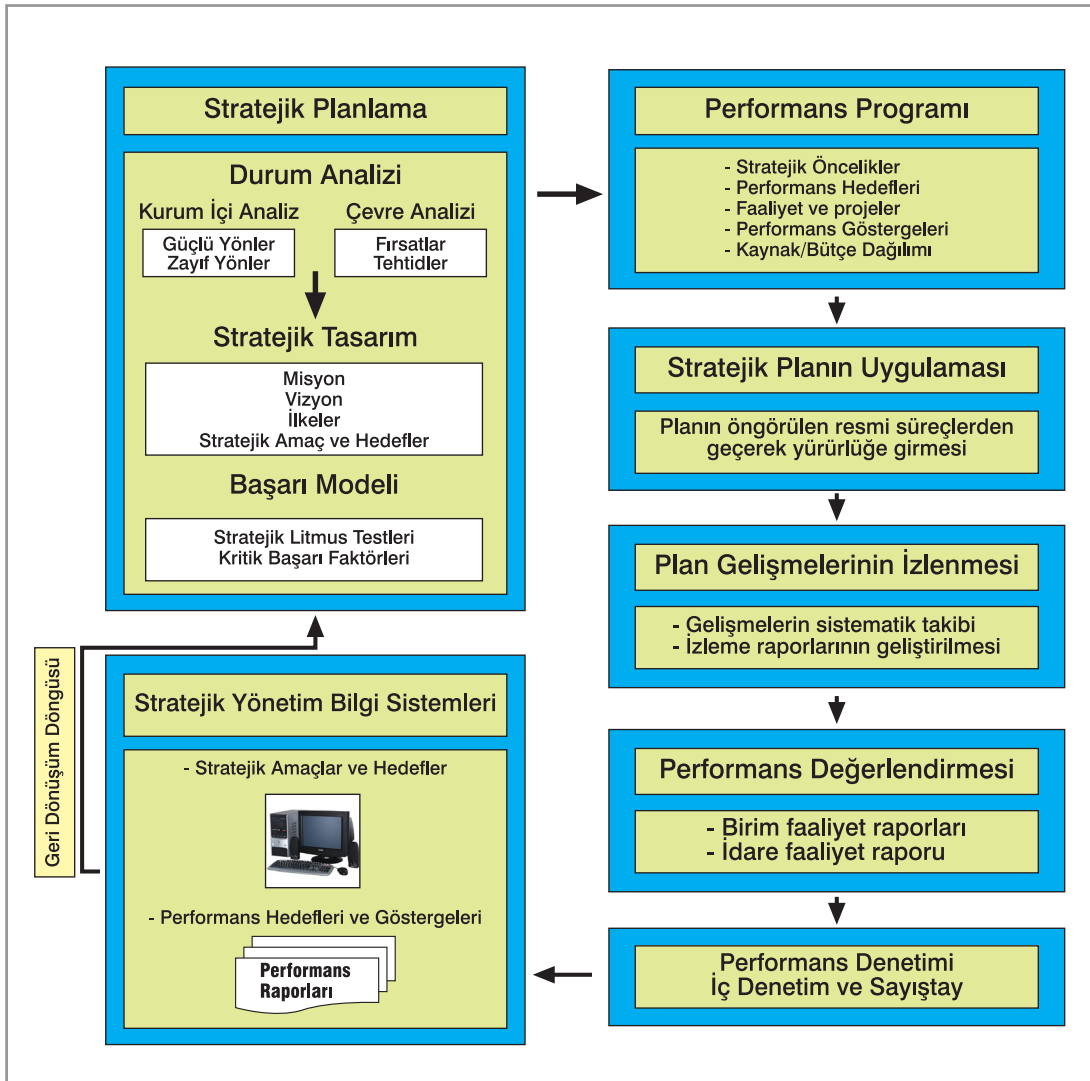
Kurumun organizasyon yapısında, iş süreçleri ve önceliklerde değişiklikleri gerektirecektir. Bu manada, stratejik planın kurum içinde benimsenmesi, tüm çalışanlar tarafından sahiplenilmesi, kararlılıkla uygulanması, uygulama sonuçlarına yönelik iç kontrol denetim mekanizmasının işletilmesi ve tüm bu unsurlarda etkin rol oynayan üst yönetim desteği, sürece yönelik başarı faktörleri olarak tanımlanmıştır.

SYDGM stratejik planının başarısının değerlendirilmesine yönelik temel unsurlar olan; sosyal yardım hizmetlerinin kalitesini geliştirmek, temelinde sosyo-ekonomik değişimin yattığı, yararlanıcı odaklı çalışma prensibi kurum çalışanlarının motivasyonu ve gelişimi için çalışan odaklı bir yönetim anlayışı "sonuca" yönelik kritik başarı faktörleri olarak alınmıştır.

SYDGM Stratejik Yönetim Modeli

1.4. Stratejik Planlama Süreci:

Yoksullukla mücadele ve sosyal yardım alanındaki sürdürülen hizmetlerin süreçlerine ilişkin kurumsal stratejilerin kısa, orta ve uzun dönemli planlar paralelinde geliştirilmesi SYDGM'nin öncelikli çalışmaları arasında yer almaktadır. Stratejik plan çalışmaları, sosyal yardım hizmetlerinde yapının güçlendirilmesi, tüm kurumsal faaliyetlere ilişkin yöntem, standart ve ilkelerin belirlenmesine katkıda bulunmaktadır.

SYDGM'de stratejik plan çalışmaları, 2006 yılının son aylarında başlamış, Genel Müdürlük Makamı onayı ile kurulan Stratejik Plan Hazırlama Ekibi, (SPHE) çalışmalarından sonra stratejik kavrama ve yöntemlerin geliştirilmesine katkı sağlayan Stratejik Plan Hazırlama Programı hazırlanmıştır.

Bu bölümde stratejik planlama kapsamında, SYDGM'de gerçekleştirilen çalışmalar ve faaliyetler sunulmuştur.

1.4.1. Organizasyon Dönemi:

Kısa, orta ve uzun dönemli stratejik planlar ile yıllık faaliyet programının hazırlanması, planlamanın her aşamasında önemli rol üstlenecek planlama ekibinin oluşturulması ve çalışmaların birimlerle koordineli olarak proje yönetimi yaklaşımıyla yürütülmesi amacıyla, Genel Müdürlüğün 23.08.2006 ve 26.09.2006 tarihli onayları ile 12 kişiden oluşan Stratejik Plan Hazırlama Ekibi kurulmuştur. Genel Müdürlüğün 15.12.2006 tarih ve 109 sayılı onayı ile Strateji Geliştirme Müdürü Stratejik Plan Hazırlama Ekibine dahil edilmiştir.

Stratejik planlama çalışmaları, kurum genelinde çıkarılan 17.11.2006 tarih ve 100 sayılı yönerge doğrultusunda başlatılmıştır.

SPHE'nin kurulmasını müteakip proje takvimi ve iş programı oluşturulmuş, yapılan tüm çalışmalar bu programa uygun olarak gerçekleştirilmiştir.

1.4.2. Stratejik Planın Hazırlanması:

Stratejik Plan Hazırlama Ekibi (SPHE) çalışmalarında DPT Müsteşarlığı tarafından hazırlanan "Stratejik Planlama Kılavuzu", "Dokuzuncu Kalkınma Planı", "Orta Vadeli Program", Avrupa Birliği Komisyonu tarafından hazırlanan "Katılım Ortaklığı Belgesi", "Avrupa Birliği Müktesebatına Uyumun Üstlenilmesine Dair Ulusal Plan" ve "İhtisas Komisyonu Raporları" gibi referans olabilecek önemli kaynaklar incelenmiştir.

Stratejik planlama çalışmalarının zamanında ve içeriğine uygun olarak yürütülebilmesi için Aralık 2006'da tüm birimlerin bilgilendirilmesini amaçlayan üst düzeyde bir toplantı gerçekleştirilmiştir. Toplantıda stratejik planlama ve ekip çalışmaları konusunda bir sunum yapılmış, birimlerle işbirliği ve beklentiler önemle vurgulanmıştır.

SPHE çalışmaları, kurum tarihçesinin hazırlanması, yasal yükümlülüklerin hazırlanması, diğer kurumların hazırladıkları stratejik planlar ve taslak metinlerin temin

edilmesi, paydaşların belirlenmesi, kurum içi faaliyetlerinin ve faaliyetler sürecinde yaşanan sorunlar, çözüm önerileri, vb. konular üzerine yoğunlaştırılmıştır.

SPHE, çalışmaları esnasında stratejik plan çerçevesi tartışılmış ve SYDGM ve SYDTF' nin mevcut yapılanması ve görevleri gözetilerek bir taslak hazırlanmıştır. Bunun yanı sıra paydaş tespiti ve sunulan hizmetler matrisi çalışmalarına, mali, idari ve teknolojik durum analizi raporlarının hazırlanmasına, faaliyet ve projelerin belirlenmesi çalışmalarına yer verilmiştir.

Çalışmaların sistemli bir şekilde yürütülmesi amacıyla, yapılan toplantıları kayıt altına almak üzere bir raportör ve stratejik planın yazılması sürecini koordine etmek için bir editör görevlendirilmiş, elektronik ortamda dokümanlar ilgili birimlerle paylaşılmıştır. Paydaş listeleri, iç ve dış paydaş listeleri paydaş matrisi çalışmaları yapılmıştır.

Güçlü-Zayıf yönler, Fırsatlar-Tehditler (GZFT) çalışmalarına, birimlerden derlenen Misyon, Vizyon ve İlkelerin değerlendirilmesi ve paydaş analizi için gerekli olan paydaş beklentileri ölçüm anketi hazırlıkları yapılmıştır.

GZFT analizinde kullanılmak üzere SYDGM tarafından sunulan hizmetlerin ve sosyal yardım faaliyetlerinin kapsamı, güncelliği, dönemi, sunum biçimi ve yöntemi gibi pek çok konuda memnuniyet durumlarını tespit etmek amacıyla, SYDV, SYDGM personeli, STK'lar, Kamu Kurumları, Üniversiteler ve Belediyelerle anket uygulama çalışmaları yapılmıştır. Misyon, Vizyon, İlkeler, Stratejik Amaç ve Hedeflerle ilgili olarak kurum ve kuruluşların görüş ve önerileri gözden geçirilmiştir.

Vizyon, misyon, ilkeler, stratejik amaç ve hedeflerle ilgili olarak birimlerden görüş ve öneriler alınarak yapılan çalışmalar genel çerçevede üst yönetimle birlikte değerlendirilmiştir.

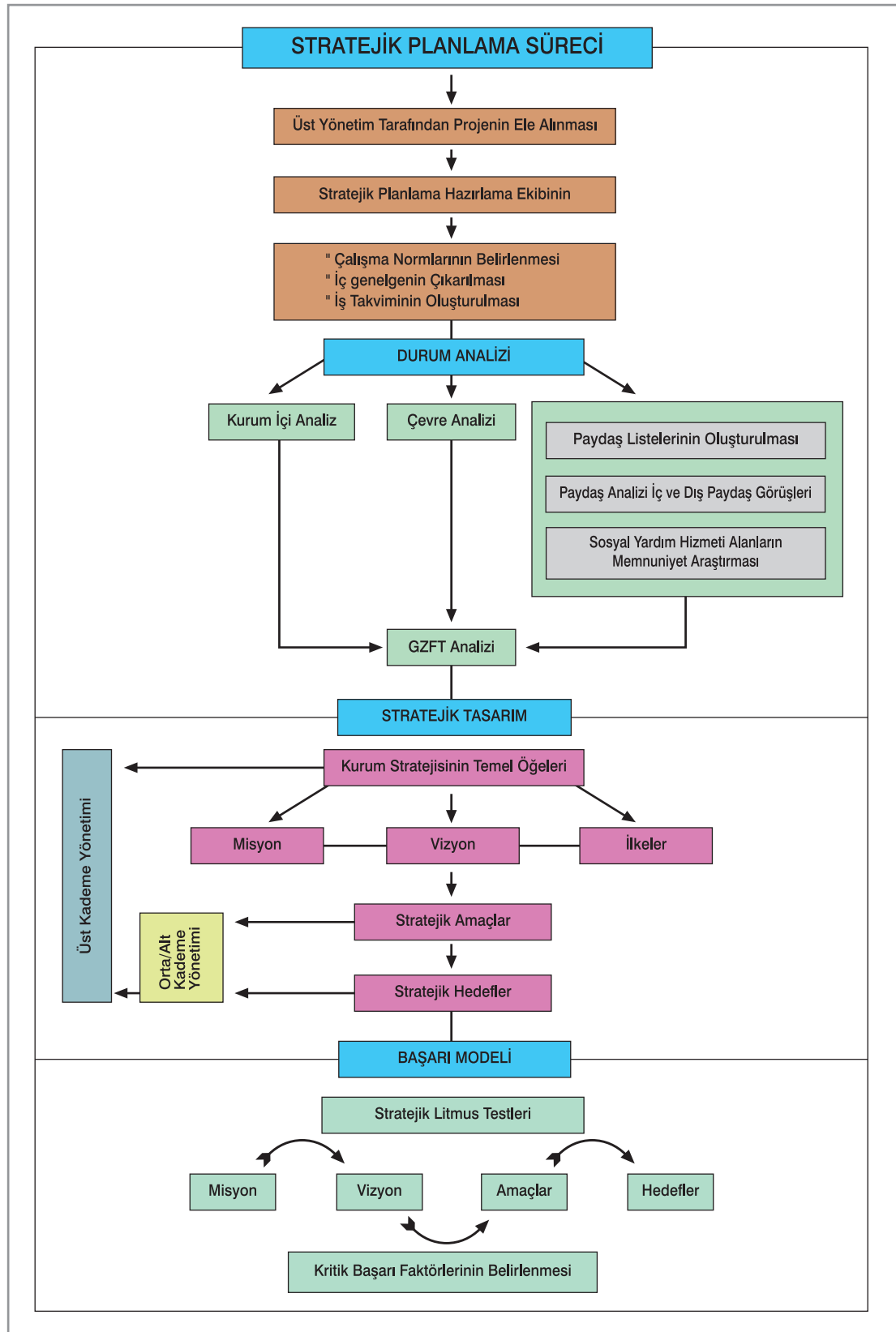
1.4.3. AB'ye Uyum Sürecinde Hazırlık Çalışmaları:

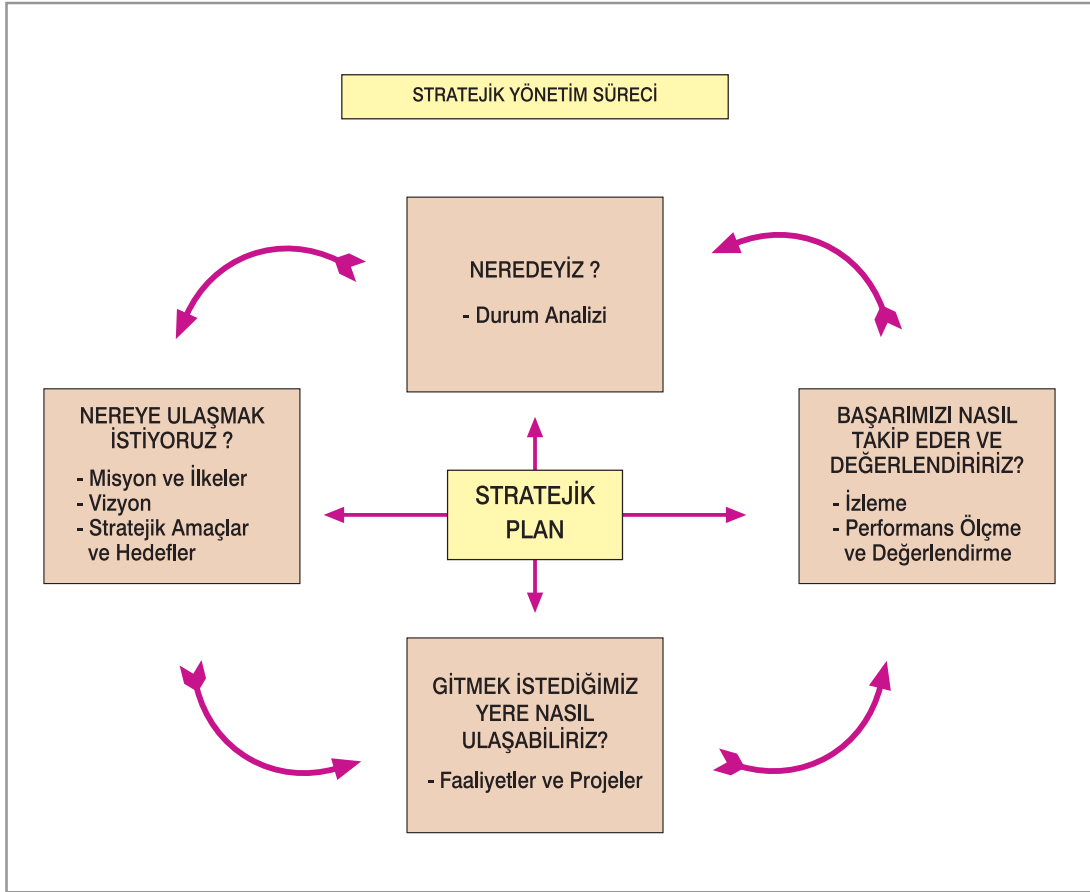
Yoksulluğun azaltılması ve sosyal yardımların hedef kitleye ulaşması yönündeki yöntemlerin ve standartların AB normlarına uygunluğunun sağlanması amaçlı çalışmalar yapılmıştır.

Uyum çalışmaları sürecinde "yoksullukla mücadele" ve sosyal yardım kriterlerinin değerlendirilmesi amacıyla, BM, UNDP, UNESCO vb. raporları incelenmiş mevcut durum analizi yapılmıştır.

1.4.4. Stratejik Plan Çalışma Süreci Aşamaları:

1. Genel Müdürlük faaliyetlerinin gerçekleştirildiği iç ve dış ortamın kapsamlı bir biçimde incelenmesi ve değerlendirilmesini içeren "**Durum Analizi**" ile çalışmalara başlanmıştır.
2. Daha sonra "**Nereye Gitmek İstiyoruz**" sorusu çerçevesinde kurum için misyon, vizyon ve ilkeler tanımlanmıştır.
3. Üçüncü aşamada ise Genel Müdürlüğün "**Stratejik Amaç ve Hedefleri**" belirlenmiştir.

2.Bölüm

DURUM ANALİZİ

2.1. Tarihsel Gelişim:

Ülkemizdeki sosyal yardım hizmetlerinin büyük bölümü, 1986 yılına kadar üç önemli kuruluş tarafından yürütülmüştür. Bunlar; Türkiye Kızılay Derneği, Darülaceze Kurumu, Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumudur.

Sosyal yardımlaşma konusuna kaynak ayrılarak kalıcı çözümler getirmek amacıyla 29.05.1986 günlü, 3294 sayılı Yasa ile; yoksul durumda bulunan vatandaşlar ile gerektiğinde Türkiye'ye kabul edilmiş veya gelmiş olanlara yardım etmek, sosyal adaleti pekiştirici önlemler olarak gelir dağılımında adaleti sağlamak, sosyal yardımlaşma ve dayanışmayı güçlendirmek için, Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonu kurulmuştur.

Fon kaynaklarının dağıtım ve kullanım kararları, SYDT Fonu Kurulu tarafından alınmakta ve Kurul kararları Başbakan tarafından onaylandıktan sonra yürürlüğe konulmaktadır.

3294 sayılı Yasanın 7. maddesi gereğince, 4721 sayılı Türk Medeni Kanununa göre faaliyette bulunmak üzere her il ve ilçede Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıfları kurulmuştur. Sosyal yardım faaliyetleri Fondan bu vakıflara kaynak aktarılacak suretiyle yürütülmektedir.

Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonu kaynakları her il ve ilçemizde kurulu bulunan ve özel hukuk tüzel kişisi olan SYD Vakıfları aracılığıyla kullanılmaktadır. 22 Mart 2008 tarih ve 26824 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 5747 sayılı Büyükşehir Belediyesi Sınırları İçerisinde İlçe Kurulması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunla 43 yeni ilçe kurulmuş, 1 ilçe ise kaldırılmıştır (Eminönü İlçesi Fatih İlçesine bağlanmıştır). Bu yeni ilçelerde 3294 sayılı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Kanununun 7 inci maddesi gereği kurulan yeni SYD Vakıfları ile birlikte SYD Vakıf sayısı 973'e ulaşmıştır.

Vatandaşlar, ikamet ettikleri yerdeki SYD vakıflarına ihtiyaç durumlarına göre başvurmaktadır. Yapılan başvurular Vakıf Mütevelli Heyetlerince değerlendirilerek yardım talepleri karşılanmaktadır.

1986 yılından beri Fon Genel Sekreterliği vasıtasıyla yürütülen hizmetler 01.12.2004 tarih ve 5263 sayılı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Genel Müdürlüğü Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun ile kurulan Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Genel Müdürlüğü vasıtasıyla teşkilatlandırılarak kurumsal bir yapıya kavuşturulmuştur.

Yoksullukla istenilen seviyede etkili bir mücadele ortaya konulabilmesi için güçlü ve uzmanlaşmaya dayalı teşkilat yapısı oluşturulması amaçlanmıştır.

Genel Müdürlüğün çalışmaları esas olarak, sosyal yardım programları ile sosyal destek amaçlı projelerin hazırlanması ve uygulanması konularında yoğunlaşmaktadır.

2.2. Yasal Yükümlülükler ve Mevzuat Analizi:

2.2.1. Mevzuat:

Anayasamızın 2 nci maddesinde Türkiye Cumhuriyeti "... sosyal bir hukuk Devletidir" ifadesi yer almaktadır. 5 nci maddesinde ise "kişilerin ve toplumun refah, huzur ve mutluluğunu sağlamak; kişinin temel hak ve hürriyetlerini, sosyal hukuk devleti ve adalet ilkesiyle bağdaşmayacak surette sınırlayan siyasal, ekonomik ve sosyal engelleri kaldırmaya, insanın maddi ve manevi varlığının gelişmesi için gerekli şartları hazırlamaya çalışmak" devletin temel amaç ve görevleri arasında sayılmıştır.

Bu Anayasal hükümlerle Devlet topluma karşı sosyal yardım alanında önemli görevler üstlenmiş olduğundan, Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Genel Müdürlüğü bu görevin icrası için oluşturulan kurumlar arasında önemli bir işleve sahip bulunmaktadır.

Dayanağını Anayasanın ilgili hükümlerinden alan Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonu, 1986 yılında 3294 sayılı Kanun ile kurulmuştur.

Fon, zaman içinde yapılan düzenlemelerle; yüksek öğrenim öğrencilerine burs verilmesi, sosyal güvenceden yoksun hastalar ile yoksul asker ailelerinin tedavi ve ilaç bedellerinin karşılanması, özürliülerin her türlü tedavi giderleri ile fonksiyon kazandırıcı araç ve gereç bedellerinin ödenmesi, terör eylemlerinde can ve mal kaybına uğrayanlara yardım yapılması, şehit çocuklarının öğrenim masraflarına katkıda bulunulması gibi görevleri de üstlenmiştir.

Yapılan yasal düzenlemelerle; yoksul asker ailelerinin tedavi ve ilaç bedellerinin ödenmesi Milli Savunma Bakanlığına; yüksek öğrenim öğrencilerine burs verilmesi Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumuna; yeşil kartlı hastaların ayakta tedavi giderlerinin karşılanması Sağlık Bakanlığına devredilmiştir.

Fon yönetim ve hizmetlerinin, 3294 sayılı yasa çerçevesinde hızlı ve daha etkin bir şekilde gerçekleştirilmesi amacıyla yönelik olarak Başbakanlık bünyesindeki Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Fonu Genel Sekreterliği, 09.12.2004 tarihli Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 5263 sayılı Kanunla yeniden yapılandırılıp, Başbakanlığa bağlı bir Genel Müdürlük konumuna kavuşturulmuştur.

2.2.2. Kanunlar:

Yukarıda da belirtildiği üzere Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonunun kuruluşunu gerçekleştiren 3294 sayılı Kanun, TBMM'nin 29.05.1986 tarihli oturumunda kabul edilip, 14.06.1986 tarih ve 19134 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Fon'un kuruluşuna temel olan 3294 sayılı Kanunun "Amaç" başlıklı 1 nci maddesi; 1989 yılında değiştirilmiş **"Fakru zaruret içinde ve muhtaç durumda bulunan vatandaşlar ile gerektiğinde her ne surette olursa olsun Türkiye'ye kabul edilmiş veya gelmiş olan kişilere yardım etmek, sosyal adaleti pekiştireci tedbirler almak, gelir dağılımının adilane bir şekilde tevzi edilmesini sağlamak sosyal yardımlaşma ve dayanışmayı teşvik etmektir."** şeklinde düzenlenmiştir.

Yine aynı Kanunun 2 nci maddesinde de "Kapsamı" **"Fakru zaruret içinde ve muhtaç durumda bulunan, kanunla kurulu sosyal güvenlik kuruluşlarına tabi olmayan ve bu kuruluşlardan aylık ve gelir almayan vatandaşlar ile geçici olarak küçük bir yardım veya eğitim ve öğretim imkanı sağlaması halinde topluma faydalı hale getirilecek, üretken duruma geçirilebilecek kişiler bu kanun kapsamı içindedir. Ancak, Sosyal güvenlik kuruluşlarına tabi olan ve bu kuruluşlardan aylık ve gelir alan özörlölerin, tedavi giderleri ile fonksiyon kazandırıcı ortopedik ve diğör yardımcı araç ve gereçlerin kurumlarca karşılanmayan kısmı bu kanun kapsamındadır."** şeklinde belirlenmiştir.

SYDT Fonun gelirleri 3294 sayılı Kanunun 4 ncü maddesinde sayılmıştır.

Fonun gelirleri;

- Bütçeye konulacak ödenekler,
- Kanun ve kararnamelerle kurulu bulunan veya kurulacak olan fonlardan Bakanlar Kurulu kararıyla % 10'a kadar aktarılabacak miktarlar,
- Gelir ve kurumlar vergisi tahsilat toplamının % 2,8'i
- Trafik para cezalarının % 50'si,
- RTÜK reklam gelirlerinin % 15'i,
- Her nevi bağış ve yardımlar,
- Diğör gelirlerden oluşmaktadır.

3294 Sayılı Kanunda Muhtelif Zamanlarda Yapılan Değişiklikler ve İlaveler:

Kanunun Amaç ve Kapsamında Yapılan Değişiklikler:

16.06.1989 tarih ve 3582 sayılı Kanun ile; 3294 sayılı Kanunun 1 inci maddesindeki amaç genişletilmiş **"gerektiğinde her ne suretle olursa olsun Türkiye'ye kabul edilmiş veya gelmiş olan kişilere yardım etmek"** ifadesi eklenmiştir. "2022 sayılı Kanuna göre aylık alanlar dahil" ibaresi çıkarılmıştır.

30.05.1997 tarih ve 572 sayılı K.H.K ile; 3294 sayılı Kanunun 2 nci maddesine bir fıkra eklenerek, **"sosyal güvenlik kuruluşlarına tabi özörlölerin tedavi giderleri ile fonksiyon kazandırıcı araç gereçlerin kurumlarınca karşılanmayan kısmı"** kapsama alınmıştır.

Gelirleri Açısından Yapılan Değişiklikler:

14.06.1989 tarih 3571 sayılı ve 23.07.1995 tarih 4122 sayılı Kanunlar ile; Fonun 2 gelir kalemi **"orman emvali satış hasılatından alınan pay ve petrol ürünlerinin satışlarından alınan pay"** kaldırılmıştır.

16.06.1989 tarih ve 3582 sayılı Kanun ile; Fonun ve SYD Vakıflarının 3294 sayılı Kanunda sayılan gelirlerinin tahsilinde **"6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsili Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre işlem yapılacağına"** dair madde ilave edilmiştir.

25.03.1997 tarih ve 571 sayılı K.H.K ile; 3294 sayılı Kanuna bir ilave yapılarak, Fon gelirlerinin %5 kadarının Fon Kurulu kararıyla, **"özürlülere yönelik projeler için Özürlüler İdaresine tahsis edilebileceği"** düzenlenmiştir.

06.07.1999 tarih ve 4397 sayılı RTÜK Kanunu ile; **"TRT reklam gelirlerinden alınan %30'luk miktar"** kaldırılmış, yerine **"RTÜK reklam gelirleri hasılatının %15'i"** gelir kalemi olarak yer almıştır.

09.04.2003 tarih ve 4842 sayılı Kanun ile; **"gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerinden ilave olarak alınan %1'lik miktar"** yerine **"gelir ve kurumlar vergisi tahsilat toplamı üzerinden Sosyal Yardımlaşmayı ve Dayanışmayı Teşvik Fonu'na %2,8 oranında pay"** getirilmiştir.

SYD Vakıflarının Gelirleri Açısından Değişiklik:

07.12.2004 tarih ve 5272 sayılı Kanun ile; SYD Vakıflarının gelirleri arasından **"mahalli idare bütçelerinden %2 oranında ayrılacak pay"** kalemi çıkarılmıştır. 1986 yılından beri Vakıflarımızın temel gelir kalemlerinden birisini ortadan kaldıran bu değişiklik, 2004 yılı sonrasında gelir açısından Vakıfları daha fazla Fona bağlı hale getirmiştir.

Fonun Teşkilatlandırılması Açısından Değişiklik:

01.12.2004 tarihli 5263 sayılı Kanun ile 3294 sayılı Kanunun uygulamasını sağlamak üzere SYDGM'nin kurulması, teşkilatı, görev ve yetkileri düzenlenmiştir.

5263 Sayılı Kanunla Düzenlenen Yenilikler:

Bu Kanun ile 3294 sayılı Kanunun uygulamasını sağlamak üzere SYDGM'nin kurulması, teşkilatı, görev ve yetkileri düzenlenmiş ve 3294 sayılı Kanunda bazı değişiklikler yapılmıştır.

Fon faaliyetlerinin yürütülmesi için uzmanlaşmaya dayalı bir teşkilat yapısı oluşturulmuştur. Genel Müdürlüğümüzde 5 Ana Hizmet Birimi, 1 Danışma Birimi ve 2 Yardımcı Hizmet Birimi "Daire Başkanlığı" olarak kurulmuştur.

Genel Müdürlüğe, Fondan SYD Vakıflarına kaynak transferi yapılmak suretiyle yürütülen mevcut mekanizmada; Fon ile klasik anlamda hiyerarşik bir bağlantısı bu-

lunmayan, her biri özel hukuk tüzel kişiliğini haiz olup bağımsız karar organlarıyla faaliyetlerini sürdüren Vakıfların iş ve işlemlerini inceleme, izleme ve denetleme görevi de verilmiştir.

Genel Müdürlüğe, sosyal yardımlar alanında, gerek ulusal gerekse uluslararası platformlarda geniş katılımlı, işbirliğine dayalı projelerde aktif olarak yer alma imkanı getirilmiştir.

3294 sayılı Kanunun 7 nci maddesinde düzenlenen Vakıf Mütevelli heyetlerinin oluşumu 5263 sayılı Kanunun 19 ncu maddesi ile değiştirilmiş ve eskiye göre sivil katılımın daha etkin olabileceği bir mütevelli heyet yapısı getirilmiştir.

3294 sayılı Kanunun 9 ncu maddesinde düzenlenen muafiyetler, (SYDT Fonu ve SYD Vakıflarının vergi, resim harç ve fonlara ilişkin muafiyetleri) 5263 sayılı Kanunun 20 nci maddesi ile genişletilmiştir.

Ayrıca; SYD Vakıflarınca Vakıflar Genel Müdürlüğüne ödenmesi gereken teftiş ve denetleme masraflarına katılma yükümlülükleri ortadan kaldırılmıştır. Kanuna eklenen Geçici maddede; 5263 sayılı Kanunun yürürlüğe girmesinden önce Vakıflar Genel Müdürlüğüne tahakkuk ettirilen bu katılım paylarına ilişkin borçlarının silinmesi düzenlenmiştir.

SYDT Fonu Kurulunun oluşumu, 3294 sayılı Kanuna dayalı olarak çıkarılan ilk Fon Yönetmeliğinde düzenlenmişken, 5263 sayılı Kanun ile Fon Kurulunun oluşumu ve görevleri Kanun maddesi haline getirilmiştir.

Diğer İlgili Kanunlar;

- 4109 sayılı Asker Ailelerinden Muhtaç Olanlara Yardım Hakkında Kanun.
- 5233 sayılı Terör ve Terörle Mücadeleden Doğan Zararların Karşılansısı Hakkında Kanun.
- 7269 sayılı Umumi Hayata Müessir Afetler Dolayısıyla Alınacak Tedbirlerle Yapılacak Yardımlara Dair Kanun.
- 3816 sayılı Ödeme Gücü Olmayan Vatandaşların Tedavi Giderlerinin Yeşil Kart Verilerek Devlet Tarafından Karşılansısı Hakkında Kanun.
- 4123 sayılı Tabii Afet Nedeniyle Meydana Gelen Hasar ve Tahribata İlişkin Hizmetlerin Yürütülmesine Dair Kanun.
- 5102 sayılı Yüksek Öğrenim Öğrencilerine Burs Kredi Verilmesine İlişkin Kanun.
- 5378 sayılı Özürlüler ve Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun
- 5216 sayılı Büyükşehir Belediyeleri Kanunu.
- 227 sayılı Vakıflar Genel Müdürlüğü Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname.

2.2.3. Uluslararası Anlaşmalar:

Uluslararası İmar ve Kalkınma Bankası ile Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti arasında 14.09.2001 tarihinde Sosyal Riski Azaltma Projesi uygulamaları için 4638-TU no'lu İkraz Anlaşması imzalanmıştır.

2.2.4. Yönetmelikler:

- Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonu Yönetmeliği.
- Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonu Kurulunun Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik.
- Sosyal Yardım Uzman Yardımcılığı ve Sosyal Yardım Uzmanlığı Sınav, Atama, Görev, Yetki, Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik.
- Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Genel Müdürlüğü Disiplin Amirleri Yönetmeliği.
- Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Genel Müdürlüğü Sicil Amirleri Yönetmeliği.
- Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Genel Müdürlüğü Aday Memurları Yetiştirme Yönetmeliği.
- Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Genel Müdürlüğü Hizmet İçi Eğitim Yönetmeliği.
- Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Genel Müdürlüğü Personeli Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Yönetmeliği.

Diğer İlgili Yönetmelikler;

- (2828 sayılı Kanun ile düzenlenen) Ayni Nakdi Yardım Yönetmeliği.
- (227 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile düzenlenen) Muhtaç Aylığı ve Vakıf İmaret Yönetmeliği.

2.2.5. Bakanlar Kurulu Kararları:

- Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Genel Müdürlüğünce Düzenlenen Hizmet İçi Eğitim, Kurs ve Seminerlerde Ücretle Okutulacak Ders Saati Sayısı, Ders Görevi Alacakların Nitelikleri ve Diğer Hususların Tespitine İlişkin Bakanlar Kurulu Kararı. (30/10/2006 tarih ve 2006/11176 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulmuştur.)
- Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Genel Müdürlüğünde Çalıştırılacak Sözleşmeli Personel Hakkında Hizmet Sözleşmesi Esasları. (18/05/2005 tarih ve 2005/8914 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulmuştur.)

2.2.6. Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fon'u Kurulu Kararları ile oluşturulan düzenlemeler;

- Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıfları Başvuru İnceleme Değerlendirme Dağıtım ve Teslim Usul ve Esasları. (Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonu Kurulunun 19/04/2006 tarih ve 2006/2 sayılı Kararı ile yürürlüğe konulmuştur.)
- Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıfları Personelinin Norm Kadro Standartları, Nitelikleri, Özlük Hakları ve Çalışma Şartlarına İlişkin Esaslar. (Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fon Kurulunun 02/08/2006 tarih ve 2006/4 sayılı Kararı ile yürürlüğe konulmuştur.)

2.3. SYDGM'nin Faaliyet Alanları ve Hizmetleri:

Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Genel Müdürlüğü (SYDGM) tarafından yürütülen sosyal yardım faaliyetleri aşağıda açıklanmaktadır.

Gelir Getirici ve İstihdam Amaçlı Proje Hizmetler:

Kırsal Alanda Sosyal Destek Projesi:

Tarım ve Köyişleri Bakanlığı ile işbirliği yapılarak, kooperatifler aracılığı ile koyunculuk, süt sığırcılığı ve seracılık projeleri desteklenmektedir. 120 ortak için 2 şer baş süt ineği, zorunlu hallerde en az 50 ortak için 2 şer baş inek, 50 ortak için 25 er baş koyun şeklinde destek sağlanmaktadır. Seracılık Projelerinde kişi başı 500 m² destek verilmektedir. Fayda sahipleri, 3294 sayılı Kanun kapsamındaki kişilerden oluşmaktadır.

Bilişim Çırakları Projesi:

Kent odaklı yoksullukla mücadele kapsamında Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Genel Müdürlüğü (SYDGM), Küçük ve Orta Ölçekli Sanayi Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı (KOSGEB), Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) ve Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM) işbirliğinde gerçekleştirilmiştir. Proje ile hedef kitlemizde bulunan lise mezunu işsiz gençlerin dış ticaret ve yabancı dil bilgisi temel eğitiminden sonra ara eleman olarak ilgili KOBİ'lerde istihdam edilmelerinin sağlanması amaçlanmıştır.

Sertifikalı Tarım İşçileri Projesi (SETİP):

Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Genel Müdürlüğü (SYDGM), Tarım İşletmeleri Genel Müdürlüğü (TİGEM) ve Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) işbirliği ile gerçekleştirilen bu proje ile 2006 yılında 17 tarım işletmesinde eğitim alan ve hedef kitlemizde bulunan 1083 kursiyere sertifikaları verilmiştir. Bu kursiyerler sertifikalarındaki alanlarda TİGEM tarafından hizmet satın alımı yoluyla müteahhitler aracılığı ile istihdam edilebilmekte, işe almalarında öncelik verilebilmekte, diğer işçilere oranla %20 daha fazla ücret ödenmesi sağlanabilmektedir.

Sosyal Yardım Alanında İşbirliğinin Geliştirilmesi Projesi:

Yoksullukla mücadele ve Sosyal Yardım alanında hizmet veren ilgili tüm tarafları (Kamu, Sivil toplum, Üniversite, Araştırma Kurum ve Kuruluşları) çeşitli platformlar aracılığı ile bir araya getirmek; taraflar arasında iş birliği modelleri geliştirmek ve bu işbirliğinden hareketle yoksullukla mücadele ve sosyal yardım alanında uzun vadeli sosyal politika önerilerinin katılımcı bir şekilde oluşmasına imkan tanınması amaçlanmıştır.

Sosyal Riski Azaltma Projesi (SRAP):

Sosyal Riski Azaltma Projesi İkraz Anlaşması, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Dünya Bankası arasında 14 Eylül 2001 tarihinde imzalanmış ve 28 Kasım 2001 tarih ve 24597 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Proje, Hızlı Yardım, Kurumsal Gelişim, Şartlı Nakit Transferi ve Yerel Girişimler olmak üzere 4 ana programdan oluşmaktadır. Proje, 31 Mart 2007 tarihi itibarıyla sona ermiştir.

Proje Destekleri:

Sosyal Riski Azaltma Projesi'nin Yerel Girişimler Bileşeni altında uygulanan gelir getirici, istihdam eğitimi, sosyal hizmet, geçici istihdam ve toplum kalkınması projeleri SRAP'ın sona ermesinin ardından Fon Kaynaklarıyla desteklenmeye devam edilmektedir.

a) Gelir Getirici Projeler:

Gelir getirici projelerin amacı, yoksul birey ya da hanelerin kendi geçimlerini sağlayacak işleri kurmaları, gelir elde etmeleri ve başlattıkları çalışmaları uzun süre devam ettirebilmeleridir. Uygulanacak projelerin teknik ve ekonomik olarak yerel koşullara uygunluğunun yanında üretilecek ürün veya hizmetin yöresel satış ve pazarlama olanaklarının bulunması da gerekmektedir.

Bitkisel - hayvansal üretim, tarımsal ürün işleme, hediyelik-turistik eşya üretimi, market işletmeciliği, kuaförlük, terzilik, elektronik eşya satışı, el sanatları, mobilya üretimi ve satışı, konfeksiyon, çiçekçilik, lokantacılık, kırtasiyecilik, elektrikçilik, tornacılık, gümüş eşya üretimi, doğalgaz - sıhhi tesisatçılık vb. konulardaki projelere destek verilmektedir.

Gelir getirici projeler için kır-kent ayrımı olmaksızın kişi başına en fazla 15.000.- YTL destek sağlanmaktadır. Gelir getirici projelerde geri dönüşler; ilk yıl ödemesiz, ikinci yıl verilen proje desteğinin %20'si, üçüncü yıl %20'si, dördüncü yıl %30'u ve beşinci yıl %30'u olmak üzere 5 yıl vade ile faizsiz olarak gerçekleştirilmektedir.

b) İstihdam Eğitimi Projeleri:

İstihdam eğitimi projelerinin amacı, yoksul kadınlara, işsiz gençlere, düzenlenecek kısa süreli kurslarla çeşitli teknik ve sosyal beceriler kazandırılması ve bu kişilerin daha nitelikli iş bulmalarının sağlanmasıdır. Eğitimlerde benzer konularda çalışma yapan kamu ve sivil toplum kuruluşları (Vakıflar, dernekler, sanayi, ticaret ve esnaf

odaları, kooperatifler, birlikler vb.) ile işbirliği yapılarak istihdam güvencesi sağlanmaya çalışılmaktadır.

Ahşap, taş, toprak, metal işleme, dokumacılık, terzilik, elektronik eşya tamiri, fork lift operatörlüğü, gemi kaynakçılığı, sekreterlik-ön muhasebe, tesisatçılık, yaşlı bakıcılığı vb. konulardaki projelere destek verilmektedir.

Söz konusu projelerde, 150.000.-YTL'nin altında kalan projelerin değerlendirmesi Proje Değerlendirme ve İzleme Dairesi Başkanlığı'nca yapılmakta; 150.000.-YTL'yi aşan projelerde ise değerlendirmeyi Fon Kurulu yapmaktadır. İstihdam Eğitimi projelerinde üst limit bulunmamaktadır.

c) Sosyal Hizmet Projeleri:

Sosyal hizmet projelerinin amacı, sokakta çalışan/yaşayan çocuklara, engellilere, yaşlılara, korunmasız kadın ve erkeklere, işsiz gençler ve yoksullara sağlanan düşük maliyetli sosyal hizmetlerin yaygınlaştırılması için toplum merkezleri veya sosyal amaçlı merkezlerin kurulması veya mevcut merkezlerdeki programların çeşitlendirilmesidir.

Bu kapsamdaki projelerde öncülüğün sivil toplum kuruluşları ile Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu (SHÇEK) tarafından yapılması beklenmektedir. SHÇEK'in, bugüne kadar ulaşamayan gruplara ulaşmak, yeni yöntem veya hizmetlerin pilot uygulamasını yapmak amacıyla hazırladığı projeler dikkate alınmaktadır.

d) Geçici İstihdam Projeleri:

Geçici istihdam projelerinin amacı, toplumun ortak yararı için uygulanacak çeşitli projelerde ihtiyaç duyulan işgücünün kısa süreli istihdamla karşılanması, yoksul işsizlerin çalıştırılması ve bu kişilerin geçici de olsa para kazanıp aile geçimine katkı sağlamasıdır.

e) Toplum Kalkınması Projeleri:

Toplum kalkınması projelerinin amacı, entegre bir yaklaşımla geniş alanlarda birbirini tamamlayıcı birden fazla projenin birlikte uygulanması ve bu kapsamda toplum kalkınmasına yönelik çalışmalar ile gelir getirici, eğitim içerikli ve sosyal hizmet projelerinin birlikte uygulanabilmesine olanak tanınmasıdır.

Söz konusu projelerden gelir getirici projeler geri ödemeli olarak uygulanırken; diğer projeler geri ödemesiz (hibe) şekilde uygulanmaktadır.

2.4. Periyodik Aktarmalar:

Vakıfların cari harcamaları ile ekonomik ve sosyal yoksunluk içinde bulunan vatandaşlarımızın temel ve acil ihtiyaçlarının mahallinde hızla karşılanmasına yönelik çeşitli sosyal yardımların yapılması amacıyla il/ilçe Vakıflarına periyodik olarak Fon'dan her ay kaynak aktarılmaktadır.

Periyodik yardımlar, İl/ilçe nüfusu, TÜİK tarafından belirlenen sosyo-ekonomik gelişme endeksi esas alınarak hesaplanmakta ve SYD Vakıflarına aylık olarak aktarılmaktadır.

2.5. Sağlık Yardımları:

Tedavi Destekleri:

3816 sayılı Yeşil Kart Kanunu uyarınca 1991 yılından itibaren sosyal güvenceden yoksun vatandaşların yataklı tedavileri Sağlık Bakanlığınca, ayakta tedavi ve ilaç giderleri ise 2005 yılına kadar Fondan karşılanmıştır.

5222 sayılı Kanunla yapılan değişiklik ile yeşil kartlıların Fondan karşılanan ayakta tedavileri ile ilaçları 3816 sayılı Kanun kapsamına alınarak yeşil kart uygulamasının tek elden yürütülmesi sağlanmıştır.

Şartlı Nakit Transferi (Sağlık Yardımı):

Fonun tedavi destekleri yanında nüfusun en muhtaç kesimine dahil olan ailelerin çocuklarının temel sağlık hizmetlerine tam olarak erişimini hedef alan bir sosyal güvenlik ağı oluşturmak amacıyla, Şartlı Nakit Transferi (ŞNT) Sağlık Yardımları uygulanmaktadır.

ŞNT Sağlık Yardımlarının amacı, çocukların sağlık muayenelerinin yaptırılması şartıyla yoksul ailelere düzenli nakdi para transferi yapılmasıdır. Bu program ile çocuk ölümlerini ve çocukların hastalanma oranlarını azaltmak amacıyla, erken çocuklukta bakım, temel sağlık ve beslenme hizmetlerinden yeterince yararlanamayan 0-6 yaş grubu çocukların sunulan hizmetlerden faydalanmaları sağlanmaktadır. Bu program, Sağlık Bakanlığı ile yapılan protokol çerçevesinde yürütülmektedir.

Özürlü Rehabilitasyon ve Özel Eğitim Yardımları:

Özel öğretime gereksinim duyan özürlü öğrencilerin özel kurumlardaki özel eğitim ve rehabilitasyon giderleri için Haziran 2006 ya kadar Fondan destek sağlanmıştır.

07.07.2005 tarihinde kabul edilen 5378 sayılı Özürlüler ile ilgili Kanunun 35 inci maddesi ile (3797 sayılı Milli Eğitim Bakanlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanununda yapılan değişiklik) özürlülerin eğitim ve rehabilitasyon giderleri, 01.06.2006 tarihinden itibaren Milli Eğitim Bakanlığınca karşılanmaktadır.

Özürlü İhtiyaç Yardımları:

Sosyal güvenceden yoksun özürlü vatandaşların topluma uyumunu kolaylaştıracak her türlü araç-gereç ihtiyaçlarının karşılanmasına yönelik yürütülen bir sosyal yardım programıdır.

Özel Eğitime Gerekksinim Duyan Öğrencilerin Okullarına Ücretsiz Taşınması:

Bu program ile özel eğitime gerekksinim duyan özürlü öğrencilerimizin okullarına ücretsiz olarak ulaşmaları sağlanmaktadır. Bu yardım programı; özürlü öğrencilerin okullarına daha kolay erişimlerinin sağlanmasını, okula gitme oranlarının artırılmasını, eğitim öğretimin teşvik edilmesini, özürlü öğrencilerimizde okul sevgisinin oluşmasını, çocukların ulaşımında yaşadıkları sorunların giderilmesini, sonuç itibarıyla özürlü bireylerin eğitilerek sosyal hayatın her safhasında kendilerine yer bulabilmelerini hedeflemektedir. Bu program Özürlüler İdaresi ve Milli Eğitim Bakanlığı ile işbirliği içinde yürütülmektedir.

2.6. Eğitim Yardımları:

Ekonomik ve sosyal yoksunluk içerisinde bulunan ailelerin eğitim çağındaki çocuklarına yönelik olarak sağlanan eğitim yardımları, Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Teşvik Fonunun yardım faaliyetleri içerisinde büyük bir yer tutmaktadır.

Eğitim Materyali Yardımları:

Her eğitim ve öğretim yılının başlangıcında, fakir ve yardıma muhtaç ailelerin ilköğretim ve ortaöğretimde okuyan çocuklarına kitap dışındaki kırtasiye, önlük, ayakkabı gibi temel okul ihtiyaçlarının karşılanması için il ve ilçelerimizde kurulu bulunan Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıflarına Fondan kaynak gönderilmek suretiyle yürütülen bir yardım programıdır.

Şartlı Nakit Transferi (Eğitim Yardımı):

Sosyal Riski Azaltma Projesi (SRAP) kapsamında 2003 yılında başlayan bu program ile, maddi imkansızlıklar nedeniyle çocuklarını okula gönderemeyen ve nüfusun en yoksul %6'lık kesiminde yer alan ailelere, ilk ve orta öğretime giden çocuklarının okula düzenli olarak devam etmeleri şartıyla her ay nakit yardım yapılmaktadır. Ödemeler Ziraat Bankası ve PTT'ler aracılığı ile doğrudan anneler adına açılan hesaplara yapılmaktadır.

Bu uygulama 2007 Mart ayından itibaren Fon kaynaklarıyla, Milli Eğitim Bakanlığı ile yapılan protokol çerçevesinde yürütülmektedir.

Öğrenci Barınma Ulaşım vb. Yardımlar:

İlk ve orta öğretim öğrencilerinin barınma, ulaşım, yemek gibi ihtiyaçlarının karşılanmasına yönelik yardımlardır.

Öğle Yemeği Uygulaması:

1997 yılında başlatılan 8 yıllık temel eğitim kapsamında yer alan taşınabilir eğitim uygulamasında, okulların bulunduğu merkezlere taşınan yoksul öğrencilere verilen öğle yemeği uygulaması 2004 yılına kadar il/ ilçe Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıfları tarafından yürütülmüştür.

Taşıma programının yanı sıra öğle yemeği programının da tek elden ve daha etkin olarak yürütülmesi amacıyla, 2003-2004 eğitim ve öğretim yılından itibaren bu uygulama kaynağı Fondan aktarılmak suretiyle Millî Eğitim Bakanlığına devredilmiştir.

Yüksek Öğrenim Burs Yardımı:

1989 yılından bu yana, yüksek öğrenim öğrencilerine her yılın eğitim-öğretim döneminde (9 ay) karşılıksız olarak verilen burslar, işlemlerin tek elden yürütülebilmesi amacıyla 5102 sayılı Kanun ile 2003-2004 öğretim yılından itibaren Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumuna devredilmiştir.

Fondan, geçmiş yıllarda burs almaya hak kazanan öğrencilerden başarılı olanların burs ödemelerine ise halen devam edilmektedir.

Ücretsiz Kitap Dağıtımı Uygulaması:

2003-2004 öğretim yılından itibaren Millî Eğitim Bakanlığının ilköğretim öğrencilerine ücretsiz kitap dağıtımı uygulaması Fondan finanse edilmektedir.

2.7. Diğer Sosyal Yardımlar:

Gıda Yardımları:

Ekonomik ve sosyal yoksunluk içinde bulunan vatandaşlarımızın temel ihtiyaçlarının karşılanması amacıyla Ramazan ayı ve Kurban Bayramı öncesinde yılda iki kez SYD Vakıflarına kaynak aktarılmıştır. 2008 yılı Haziran ayından itibaren gıda yardımları 3'er aylık periyotlarla yılda 4 kez yapılmasına başlanmıştır.

Yakacak Yardımları:

2003 yılından itibaren, Türkiye Kömür İşletmelerinden sağlanan kömür, Vakıflarca belirlenen ihtiyaç sahibi ailelere en az 500 kg olmak üzere dağıtılmaktadır. Kömürün ihtiyaç sahibi vatandaşlarımıza dağıtımı sürecinde oluşan nakliye ve hamaliye giderleri Fondan karşılanmaktadır.

Barınma Yardımları:

Oturulamayacak derecede eski, virane, bakımsız ve sağlıksız evlerde yaşayan muhtaç vatandaşlara evlerinin bakım ve onarımı için ayni ve nakdi olarak yapılan desteklerdir.

Afet Destekleri (Deprem-Yangın-Sel vb.):

Deprem, sel vb. doğal afetler nedeniyle mağdur olan vatandaşlarımızın zararları öncelikle Bayındırlık ve İskan Bakanlığı Afet İşleri Genel Müdürlüğü ile Başbakanlık Acil Destek Fonu tarafından karşılanmaktadır.

Umumi hayatı etkilemediği için doğal afet kapsamında değerlendirilmeyen münferit olaylar nedeniyle (yangın, su baskını vb.) vatandaşların zarar gördüğü durumlarda ise Fondan destek verilmektedir.

Aşevi Faaliyetleri:

İşsizliğin ve yoksulluğun belirgin olarak yaşandığı yerlerde aşevleri aracılığıyla, ihtiyaç sahibi vatandaşlarımıza günlük sıcak yemek verilmektedir.

2.8. Muhtelif Sosyal Yardımlar ve Giderler:

Yukarıda yer alan yardımların dışındaki yapılan sosyal yardımlardır.

2.9. Gönüllü Kuruluşlarla İşbirliği ve Dış İlişkilerle İlgili Faaliyetler:

2.9.1. Avrupa Birliğine Katılım Sürecinde:

- Genel Müdürlüğümüz, "Sosyal Politika ve İstihdam" müzakere başlığı altındaki diğer kurumlarla aynı çalışma grubunda yer almaktadır.
- Ortak İçerme Belgesi (JIM); Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı koordinasyonunda yürütülmekte olan Ortak İçerme Belgesinin (Joint Inclusion Memorandum-JIM) hazırlanmasına yönelik çalışmalara katılım sağlanmıştır.

JIM, ülkemizin AB Sosyal İçerme Stratejisine dahil olması nedeniyle istihdam, eğitim, sağlık, sosyal koruma, dezavantajlı gruplar (kadın, yaşlı, çocuk, özürlü, madde bağımlısı, evsizler) gibi konularda sorunların tespiti, mevcut politika ve uygulamalar ile taahhüt niteliği taşıyan politika önerilerinin geliştirilmesine yönelik bir belgedir. Çalışmalar tamamlanmakla birlikte henüz imzalanmamıştır.

- Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı koordinatörlüğünde yürütülen IPA (Kalkınma Öncesi Yardım Aracı) kapsamında, SYDGM İnsan Kaynakları Operasyonel Programı çalışmalarında yer almaktadır. Bu programın alt başlıkları; İstihdam, Eğitim ve Mesleki Eğitim ile Sosyal İçermedir.
- AB Mali Yardımlarına ilişkin olarak ortak bir strateji oluşturulması, teknik yeterliliklerin arttırılması, kurumların yönetim kapasitelerinin arttırılması bakımından Avrupa Birliği Genel Sekreterliği (ABGS) tarafından 2003-2006 yıllarında gerçekleştirilen eğitim programından 2007 yılında SYDGM Uzman ve Uzman Yardımcılarının da katılımları sağlanmıştır. 2008 yılına yönelik çalışmalara da devam edilmektedir.
- 2006 Yılı İlerleme Raporu Türkiye Katkısının oluşturulmasına ve hazırlanmakta olan Katılım Ortaklığı Belgesine (KOP) yönelik olarak ABGS koordinatörlüğünde yürütülen çalışmalarda SYDGM tarafından gerekli katkılar sağlanmıştır.

- Avrupa Birliği Genel Sekreterliği tarafından, AB'ye uyum sürecine ilişkin olarak yürütülen SKIP (Sivil Toplum Kuruluşları ile Kamu Kuruluşları Arasındaki İşbirliğinin Geliştirilmesi ve STK'ların Demokratik Katılımcılık Seviyelerinin Artırılması Projesi) kapsamında "Sivil Toplum-Kamu Sektörü Ortak Anlayış Belgesi" hazırlanması yönünde çalışmalar tamamlanmış ve proje sona ermiştir.

2.9.2. STK'lar ve Diğer Paydaşlarla İlişkiler:

- 5263 sayılı "Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Genel Müdürlüğü Teşkilât ve Görevleri Hakkında Kanun" ile il ve ilçelerde kurulu bulunan Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı (SYDV) Mütevelli Heyetlerinde, 3294 sayılı Kanunda belirtilen amaçlara yönelik faaliyette bulunan STK yöneticilerinin kendi aralarından seçecekleri temsilcilerin (İllerde 2 temsilci, ilçelerde 1 temsilci) görev almaları sağlanmıştır. 2007 yılında SYD Vakıflarından alınan verilere göre, Vakıflarda en fazla temsil edilen STK'lar; Türkiye Kızılay Derneği, Türk Hava Kurumu, Yardım Sevenler Derneği, , Kurs ve Okul Talebelerine Yardım Derneği, Türkiye Sakatlar Derneği, Türk Anneler Derneği, Fakir ve Muhtaçlara Yardım Derneği, Eğitim Gönüllüleri Derneği, Çağdaş Yaşamı Destekleme Derneği, Türk Kadınlar Birliği ve Atatürkçü Düşünce Derneği olarak tespit edilmiştir.
- SYDGM'nin UNDP ile sosyal yardım alanında faaliyette bulunan tüm aktörler (Kamu Kurumları, Sivil Toplum Kuruluşları, Üniversiteler ve Araştırma Kurumları) arasında işbirliğini geliştirmeyi amaçlayan ve bütçesi 104.000 ABD Dolar olan Sosyal Yardım Alanında İşbirliğinin Geliştirilmesi Projesi Proje Değerlendirme ve İzleme Dairesi Başkanlığı tarafından yürütülmüştür. Ekim 2005 tarihinde başlayan Proje 31 Mart 2007 tarihinde sonlandırılmıştır.

Proje kapsamında, www.yoksulluklamucadele.org başlıklı bir web portalı oluşturulmuş, muhtelif tarihlerde Kamu Kuruluşları, Sivil Toplum Kuruluşları, Üniversiteler ve SYD Vakıflarının katılımı ile toplantılar düzenlenmiştir.

2.9.3. Yabancı İhtiyaç Sahipleri İle İlişkiler:

3294 sayılı Kanunun amacını düzenleyen 1 inci maddesinde yer alan **"...gerekliğinde her ne suretle olursa olsun Türkiye'ye kabul edilmiş veya gelmiş olan kişilere yardım etmek..."** hükmü uyarınca SYD Vakıfları, kendilerine yapılan başvuruları değerlendirmekte ve mütevelli heyetlerinin kararları doğrultusunda, ülkemiz vatandaşı olmayan yabancılara da yardım edebilmektedirler.

Mülteci, sığınmacı ve/veya göçmen olarak ülkemizde bulunan yabancılara SYD Vakıflarınca yerelde yapılan sosyal yardımların emniyet birimleri ile işbirliği ve koordinasyon sağlanarak yürütülmesi ve sağlıklı istatistikî verilere erişilebilmesi bakımından ilgili kamu kurum ve kuruluşlarıyla ortak çalışmalara devam edilmektedir.

2.9.4. Diğer Uluslararası Kuruluşlarla İlişkiler:

- T.C. Hükümeti – UNICEF Ülke Programı Eylem Planı (2006–2010) çerçevesinde kız çocuklarının eğitimlerine yönelik yürütülen çalışmalar bağlamında; **“Haydi Kızlar Okula”** Kız Çocuklarının Okullaşmasına Destek Kampanyası kapsamında, özellikle okullaşma oranının düşük olduğu illerde ilköğretim çağındaki kız çocuklarına mali destek sağlamak amacıyla ayrılan 100.000 ABD Doları karşılığı Türk Lirası hibenin, Bitlis ilinde kız çocuklarına yapılan Mayıs 2007 Şartlı Nakit Transfer (ŞNT) ödemelerinde kullanılması sağlanmıştır.
- SYDGM’ de istihdam edilen üç sosyal yardım uzmanı ve on sosyal yardım uzman yardımcısının araştırma ve incelemelerde bulunmaları amacıyla, 2007 yılında İspanya ve İrlanda’ ya gönderilmesi sağlanmıştır.

2.10. Plan ve Programlar:

IX. Kalkınma Planı 2007–2013 Dönemi için hazırlanmıştır. Planın Vizyonu: **“istikrar içerisinde büyüyen gelirini daha adil paylaşan, küresel ölçekte rekabet gücüne sahip, bilgi toplumuna dönüşen ve Avrupa Birliğine üyelik için uyum sürecini tamamlamış bir TÜRKİYE”** şeklinde ortaya koymuştur.

IX. Kalkınma Planında, bir önceki dönem ile ilgili olarak; plan döneminin baz yılı olan 2000 yılında ülkemizin %7,4 oranında büyüme gerçekleştirdiği 2001 krizi neticesinde ise %9,5 oranında küçülme meydana geldiği kriz sonrası uygulanan sıkı para politikaları neticesinde 2002–2005 döneminde GSYİH yıllık ortalama %7,5 oranında büyüme gerçekleştiği ve bunun sonucunda 2000 yılında 2.879 dolar seviyesinde olan kişi başına milli gelirin 2005 yılında 5.042 dolar olarak gerçekleştiği tespit edilmiştir. Yine aynı dönem ile ilgili olarak özel tüketimin yıllık ortalama %6,8 oranında arttığı özel sektör yatırımlarında %19,7 oranında artış meydana geldiği tespit edilmiştir.

IX. Kalkınma Planında “Beşeri Gelişme ve Sosyal Dayanışmanın Güçlendirilmesi” başlığı altında; Sosyal içerme ve yoksullukla mücadele, kültürün korunması, güçlendirilmesi ve toplumsal diyalogun geliştirilmesi ile birlikte temel öncelik alanı olarak kabul edilmiştir.

2.10.1. Yoksullukla İlgili Temel Tanım ve Kavramlar:

Yoksulluk uluslararası düzeyde sosyal sorunlar arasında yer almasına rağmen ortak tanımının yapılması oldukça zordur. Bunun nedeni, yoksulluğun çok boyutlu bir kavram olması ve tüm toplumların gelişme düzeyleri ve tüketim ölçeklerinin değişmesidir. Ortak tanım olmamasına rağmen yaygın olarak kullanılan tanımlar şu şekildedir.

Dünya Bankası’nın 1990’daki çalışmasında “mutlak yoksulluk” (Absolute Poverty) kavramı tanımlanmıştır. Bir insanın hayatta kalabilmesi için gerekli minimum kalori miktarı olan 2400 k/cal hesaplamasına dayanılarak (tıbben; normal bir erişkin için yeterli kalori miktarı 2800–3000, ağır işlerde çalışanlar için ise işin niteliğine göre

3200–3800 k/cal ihtiyacı esas alınmaktadır) geliştirilmiş ve bu noktadan hareketle günlük geliri 2400 k/cal besini almaya yetmeyen insanlar Dünya Bankası'na "mutlak yoksul" olarak tanımlanmıştır (DPT,2001).

Dünya Bankası'nın geliştirmiş olduğu "görelî yoksulluk" tanımı; minimum kalori ihtiyacının yanı sıra temel toplumsal taleplerden olan barınma, eğitim, sağlık ve benzeri kültürel ve toplumsal taleplerin getirdiği ek gelir ihtiyacının karşılanamaması halidir (DPT,2001).

İnsani yoksulluk Birleşmiş Milletler çerçevesinde geliştirilen yeni bir yoksulluk tanımıdır. İnsani yoksulluk bireylerin insanca yaşama sahip olamamalarını ifade etmektedir (Şahin ve Yıldırım, 2007:567). İnsani yoksulluğu belirlemek ve değerlendirmek için İnsani Gelişim kavramı kullanılmaktadır (Kabasakal, 1998:32).

2.10.2. Dünyada Yoksulluk ve Eşitsizlik:

Birleşmiş Milletler Üniversitesi Gelişim Ekonomisi Araştırmaları Dünya Enstitüsü'nün gerçekleştirdiği "Dünya Hane Halkı Servet Araştırması" sonuçlarına göre en zengin yüzde 2'lik kesim dünya servetinin yarıdan fazlasına sahip durumdadır. Söz konusu araştırma, en zengin yüzde 1'lik kesimin dünya servetinin yüzde 40'ını ellerinde tuttuğunu göstermektedir. Benzer olarak en zengin yüzde 10'luk kesim dünya servetinin yüzde 85'ine sahiptir.

Araştırmanın ortaya çıkardığı diğer bir sonuç servet dağılımının ülkeler içinde de eşitsiz olduğu gerçeğidir. Gini değeri 0 ve 1 arasında bir değere sahiptir ve gelir dağılımı eşitliği için kullanılır. Çoğu ülkede gelir dağılımı için Gini değeri %35 ve %45 arasındadır. Diğer taraftan servet için Gini değeri genellikle %65 ile %75 arasında olup bazen de %80'i aşmaktadır. Yüksek servete sahip Japonya ve ABD'de Gini katsayısı sırasıyla %55 ve %80'dir. Araştırma tüm dünya ülkeleri için Gini değerini %89 gibi yüksek bir değer bulmuştur (UNU- Wider; 2006).

Dünya Bankası, Birleşmiş Milletler gibi uluslararası kuruluşların raporları ülkeler arası ve ülkeler içindeki eşitsizliğin yalnızca gelir veya servetle sınırlı olmadığını, tüm kaynakların paylaşımı (sağlık, eğitim, temiz su kaynakları vb) ve imkânlar (teknoloji, bilişim vb.) erişimde de büyük adaletsizliklerin olduğunu göstermektedir. Kaynakların dağılımı ve kaynaklara erişimdeki eşitsizlik çok boyutlu bir özelliğe sahiptir; dünyanın değişik bölgeleri ve ülkeler arasında, ülkelerin kendi içinde bölgeler arasında, kır- kent arasında, sosyo- ekonomik ve etnik gruplar ve cinsiyetler arası derin eşitsizlikler mevcuttur.

Fert Oranı	2004 (%)	2005 (%)	2006 (%)
Açlık sınırı Altı	1,29	0,87	0,74
Yoksulluk sınırı Altı	25,6	20,5	17.81

2.10.3. Türkiye’de Yoksulluk:

2005 yılı TÜİK Yoksulluk Çalışmasına göre Türkiye’de yoksulluk oranı % 20,5 olarak tespit edilmiştir. 2005 yılında Türkiye’de fertlerin yaklaşık % 0,87’si yani 623 bin kişi sadece gıda harcamalarını içeren açlık sınırının, % 20,5’i yani 14.681 bin kişi ise gıda ve gıda dışı harcamaları içeren yoksulluk sınırının altında yaşamaktadır. Kişi başı günlük harcaması satınalma gücü paritesine göre 1 Doların altında kalarak yaşamlarını sürdürenlerin oranı %0.01 yani yaklaşık 10 bin kişi olarak hesaplanmıştır.

2006 yılında Türkiye’de fertlerin yaklaşık % 0.74’ü yani 539 bin kişi sadece gıda harcamalarını içeren açlık sınırının, % 17.81’i yani 12 930 bin kişi ise gıda ve gıda dışı harcamaları içeren yoksulluk sınırının altında yaşamaktadır. Buna karşın kişi başı günlük harcaması, satınalma gücü paritesine göre 1 Doların altında kalan fert bulunmamaktadır.

2006 yılında, 4 kişilik hanenin aylık açlık sınırı 205 YTL, aylık yoksulluk sınırı ise 549 YTL’dir.

2005 yılında % 0.87 olarak tahmin edilen açlık sınırının altında yaşayan fert oranı 2006 yılında % 0.74’e, yoksul fert oranı da % 20.5’den % 17.81’e düşmüştür.

Kırsal yerleşim yerlerinde yaşayanlarda yoksulluk oranı % 31.98 iken, kentsel yerlerde yaşayanların yoksulluk oranı % 9.31’dir.

2004 yılında % 1,29 olarak tahmin edilen açlık sınırının altında yaşayan fert oranı 2005 yılında % 0,87’ye, yoksul fert oranı da % 25,6’dan % 20,5’e düşmüştür.

Kırsal yerleşim yerlerinde yaşayanlarda yoksulluk oranı % 32,95 iken kentsel yerlerde yaşayanların yoksulluk oranı % 12,83’tür.

Hanehalkı büyüklüğü arttıkça yoksulluk riski artmaktadır. 2005 yılında hanehalkı büyüklüğü 3 veya 4 kişiden oluşan hanelerde bulunan fertlerin yoksulluk oranı % 9.36 olurken 7 ve daha fazla olan hanelerde fertlerin yoksulluk oranı % 45.99 olarak hesaplanmıştır.

Hanehalkı türüne göre çocuklu çekirdek ailede bulunan fertlerin yoksulluk oranı % 18.99 olurken çocuksuz çekirdek ailelerde bu oran % 8.55’e düşmektedir. Ataerkil veya geniş ailelerdeki fertler için yoksulluk oranı ise % 27.31 olarak tahmin edilmiştir.

2006 yılında hanehalkı büyüklüğü 3 veya 4 kişiden oluşan hanelerde bulunan fertlerin yoksulluk oranı % 8.49 olurken, 7 ve daha fazla olan hanelerde fertlerin yoksulluk oranı % 42.98 olarak hesaplanmıştır.

Hanehalkı türüne göre çocuklu çekirdek ailede bulunan fertlerin yoksulluk oranı % 17.41 olurken, çocuksuz çekirdek ailelerde bu oran % 10.14’e düşmektedir. Ataerkil veya geniş ailelerdeki fertler için yoksulluk oranı ise % 20.24 olarak tahmin edilmiştir.

Fertlerin çalışma durumlarına göre yoksulluk riski de değişmektedir. 2005 yılında ücretli-maaşlı çalışanlarda yoksulluk oranı % 6,57 iken, yevmiyeli çalışanlarda bu oran % 32,12, işverenlerde % 4,8 ve kendi hesabına çalışanlarda % 26,22 olmuştur.

En yüksek yoksulluk riskine sahip olan tarım sektöründe çalışanlarda yoksulluk oranı 2003 yılında % 39,89, 2004 yılında % 40,88 iken 2005 yılında % 37,24 olarak tahmin edilmiştir. Sanayi sektöründe çalışanlarda ise 2005 yılında yoksulluk oranı % 9,85 olarak hesaplanırken, bu oran 2003 yılında % 21,34, 2004 yılında % 15,64 olarak hesaplanmıştır. Üç yıllık periyoda bakıldığında yoksulluk oranında en belirgin düşüşün görüldüğü sektör hizmet sektörü olmuş; 2003 yılında % 16,76 olan yoksulluk oranı, 2004 yılında % 12,36 ve 2005 yılında % 8,68'e düşmüştür.

(TÜİK, 2006)

2006 yılında ücretli-maaşlı çalışanlarda yoksulluk oranı % 6 iken, yevmiyeli çalışanlarda bu oran % 28,63, işverenlerde % 3,75, kendi hesabına çalışanlarda % 22,06 ve ücretsiz aile işçisi olanlarda ise % 31,98 olmuştur.

En yüksek yoksulluk riskine sahip olan tarım sektöründe çalışanlarda yoksulluk oranı 2005 yılında % 37,24 iken, 2006 yılında % 33,86 olarak tahmin edilmiştir. Sanayi sektöründe çalışanlarda 2006 yılında yoksulluk oranı % 10,12 olarak hesaplanırken, bu oran hizmet sektöründe çalışanlarda % 7,23 olmuştur. 2006 yılında ekonomik olarak aktif olmayan fertlerin yoksulluk oranı % 13,6 iken, iş arayan fertlerin yoksulluk oranı % 20,05'tir.

Okuryazar olmayanlarda yoksulluk oranı % 33,71 olurken, ilkokul mezunlarında bu oran % 14,19, lise ve dengi meslek okulları mezunlarında % 5,2, yüksekokul, fakülte ve üstü mezuniyete sahip fertlerde % 1,01 olmuştur.

Yoksulluk sınırı yöntemlerine göre fert yoksulluk oranları, 2002-2006

Yöntemler	Fert yoksulluk oranı (%)				
	2002	2003	2004	2005	2006
TÜRKİYE					
Gıda yoksulluğu (açlık)	1.35	1.29	1.29	0.87	0.74
Yoksulluk (gıda+gıda dışı)	26.96	28.12	25.60	20.50	17.81
Kişi başı günlük 1 \$'ın altı ⁽¹⁾	0.20	0.01	0.02	0.01	0.00
Kişi başı günlük 2.15 \$'ın altı ⁽¹⁾	3.04	2.39	2.49	1.55	1.41
Kişi başı günlük 4.3 \$'ın altı ⁽¹⁾	30.30	23.75	20.89	16.36	13.33
Harcama esaslı göreceli yoksulluk ⁽²⁾	14.74	15.51	14.18	16.16	14.50
KENT					
Gıda yoksulluğu (açlık)	0.92	0.74	0.62	0.64	0.04
Yoksulluk (gıda+gıda dışı)	21.95	22.30	16.57	12.83	9.31
Kişi başı günlük 1 \$'ın altı ⁽¹⁾	0.03	0.01	0.01	0.00	0.00
Kişi başı günlük 2.15 \$'ın altı ⁽¹⁾	2.37	1.54	1.23	0.97	0.24
Kişi başı günlük 4.3 \$'ın altı ⁽¹⁾	24.62	18.31	13.51	10.05	6.13
Harcama esaslı göreceli yoksulluk ⁽²⁾	11.33	11.26	8.34	9.89	6.97
KIR					
Gıda yoksulluğu (açlık)	2.01	2.15	2.36	1.24	1.91
Yoksulluk (gıda+gıda dışı)	34.48	37.13	39.97	32.95	31.98
Kişi başı günlük 1 \$'ın altı ⁽¹⁾	0.46	0.01	0.02	0.04	0.00
Kişi başı günlük 2.15 \$'ın altı ⁽¹⁾	4.06	3.71	4.51	2.49	3.36
Kişi başı günlük 4.3 \$'ın altı ⁽¹⁾	38.82	32.18	32.62	26.59	25.35
Harcama esaslı göreceli yoksulluk ⁽²⁾	19.86	22.08	23.48	26.35	27.06

Yoksulluk sınırı yöntemlerine göre yoksul fert sayısı, 2002-2006

Yöntemler	Yoksul fert sayısı (bin kişi)				
	2002	2003	2004	2005	2006
TÜRKİYE					
Gıda yoksulluğu (açlık)	926	894	909	623	539
Yoksulluk (gıda+gıda dışı)	18 441	19 458	17 991	14 681	12 930
Kişi başı günlük 1 \$'ın altı ⁽¹⁾	136	9	11	10	0
Kişi başı günlük 2.15 \$'ın altı ⁽¹⁾	2 082	1 655	1 752	1 109	1 022
Kişi başı günlük 4.3 \$'ın altı ⁽¹⁾	20 721	16 433	14 681	11 712	9 680
Harcama esaslı göreceli yoksulluk ⁽²⁾	10 080	10 730	9 967	11 574	10 530
KENT					
Gıda yoksulluğu (açlık)	376	311	269	284	18
Yoksulluk (gıda+gıda dışı)	9 011	9 377	7 146	5 687	4 225
Kişi başı günlük 1 \$'ın altı ⁽¹⁾	10	5	5	0	0
Kişi başı günlük 2.15 \$'ın altı ⁽¹⁾	971	648	529	430	107
Kişi başı günlük 4.3 \$'ın altı ⁽¹⁾	10 106	7 696	5 827	4 454	2 780
Harcama esaslı göreceli yoksulluk ⁽²⁾	4 651	4 734	3 596	4 381	3 164
KIR					
Gıda yoksulluğu (açlık)	550	584	640	339	521
Yoksulluk (gıda+gıda dışı)	9 429	10 081	10 846	8 994	8 706
Kişi başı günlük 1 \$'ın altı ⁽¹⁾	126	4	5	10	0
Kişi başı günlük 2.15 \$'ın altı ⁽¹⁾	1 111	1 007	1 223	679	915
Kişi başı günlük 4.3 \$'ın altı ⁽¹⁾	10 615	8 737	8 854	7 259	6 900
Harcama esaslı göreceli yoksulluk ⁽²⁾	5 430	5 996	6 371	7 193	7 366

(1) Satınalma gücü paritesine göre 1 \$'ın karşılığı olarak 2002 yılı için 618 281 TL; 2003 yılı için 732 480 TL; 2004 yılı için 780 121 TL, 2005 yılı için 0.830400 YTL ve 2006 yılı için ise 0.921 YTL kullanılmıştır.

(2) Eşdeğer fert başına tüketim harcaması medyan değerinin %50'si esas alınmıştır.

Yıl	Gini Katsayısı
1994	0,49
2002	0,44
2003	0,40
2004	0,40
2005	0,38

Gelir dağılımında adaletsizliği gösteren Gini katsayısı 2005 yılında Türkiye geneli için 0,38 olarak gerçekleşirken bir önceki sene bu oran 0,40 olarak hesaplanmıştı. Bu oranlar gösteriyor ki Türkiye'nin gelir dağılımı açısından az da olsa iyileştiği görülmektedir.

2.10.4. Yoksulluk Mücadelesi Stratejileri:

Avrupa Sosyal Dışlanmayla Mücadele Stratejisi, temel olarak toplumdaki dezavantajlı grupları (işsizler, eğitimsizler veya yeterli eğitim alamayanlar, kadınlar, çocuklar, yaşlılar, evsizler, özürlüler, madde bağımlıları, vb.) kapsamakta ve bu grupları projeler vasıtasıyla topluma entegre etmeyi hedeflemektedir.

Dünya Bankası yoksullukla mücadele stratejileri ve yoksulluk tanımlamalarını Gelişim Raporları ile tebliğ etmektedir. 2000/2001 Dünya Kalkınma Raporunda açıklanan son stratejisinde üç temel unsura yer verilmektedir: Yoksullara yönelik yeni fırsatlar yaratılması, yoksulların güçlendirilmesi ve risklere karşı güvenliğin artırılması.

Birleşmiş Milletler Kalkınma Programının (UNDP) yaklaşımı olan İnsani Gelişim Endeksi ise iyi ve uzun yaşam, bilgiye erişim ve yüksek hayat standardı esasına dayalı olarak insani gelişim tanımından yola çıkarak eğitim, gelir ve diğer göstergelerden oluşmaktadır. İGE, sosyoekonomik göstergeleri ekonomik büyüme ile ilişkilendirmekte ve gelişmiş ülkeler ve gelişmekte olan ülkelerin birlikte izlenmesi ve kıyaslanabilmesine imkân vermektedir.

İnsani yoksulluk tanımı üzerine kurulu olan bu endeks, Amartya Sen'in yeterlilikler (capabilities) kavramına dayanmaktadır. Hatta bir görüşe göre UNDP, Dünya Bankası ve diğer uluslararası kuruluşların yoksullukla ilgili yaklaşımlarında her ne kadar farklı terminolojiler kullanılsa da operasyonel düzeyde Sen'in "yeterlilikler" yaklaşımı kullanılmaktadır.

Yeterlilik, var olan refah düzeyi ve kalkınma sürecinde seçeneklerini genişletebilme seçenekleri ve bu seçenekleri artırmak için hayatlarında olabildikleri ve yapabildikleri şeyler toplamı olarak tanımlanmaktadır. Bu yeterlilikler arasında insani gelişme için uzun ve sağlıklı yaşama, bilgili olma, iyi bir hayat standardına ulaşmak için gerekli kaynaklara erişim ve toplumun yaşamına katılma en önemlileri olarak öne çıkmaktadır.

2.10.5. Türkiye’de Yoksulluk Politikaları:

1982 Anayasasında kendini sosyal devlet olarak tanımlayan Türkiye Cumhuriyeti de çeşitli kurumları vasıtasıyla sosyal yardım ve sosyal hizmetler sunmakta ve böylelikle yoksullukla mücadele etmektedir.

Anayasada ifadesini bulan Sosyal Devlet ilkesinin gereklerini yerine getirerek vatandaşlarına insan onuruna yaraşır asgari bir yaşam düzeyi sağlamak için idari yapılanmamızda çeşitli kurumlar oluşturulmuştur. Bu kurumlar ya doğrudan doğruya sosyal yardım ve hizmet alanıyla görevli kılındıkları için ya da kendi görev alanlarına ek olarak parasal transferler yaparak yoksullukla mücadele etmekte ve sosyal barışı sağlama yolunda çalışmalarda bulunmaktadır

2.10.6. Ülkemizde Sosyal Dışlanma İle Mücadele ve Sosyal İçerme Çalışmaları:

- Ortak İçerme Belgesi Taslağı (JIM):
- Orta Vadeli Programlar (2006- 2008 ve 2007- 2009):
- Dokuzuncu Kalkınma Planı (2007- 2013):
- Milenyum Kalkınma Amaçları Raporu-Türkiye 2005:

2.11. Paydaş Analizi:

2.11.1. Durum Tespiti:

- Genel Müdürlüğün içyapısı ve faaliyet gösterdiği dış çevrenin incelenmesi,
- Genel Müdürlük çalışmalarından yararlanan iç ve dış ortakların beklentilerinin karşılanması,
- Çalışanlar ile paydaşların görüşlerinin katılımcı yöntemlerle ele alınması,
- Elde edilen sonuçların “Güçlü-Zayıf Yönler, Fırsatlar-Tehditler” (GZFT) analizi ile birleştirilmesi,

Bu çerçevede;

1. Çalışanların görüşleri alınmıştır.
2. **Paydaş Analizi:** Bunun için iç ve dış paydaşların kimler olabileceği tespit edilmiştir.
İç Paydaşlar: SYDGM personeli, SYD Vakıf çalışanları,
Dış Paydaşlar: Kamu Kurumları, Sivil Toplum Kuruluşları, Üniversiteler ve Belediyeler
3. Paydaşlar incelenmiştir.
4. Paydaş görüşleri alınmıştır.
5. **GZFT analizi:** İç ve dış paydaşların görüşleri ile Stratejik Planlama ekibinin görüşlerinin birleştirilmesi suretiyle Genel Müdürlüğün Güçlü ve Zayıf yönleri ile Genel Müdürlüğe yönelik Fırsat ve Tehditler belirlenmiştir.
6. **Stratejik konuların tespiti:** Genel Müdürlüğü orta ve uzun vadede etkileyecek olan konuların tespiti yapılarak üzerlerinde detaylı çalışma-

lar yapılması yoluyla Genel Müdürlük ve Fonun geleceği ile ilgili olarak raporlar, projeler, analizler ve çözüm yolları ortaya konulmaya çalışılmıştır.

7- Stratejik planın gelişmesini engelleyecek olan risklerin tespiti:

Planın uygulanma aşamasında planın uygulanmasını engelleyecek risklerin tespitine çalışılmıştır.(Ekonomik kriz, doğal afet gibi beklenmeyen durumlar.)

İç ve Dış Paydaş Analizleri:

Genel Müdürlüğümüzün 2009-2013 dönemini kapsayacak stratejik planlama çalışmalarına yön vermesi ve politikalarının belirlenmesine yardımcı olması açısından hazırlanan anket formlarımızda yer alan sorular iç ve dış paydaşlara sorulmuş, paydaşların büyük bir hassasiyet gösterdikleri, ciddi bir şekilde ilgilendikleri gönderdiğimiz formların tamamına yakınına verilen cevaplardan anlaşılmıştır.

İç ve Dış Paydaş Analiz anketlerinde sorulan sorular dikkatli bir şekilde seçilmiş olup, kurum veya kuruluşun yapısı dikkate alınarak 3294 sayılı Kanun ile 5263 sayılı Kanun da belirtilen görev ve sorumlulukları kapsayan sorular yöneltilmiştir. İç ve Dış Paydaş Analiz Formlarında genelde likert tipi sorular olmakla birlikte açık uçlu sorular da yer almıştır.

Paydaş analiz formları: Kamu ve özel 93 Üniversiteye, 26 Kamu Kurumuna, 446 Sivil Toplum Kuruluşuna (STK), 266 İl ve İlçe Belediyesine, 364 Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfına, 120 SYDGM personeline olmak üzere toplam **1315 paydaş analiz formu gönderilmiştir.**

2.11.2. İç Paydaşlar:

İç Paydaş Analiz Formları; İl ve İlçelerimizde kurulu bulunan Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıflarından, 81 il SYD Vakıflarına ve ilçedeki nüfusun yoğunluğu, sosyo-ekonomik gelişmişlik endeksi, kentsel ve kırsal alan yapıları dikkate alınarak rasgele belirlenen ilçe SYD Vakıflarından 283 'üne İç Paydaş Analiz Formu gönderilerek görüş ve önerileri alınmış, üst düzeyde bir katılım olmuştur. İç Paydaş Analizi Formları ile Genel Müdürlüğümüzde görevli 120 kadrolu ve geçici personelin görüşleri ve önerileri alınmıştır.

2.11.3. Dış Paydaşlar:

Dış Paydaş Analiz Formları;

Üniversiteler:

Türkiye'deki mevcut kamu ve özel 93 Üniversiteye Dış Paydaş Analiz Formları gönderilerek tüm üniversitelerin katılması sağlanmış, görüşleri ve önerileri alınmıştır.

Kamu Kurumları:

26 Kamu Kurumuna gönderilen Dış Paydaş Analiz Formları ile bu kurumların tamamının görüş ve önerileri alınmıştır. Kamu kurumlarının bazıları tarafından formlar

çoğaltılarak ilgili tüm birimlerine gönderilmiş ve katılım beklenenin çok üstünde gerçekleşmiştir.

Sivil Toplum Kuruluşları (STK):

Yine Sivil Toplum Kuruluşlarına (STK) Sosyal yardım alanındaki uygulamalar ve önerileri kapsayan Dış Paydaş Anket Formları gönderilmiştir. Sivil Toplum Kuruluşlarının tespitinde ise il ve ilçedeki nüfusun yoğunluğu ve kurumla işbirliği içinde olanlar ile yardım alanında çalışanların seçimine ağırlık verilmiş, 446 adet STK'ya anket formu gönderilerek görüş ve önerileri alınmıştır.

Belediyeler:

Son olarak, tüm İl Belediyelerine, Büyükşehir Belediyelerine ve her ilde en az 3 İlçe Belediyesine Dış Paydaş Anket Formları gönderilmiştir. İlçe Belediyelerinin tespitinde ise, ilçelerin nüfusun en yoğun yaşadığı iki ilçe ve en az yaşadığı bir ilçe olmak üzere bir ilde en az üçer ilçe belirlenmiştir. Toplamda 266 Belediyeye anket formu gönderilerek görüş ve önerileri alınmıştır.

Genel olarak; iç ve dış paydaşlarca sorulara detaylı cevaplar verilmiştir. Bu da anketlerin büyük bir ciddiyet ve titizlikle dikkate alındığını göstermektedir.

2.12. Hedef Kitle Memnuniyet Araştırması:

2004 yılında SYDTF tarafından Türkiye ölçeğinde uygulanan bir araştırma projesi kapsamında, Ülkemizde kamu kurumları eliyle yürütülmekte olan sosyal yardım ve hizmet çalışmalarının kamuoyu tarafından ne ölçüde tanınıp başarılı bulunduğunu saptamak, sosyal yardım ve hizmet çalışmalarının ihtiyaç sahibi vatandaşlara daha etkin ve yaygın biçimde ulaşmasına yönelik **Hedef Kitle Memnuniyet Araştırması** yapılmış ve bu araştırmada SYDTF / SYDV'lerle ilgili farkındalık bilgi düzeyi ve SYDV'lerle yardım ilişkisi olmuş kişilerin deneyimi ile SYDV'lere yönelik tutum, kurumsal imaj, SYDV'lerin yaptığı yardımlarla ilgili görüşler sorulmuş ve aşağıdaki bulgular elde edilmiştir.

• SYDT Fonu ve SYD Vakıfları ile İlgili Farkındalık Bilgi Düzeyi;

SYDTF / SYDV'leri adını hatırlama oranı yüzde 78,7'dir. SYDTF / SYDV adının duyulmasında en etkili araç televizyondur. SYDV yardımları arasında kamuoyunun en çok haberdar olduğu yardım türleri gıda ve yakacak yardımları, en az haberdar olduğu yardım türü ise proje yardımlarıdır.

Yardım türleri hakkında işlevsel bilginin ölçütü olarak alınan "yardımdan yararlanmanın koşullarını bilme" oranı genellikle beşte üç dolayındadır (yüzde 58-64 arasında).

• SYD Vakıfları ile Yardım İlişkisi Olmuş Kişilerin Deneyimi, SYD Vakıflarına Yönelik Tutumu ve Kurumsal İmaj;

Fayda sahiplerinin, yararlandıkları yardımlar için vakıflara başvurabileceklerini öğrenmelerini sağlayan birincil bilgi kaynakları muhtarlıklar ve tanıdık çevresidir. Yar-

dım başvurularında inisiyatif en çok muhtarlardan gelmektedir. Yardım başvuruları reddedilenlerin, yardım için vakıflara başvurabileceklerini öğrendikleri birincil bilgi kaynakları muhtarlardan çok tanıdık-akraba-komşu çevresidir.

Fayda sahipleri arasında belli başlı yardım türlerinden memnuniyetlerini belirtenlerin oranı beşte dört (en az yüzde 79) düzeyindedir. Kendisi fayda sahibi olmayanlar da beşte dördün üzerinde oranlarda (en az yüzde 82), tanıdıkları fayda sahiplerinin yardımlardan memnun kaldığı kanısındadır. Fayda sahiplerinin memnuniyetsizlik nedenlerinin başında yardım miktarlarının yetersizliği gelmektedir. SYDV fayda sahipleri arasında kuruma yönelik olumlu tutum açık biçimde ağır basmaktadır. Yardım başvuruları kabul edilmemiş olanlar arasında ise olumlu ve olumsuz tutum birbirini dengelemektedir.

- **Genel Kamuoyunun SYDTF/ SYDV'lere Yönelik Tutumu, Kurumsal İmaj ve SYDV Yardımlarıyla İlgili Görüşler;**

Kurumla ilgili kamuoyunun oluşumunda en çok etkili olan kaynak televizyondur. İkinci sırada arkadaş ve eş-dost çevresi gelmektedir.

SYDTF / SYDV'lerle ilgili farkındalığı göreceli olarak daha yüksek olanların bilgi ve kanaatlerinin oluşmasında, SYDV yardımlarından yararlananların, SYDV'lere başvurup da yardım alamayanların ve muhtaç kişilere yardım sağlayan başka kuruluşların etkisi genel ortalama göre dikkat çekici ölçüde yüksektir.

Genel olarak kamuoyunda kuruma yönelik olumlu tutum açık biçimde ağır basmaktadır; olumsuz kanaat sahibi yüzde 11 karşısında olumlu kanaat sahibi yüzde 55 yer almaktadır. Ama bu, bölgelere göre önemli ölçüde farklılaşmaktadır. Olumlu kanaat Batı ve Doğu Karadeniz ile Doğu Anadolu'nun Kuzey Kesimi ve Batı Marmara'da en az yüzde 70 iken, Güneydoğu ve özellikle Orta Anadolu'nun Doğu kesiminde yüzde 45'in altına inmektedir.

- **Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Genel Müdürlüğü'nün 2007 Yılında Yapılan Sosyal Yardımların Etki Analizi Araştırması Raporu Sonuçlarına Göre;**

Araştırma kapsamında incelenen bölgelerde yardım türlerinden yararlanma düzeyine bakıldığında örneklem içinde en büyük payın %89,7 ile aile yardımlarına ait olduğu görülmektedir. Aile Yardımları gıda, yakacak, barınma, sosyal destek nakdi yardımı ve diğer aile yardımları biçiminde verilmektedir. Bu yardımların bazıları ayni, bazıları ise nakdi olarak verilmektedir.

Yardımların genel olarak yoksulluğu azaltmasına ilişkin görüşler olumlu yöndedir. Derinlemesine görüşmelere bakıldığında ayni yardımla nakdi yardım tercihlerinin eşit düzeyde olduğu ortaya çıkmaktadır. Yalnız yakacak yardımı konusunda tercih daha çok ayni yardımdan yanadır. Bölgesel dağılıma baktığımızda, araştırma kapsamında incelenen bölgelerin hemen hepsinde ayni yardımın tercih edildiğini görmekteyiz. Yalnızca Batı Marmara ve Doğu Karadeniz'de nakdi yardımların ayni yardımlara tercih edildiği görülecektir. Bu bölgelerde derinlemesine görüşmelerde ortaya çıkan sonuçlar bu tercihin nedenini açıklamaktadır. Haneye giren yardım-

ları belli aralıklarla alanların oranı %80,3 iken, bu yardımı bir kez alanların oranını %19,7'dir. Burada yapılan eleştirilerden de yardımları alanların sürekli bir hak olduğunu düşünmeleri ve çalışmak yerine yardım almanın büyük ölçüde hazırda alıştırabileceği sonucu kendiliğinden ortaya çıkmaktadır. Geleceğe güvenle bakma açısından periyodik yardım ile tek seferlik yardım yapılanlar arasında fark vardır. Örneğin, periyodik yardım yapılanların %47,9'u geleceğe güvenle bakarken tek seferlik yardım yapılanların %32,8'i geleceğe güvenle bakabildiğini belirtmiştir. Aile yardımlarının yaşamlarını rahatlatmadığını belirtenlerin oranı %61 gibi büyük bir yüzdeye sahiptir. Buna karşılık yaşamımızı rahatlatmış diyenlerin oranı %20,1 ile ikinci sırada yer almaktadır. Kesinlikle rahatlatmadı diyenlerin oranı %6,1'iken yaşamımızı çok rahatlatmış diyenlerin oranı %2,3'tür. Yardımlara ilişkin en önemli eleştirilerden birisi de yardım aralıklarına ilişkin konulardır. Yardımların birçoğunda yardım aralıkları yeterli bulunmamakta ve eleştirilmektedir.

Yardımların hem aralıklarının sıklaştırılması hem de miktarının artırılması isteği derinlemesine görüşmelerden de ortaya çıkmıştır. Bunun gerekçelerini ise gerçek ihtiyaçlarını karşılamadığı, verilenlerin kendilerine uygun olmadığı ve para olursa daha fazla seçenekli alışveriş yapabilecekleri doğrultusunda belirtmişlerdir. Burada doğal olarak yardım ile gelir arasındaki farklar henüz daha netleştirilmiş değildir.

Genel olarak gıda yardımlarından faydalananların %82'si bu yardımlardan memnun olduklarını vurgulamışlardır. Memnun olmayan (hayır, kesinlikle hayır) %12,8'lik kesim ise yardımın yetersiz olması, seyrek aralıklarla gelmesi, ailelere yetmemesi ve fazla çeşidin olmaması gibi nedenleri belirtmişlerdir. Yakacak yardımlarından faydalananların %80'i bu yardımlardan memnun olduklarını belirtmişlerdir. Yakacak yardımlarından memnun olmayan %15,4'lük kesim ise kömürün miktarının yetersiz olması, kalitesinin düşüklüğü ve bazı bölgelerde kömürün tozlu oluşu gibi nedenleri belirtmişlerdir.

SRAP projeleri de yoksulluğu azaltmada önemli olan yardım türlerindendir. Bu yardımlar özellikle bireysel ya da grup temelli verildiği için yoksullukla mücadelede önem verilen yardım türlerinden olmalıdır. Bu tür yardımlardan yararlananların yaklaşık %40'ından fazlası yardımların yaşamlarını rahatlattığını belirtmiştir. Projelerden alınan destek miktarını yeterli bulanların oranı da %80'e yaklaşmaktadır.

Genel olarak bakıldığında yardımlardan memnun olduğu ve önemli eksiklikleri giderdiği ortaya çıkmaktadır. Asıl önemli olan yardımların etki derecesidir. Yardımların yoksulluğu azaltmaya etkisini bulabilmek için yapılan değerlendirmelerde genel olarak yoksulluğun azalma eğilimi gösterdiği ortaya çıkmaktadır.

Araştırma sonuçlarına bakıldığında Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Genel Müdürlüğü'nün Türk toplumunda yoksulluğu azaltmada önemli bir görevi üstlendiği görülüyor. Yardımların toplumu fakirliğe alıştırıyor ya da tembel hale getiriyor gibi eleştirileri dağıtılış ve tercih edilmiş biçimiyle cevapladığı ortaya çıkıyor. Araştırmada nakdi yardımdan çok ayni yardımın tercih edilmesi bu konuda dikkati çeken diğer bir bulgudur.

2.13. Kuruluş İçi Analiz:

2.13.1. Örgüt Yapısı:

Genel Müdürlüğün örgüt yapısı; Genel Müdür, bir Genel Müdür Yardımcısı ile Ana Hizmet, Danışma ve Yardımcı Hizmetler birimlerinden oluşmaktadır.

Genel Müdür en üst amir olup Genel Müdürlük hizmetlerini mevzuat hükümlerine, Genel Müdürlüğün amaç ve politikalarına, stratejik planına, performans ölçütlerine ve hizmetlerin kalite standartlarına uygun olarak düzenler ve yürütür. Genel Müdür, Başbakana veya görevlendireceği Bakana karşı sorumludur.

2.13.2. Teşkilat Yapısı:

01.12.2004 tarih ve 5263 Sayılı Kanunla kurulan Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Genel Müdürlüğü Başbakanlığa bağlı bir kuruluştur. Bu Kanunun amacı, 29.05.1986 tarihli ve 3294 sayılı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Kanununun uygulanmasını sağlamaktır.

Merkez teşkilatından oluşan genel Müdürlükte, teşkilat yapısı bir Genel Müdür, bir Genel Müdür Yardımcısı, Ana Hizmet Birimleri, Danışma Birimleri ile Yardımcı Hizmet Birimlerinden oluşmaktadır.

Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik yapılması hakkındaki 5436 sayılı Kanunun 15 inci maddesi ile "Teşkilât kanunlarında, Strateji Geliştirme Başkanlığı, Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı ve strateji geliştirme ve malî hizmetlere ilişkin hizmetlerin yerine getirildiği Müdürlük birimlerine ilişkin düzenleme yapıncaya kadar ikinci fıkrada belirtilen görevler ile kanunlarla verilen diğer görevleri de yürütmek üzere; Ekli (1) sayılı cetvelde yer alan kamu idarelerinin merkez teşkilâtlarında Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı, ekli (2) sayılı cetvelde yer alan kamu idarelerinin merkez teşkilâtlarında ise Müdürlük kurulmuştur."

Genel Müdürlüğün İç Yapısı:

Ana Hizmet Birimleri

- a- Kaynak Yönetim Dairesi Başkanlığı
- b- Proje Değerlendirme ve İzleme Dairesi Başkanlığı
- c- Gönüllü Kuruluşlarla İşbirliği ve Dış İlişkiler Dairesi Başkanlığı
- d- Yardımlar Dairesi Başkanlığı
- e- İstatistik, Araştırma ve Tanıtım Dairesi Başkanlığı

Danışma Birimleri

- a- Hukuk Müşavirliği
- b- Strateji Geliştirme Müdürlüğü

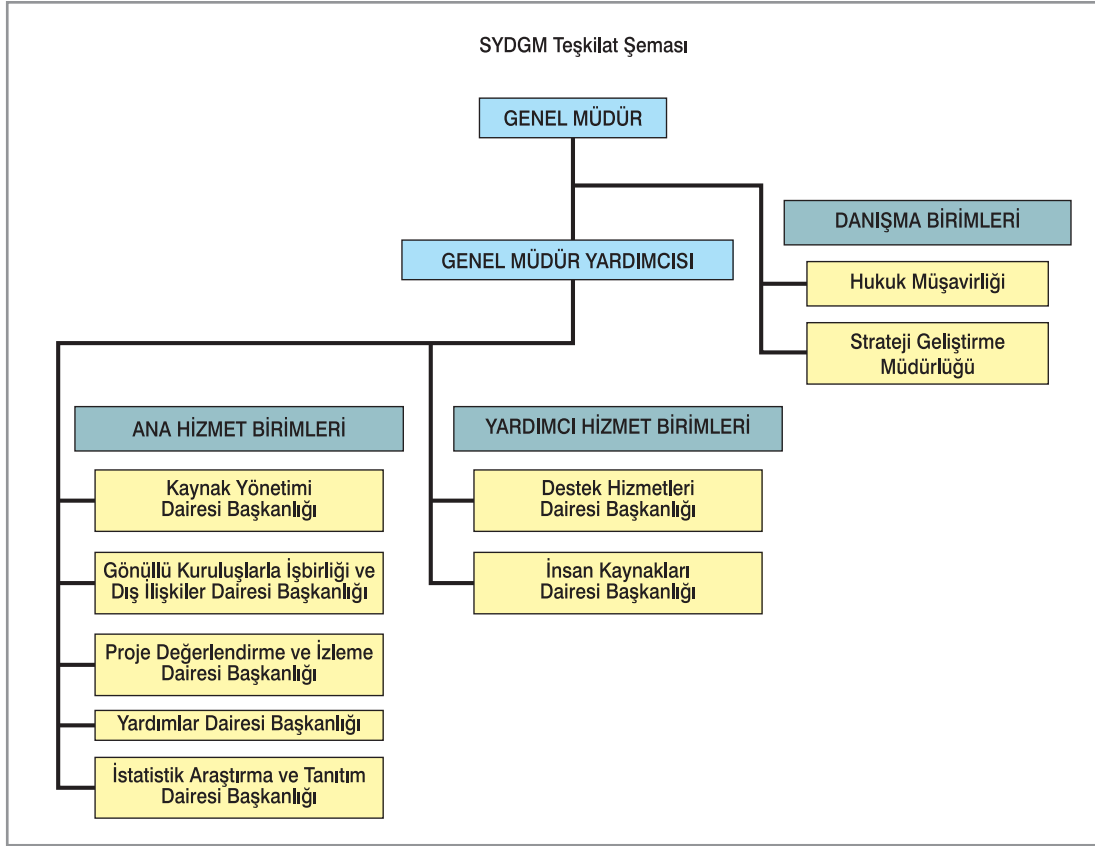
Yardımcı Hizmet Birimleri

- a- İnsan Kaynakları Daire Başkanlığı
- b- Destek Hizmetleri Daire Başkanlığı

2.13.3. Teşkilat Şeması:

Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Genel Müdürlüğü

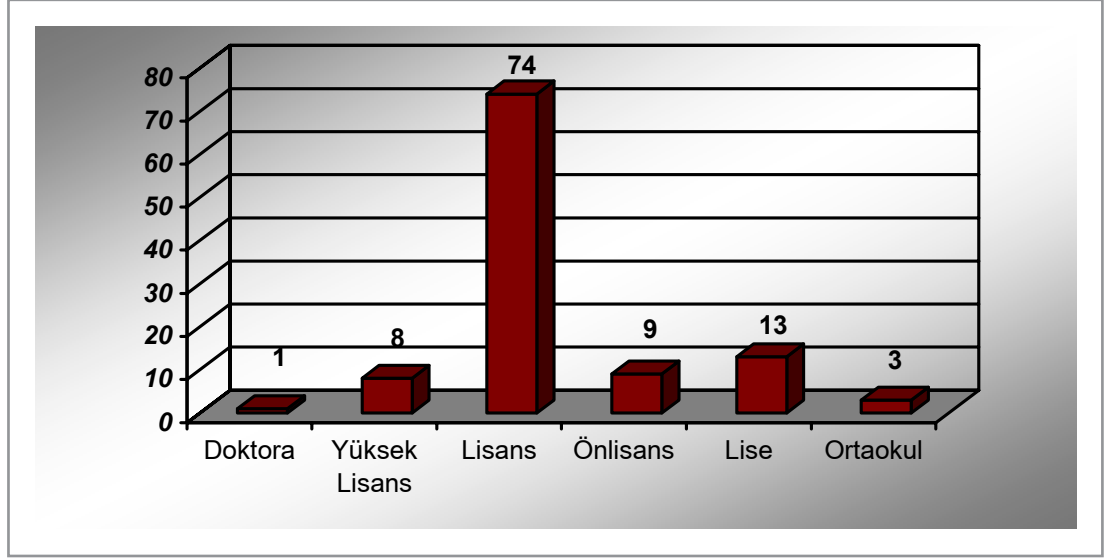
2.13.4. Personel Durumu:

Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Genel Müdürlüğü için toplam 128 kadro tahsis edilmiş olup, kadrolu personel sayısı 66' dır.

Ayrıca, Başbakanlık ve Bakanlıklar ile bağlı kuruluşlardan 20; Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıflarından 22 olmak üzere toplam 42 personel geçici olarak görev yapmaktadır.

Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Genel Müdürlüğünde Çalışan Personelin Eğitim Durumu

2.13.5. Mali Durum:

Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Genel Müdürlüğü;

Genel Müdürlüğümüz 2004 yılı sonunda kurulduğu için 2005 yılında kurum başlangıç ödeneği tahsis edilmemiştir. Daha sonra tahsis edilen 611.200 YTL ödeneğin % 43 oranında, yani 265.815 YTL'lik harcama gerçekleşmiştir. 2006 yılında 1.947.000 YTL ödenek tahsis edilmiş, personel istihdamına başlanması sonucu ödeneğin yetersiz kalacağı anlaşılmış ve 843.500 YTL'lik ek ödenek tahsis edilmiştir. 2006 yılında tahsis edilen 2.790.500 YTL toplam ödeneğin % 74 ' ü oranında 2.073.619 YTL harcama gerçekleştirilmiştir.

2007 yılında ise 3.546.225 YTL ödenek tahsis edilmiş, Aralık ayı itibariyle 3.172.617 YTL'lik harcama gerçekleşmiştir.

SYDGM Yıllar İtibariyle Bütçe Uygulama Sonuçları (2005-2008 Temmuz)

Harcama Birimleri	2005		2006		2007		2008 (Temmuz)	
	Toplam Ödenek	Harcama	Toplam Ödenek	Harcama	Toplam Ödenek	Harcama	Toplam Ödenek	Harcama
Özel Kalem	124.200	41.454	205.360	71.232	130.210	74.624	132.750	51.621
Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığı	242.500	111.731	1.324.380	1.007.263	1.378.625	1.228.025	1.665.250	787.625
İnsan Kaynakları Dairesi Başkanlığı	26.225	10.782	129.295	94.528	201.075	129.437	164.300	79.912
Strateji Geliştirme Müdürlüğü	0	0	50.250	12.160	45.825	65.968	64.500	58.445
Hukuk Müşavirliği	28.000	0	25.000	0	16.010	18246	53.000	50.830
Kaynak Yönetimi Dairesi Başkanlığı	32.525	16.352	175.435	153.808	239.725	213.805	255.000	157.043
Proje Değerlendirme ve İzleme Dairesi Başkanlığı	50.550	40.524	268.140	250.670	478.230	435.245	565.000	268.143
Yardımlar Dairesi Başkanlığı	33.400	5.635	281.540	226.537	378.700	314.849	358.450	186.468
Gönüllü Kuruluşlarla İşbirliği ve Dış İlişkiler Dairesi Başkanlığı	39.500	22.106	157.925	126.520	205.225	220.117	239.750	143.236
İstatistik, Araştırma ve Tanıtma Dairesi Başkanlığı	34.300	17.231	173.175	130.901	472.600	472.301	287.000	210.984
Toplam (YTL)	611.200	265.815	2.790.500	2.073.619	3.546.225	3.172.617	3.785.000	1.994.307

SYDGM Bütçesi (2009-2011)

AÇIKLAMA	2009 (Tahmini)	2010 (Tahmini)	2011 (Tahmini)
Personel Giderleri	2.044.000	2.236.000	2.450.000
Sosyal Güvenlik Kurumuna Devlet Primi Giderleri	257.000	280.000	303.000
Mal Ve Hizmet Alım Giderleri	1.698.000	1.934.000	2.278.000
Cari Transferler	19.743	17.000	19.000
Sermaye Giderleri	963.626	2.451.911	2.668.243
Genel Toplam (YTL)	4.982.369	6.918.911	7.718.243

Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonu;

14.6.1986 Tarih 3294 sayılı Kanun ile yürürlüğe girmiştir. Kanunun 1. maddesinde Fon'un amacı "fakru zaruret içinde ve muhtaç durumda bulunan vatandaşlar ile gerektiğinde her ne surette olursa olsun Türkiye'ye kabul edilmiş veya gelmiş olan kişilere yardım etmek, sosyal adaleti pekiştirici tedbirler olarak gelir dağılımının adilane bir şekilde tevzi edilmesini sağlamak, sosyal yardımlaşma ve dayanışmayı teşvik etmek" şeklinde tanımlanmıştır.

Fon'a kanun ile verilmiş olan bu görev her il ve ilçede kurulu bulunan Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıfları aracılığı ile yerine getirilmektedir.

Fonun Kaynakları, gerek 3294 sayılı kanun gerekse daha sonradan çıkartılan kanunlar ile Fonun Kaynakları şu şekilde belirlenmiştir.

- Kanun ve KHK'lerle kurulu bulunan Fonlardan Bakanlar Kurulu Kararı ile %10'a kadar
- Gelir ve Kurumlar Vergisi Tahsilât toplamının %2,8
- Trafik Cezaları hâsılat payının %50'si
- RTÜK Reklâm gelirleri hâsılatından %15
- Bütçeye konulacak ödeneklerden-Her nevi bağış ve yardımlardan oluşmaktadır.

Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonu kaynakları, kurulduğu tarihten bugüne kadar ağırlıklı olarak sosyal güvenlikle yoksun kesimlerin desteklenmesi ile eğitim öğretim veya küçük bir yardımla kendine yeterli hale gelebilecek vatandaşlarımız için kullanılmıştır

SYDTF (2003-2008 Haziran) GELİR - GİDER TABLOSU

GELİRLER	2003	2004	2005	2006	2007	2008 HAZİRAN
Diğer Fonlardan	5.033.000	5.673.000	5.160.233	5.736.664	4.046.811	2.135.967
Gelir Kurum.Ver. Mük.	463.291.000	626.996.000	864.790.035	1.073.403.800	1.414.090.000	800.900.000
Trafik Para Cezası	105.724.000	131.004.000	190.209.965	99.016.200	139.810.000	72.600.000
Faiz Gelirleri	1.303.000	576.000	524.827	903.889	981.541	934.709
RTÜK (Reklam %15 Gelirleri)	4.274.000	7.332.000	9.993.773	10.127.776	11.493.487	6.365.599
Muhtaç Er ve Erbaş Tedavi Akt.	7.968.000	6.393.000				
Diğer Gelirler (İade,Bağış, v.b)	1.187.000	1.073.000	4.421.195	16.582.883	23.194.740	8.573.670
Bütçeye Konulan Ödenek	230.000.000	379.620.000	42.900.000			
Dünya Bankası Kredi Gelir Hesabı (*)	7.803.000	101.907.000	239.521.843	173.739.851	3.977.406	
TOPLAM (YTL)	826.583.000	1.260.574.000	1.357.521.871	1.379.511.063	1.597.593.985	891.509.945

GİDERLER	2003	2004	2005	2006	2007	2008 HAZİRAN
PERİYODİK YARDIMLAR	108.964.000	158.617.000	194.052.700	221.602.300	295.112.100	201.833.700
SAĞLIK YARDIMLARI						
Vakıflara Gönderilen	40.358.000	51.362.000	23.632.612	5.455.219	6.413.519	3.564.900
Sağlık Bakanlığına Gönderilen	211.274.000	448.245.000	118.123.065	4.382.859		
EĞİTİM YARDIMLARI						
Eğitim Materyali Yrd.	10.227.000	30.000.000	50.000.000	50.000.000	70.000.000	
Taşımalı Sistem Öğle Yemeği Yard.(MEB)	28.477.000	99.077.000	117.806.730	152.000.000	160.000.000	117.100.000
Taşımalı Sistem Öğle Yemeği Yardımı	36.702.000					
Ücretsiz Kitap Yardımı (M.E.B)		153.650.000	175.000.000	198.000.000	209.000.000	217.000.000
Özürü Öğr.Ücretsiz Taşınması			1.945.503	16.563.641	21.075.018	11.256.322
Yurt Gideri v.b. Çeşitli Yrd.	30.678.000	568.000	1.234.024	1.546.200	359.701	610.190
Yüksek Öğrenim Bursu	113.879.000	126.803.000	92.750.245	58.076.907	11.629.742	6.140.260
PROJE DESTEKLERİ						
Mesleki Eğitim ve İsth. Yön.Prj.	9.254.000	87.709.000	113.625.637	88.493.597	116.626.819	16.492.429
GG-İE-Gİİ-SH-TK Projeleri					34.388.253	41.960.653
Setip					374.916	
Diğer Projeler (İş Destek,AB Hibe v.b)					2.608.020	56.400
DİĞER SOSYAL YARD. ve YATIRIMLAR						
GıdaYardımları	35.279.000	55.121.000	89.983.752	149.482.367	140.000.000	
Çeşitli Yardımlar	7.527.000	7.504.000	8.016.764	10.454.685	16.145.440	15.673.950
Yatırımlar	4.071.000	1.089.000	1.129.590	60.626	10.000	94.698
SRAP HARCAMALARI						
Dünya Bankası Hükümet Katkısı (KDV v.b)		19.674.000	77.358.066	89.199.909	3.391.557	
Dünya Bankası Kredi Giderleri (*)	8.162.000	101.907.000	239.521.843	173.739.851	3.977.406	
SRAP ŞNT Fonan Ödenen				157.605.948	321.066.415	263.385.686
DİĞER GİDERLER						
Emekli Sandığı (Sağlık Yrd.Dent.Prj.İçin)		612.000	265.370	635.829	270.027	
Diğer	7.138.000	5.908.000	218.198	429.257	1.308.266	845.100
GEÇMİŞ YIL GİDERİ				11.818.800		
TOPLAM (YTL)	651.990.000	1.347.846.000	1.304.664.099	1.389.547.995	1.413.757.199	896.014.288

(*) SRAP İkazından kullanılan miktar

2.14. GZFT (SWOT) Analizi:

Planlama sürecinin bir parçası olan Güçlü Yönler, Zayıf Yönler, Fırsatlar, Tehditler (GZFT) Analizi, planlama yapılırken kuruluşun içsel olarak güçlü ve zayıf yönleri ile dışsal etkenlerden kaynaklanan fırsat ve tehditleri analiz etmeye ve geleceğe dönük stratejik gelişmeye yardımcı olur. Kuruluşun kontrol edebileceği etkenler ile kontrolü dışında olan ve belirsizlik oluşturan etkenlerin analizi ile birlikte plandan etkilenen tarafların analizi ve kritik soruların belirlenmesi gibi konuları içerir.

SYDGM açısından değerlendirildiğinde, GZFT Analizi, iç ve dış etkenleri dikkate alarak, varolan güçlü yönler ve fırsatlardan en üst düzeyde yararlanmak, zayıf yönleri iyileştirmek, tehditlerin etkisini en aza indirilecek şekilde gerekli önlemleri almak ve bu doğrultuda stratejik gelişmeler için kullanılmıştır.

GZFT Analizi yapılırken, kurumun hizmetleri ve paydaşları ile hizmet-paydaş ilişkisi de dikkate alınmış, bunun yanı sıra, paydaşlar üzerinde uygulanan kullanıcı memnuniyeti araştırma sonuçları da dikkate alınmıştır.

İç Değerlendirme Sonuçları (Güçlü Yönler-Zayıf Yönler):

Kurumun iç yapısının analizi (kurumun görev ve yetkilerinin, performansının, potansiyelinin, kurumsal kültürünün, insan kaynaklarının, teknolojik düzeyinin vb.) kapsamında, stratejik yönetimin felsefesi olan katılımcılığı sağlamak amacıyla SYDGM'nin tüm birimlerin yöneticilerinin ve çalışanlarının görüşleri alınarak kurumun içsel olarak güçlü ve zayıf yönleri ortaya konulmuştur.

Güçlü yönler belirlenirken; gerçekçi bir biçimde üstünlüklerimiz nelerdir? Neleri iyi yapıyoruz? Paydaşlarımız, çalışanlarımız güçlü yanlarımız olarak neleri görmektedirler? Gibi sorulara cevap aranarak elde edilen sonuçlar aşağıdaki tabloda sıralanmıştır.

Zayıf yönler belirlenirken; ise hangi konu, alan ve hizmetlerde yetersiz? Neleri iyileştirmeye gereksinimimiz var? Paydaşlarımız ve çalışanlarımızın gözüyle ne gibi zayıflıklarımız ortaya çıkmaktadır? Gibi sorulara cevap bulunmaya çalışılmış ve elde edilen sorunlar aşağıdaki tabloda belirtilmiştir.

Dış Değerlendirme Sonuçları (Fırsatlar-Tehditler):

Kurumun dış değerlendirmesi yani çevre analizi (PEST; politik, ekonomik, sosyal ve teknolojik değerlendirme) yapılırken, çevresel faktörlerin kurum için ne tür fırsatlar ve tehditler ortaya koyduğu incelenmiş ve hizmet süreçlerini etkileyen önemli koşullar irdelenmiştir. Çevre analizinde; Dünyadaki genel eğilimler, Türkiye'de SYDGM'nin faaliyet gösterdiği ortamdaki değişimler, diğer ilgili kesimlerin durumu, öncelikle kurumun hizmet ettiği hedef kitlenin beklentileri dikkate alınmıştır.

Her kurum gibi SYDGM'de karşı karşıya olduğu bazı sorunları bulunmaktadır. Beklenen iş veya hizmet standartlarındaki değişiklikler, teknolojinin hızla gelişmesi, finansal sorunlar, hizmet üretiminde ve sunumunda karşılaşılan güçlükler temel sorunlardır.

GZFT (SWOT) Analizi

Güçlü Yönler	Zayıf Yönler
3294 sayılı Kanun ile 14.06.1986 tarihinde Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonu (SYDTF) kurulmuştur. Fon faaliyetleri Başbakanlık bünyesinde oluşturulan Genel Sekreterlik tarafından yönetilmektedir. 2004 yılı sonunda Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Genel Müdürlüğü'nün (SYDGM) kurulmuş olması, - Uzmanlığa dayalı bir kurum olarak kurulması, bu çerçevede Sosyal Yardım Uzman ve Uzman Yardımcılarının istihdam edilmesi, - Güçlü bir gelir kaynağına sahip olması, bu kaynağı artırma eğiliminde olması, - Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıflarının (SYDV) sosyal yardım alanında tecrübeli olması, - Vakıf Mütevelli Heyetlerinde tüm kesimlerin temsilcilerinin olması (katılımcı-lığın sağlanması), - Vakıfların her il ve ilçede örgütlenmiş olması ve ülke genelinde sosyal yardım alanında en yaygın kurum olması, - SYD Vakıfları ile ilgili norm kadro çalışmalarının yapılması, ücret, sorumluluk ve yetkilerine ilişkin standartların belirlenmiş olması,	- Kurumsallaşmanın tamamlanamamış olması, - Teknik imkanların yetersiz olması, - SYDGM'nin kendisini ve faaliyetlerini yeterince tanıtamamış olması, - Etkili kontrol ve denetim sisteminin olmaması, - Kaynak tahsis eden kurumla denetim birimlerinin farklı olması, - Genel Müdürlükte Vakıflar arasında ortak bir olamasyon programının olmaması, - Yardım talepleriyle ilgili karar alma sürecinin uzun olması, - Proje ve yardımların etkinlik ve yerinde kontrolünün yapılmıyor olması, - Yardımların dağıtımı ve hedef kitlenin tespitinde objektif kriter eksikliği, - SYD Vakıflarının yaptıkları yardım faaliyetlerinde 4734 sayılı Kamu İhale Kanununa (KİK) tabi olması, - SYDGM ile SYD Vakıfları arasındaki bağın net olmaması, - Vakıfların personel ve kurumsal kapasite (personel, bilgi birikimi ve teknik donanım) açısından yeterli olması ve Vakıf personelinin sosyal yardım ve proje konusunda yeterli bilgi sahibi olmaması, - Fonun kullandığı kaynağın Fon olması nedeniyle önceden öngörülebilir bütçeleme yapılamaması,
Fırsatlar	Tehditler
- Türkiye Cumhuriyeti'nin sosyal hukuk devleti olması, - Kamu kurumları, belediyeleri ve STK'ların SYDGM ile işbirliği yapma konusunda istekli olmaları, - Sosyal yardım ve proje desteklerinin etkinliği konusunda genel olarak olumlu görüşe sahip olmaları, - Tüm paydaşların tüm kamu kurumları tarafından verilen sosyal yardımların SYDGM'nin koordinasyonunda ortak veri tabanının üzerinden verilmesi görüşünde olmaları, - Paydaşların çoğunluğun SYDGM'nin yapmış olduğu yardımların hedef kitesinin, çoğunluğuna ulaştığı görüşünde olmaları, - STK'ların büyük çoğunluğu sosyal yardımların birincil olarak devletin sorumluluğunun olmasının yanında, bu alanda sivil toplumun yükümlülüğü olduğuna inanmaktadır, - Türk toplumunun yardımlaşma ve dayanışma duygusuna sahip bir toplum olması, - Belediyelerin sosyal yardım alanında yerel düzeyde faaliyet gösteren önemli kurumlar olması, - Genel sağlık sigortası ile sağlık harcamalarının güvence altına alınması, - Türkiye'nin Avrupa Birliği Sosyal İçerme sürecine dahil olması, çalışmaların devam etmesi, Avrupa Birliği sosyal içerme yaklaşımının; kalkınma planları, orta vadeli programlar vb. resmi belgelerde yer alması, - Eğitim yardımlarının hedef kitesi olan nüfus grubu 2005-2010 yılları arasında hem sayısal hem de oransal olarak azalacaktır, - Türkiye'de 2006 yılı itibarıyla gıda yoksulluğu (açlık sınırı) % 0,74 (kent:0,04- kır:1,91), gıda + gıda dışı yoksulluk 2006 itibarıyla 17,81 (kent:9,31- kır:31,98)	- Sosyal yardım hizmeti sunan kamu kurumları ve STK'ların ortak veri tabanının olmaması, veri paylaşımından kaçınılması. Ortak terminolojinin olmaması, - Çerçeve sosyal yardım yasaasının olmaması, - Yardımların hak temeline dayandırılmaması, - Belediyelerin, SYDGM tarafından gerçekleştirilen sosyal yardım ve proje faaliyetlerinin yoksulluğu azaltmaktaki rolü konusunda kısmen etkili olduğunu düşünceleri, - Sosyal yardım alanında faaliyet gösteren çok sayıda kurum ve kuruluşun olması ve bu durumun yardımlarda mükerrerliğe yol açması, - Genel Müdürlük ile sosyal yardım ve hizmet alanında hizmet gösteren kamu kurumları ve belediyeler arasında işbirliğinin yetersiz olması, sorunların yaşanması, - Paydaşların çoğunluğunun SYDGM'nin faaliyetleri konusunda yeterli bilgiye sahip olmaması, - Sosyal yardım alanında faaliyet gösteren STK'ların katılımcılık, insan kaynakları, mali kaynaklar açısından yetersiz olması, - STK'ların, SYD Vakıflarının Mütevelli Heyeti üyeliği seçimini yeterince duymadığı düşüncesinde olmaları, - Belediyelerin sosyal yardım faaliyetlerinin Vakıflarla büyük ölçüde benzer olması, - Belediyelerin, SYDV'ler ve STK'larla ortak veri tabanı kullanımına büyük ölçüde karşı olmaları, - Dokuzuncu Kalkınma Planına göre 2005 yılı itibarıyla lise üstü genç işsizlik oranı % 30,9 genç işsizlik oranı % 19,3 (genel olarak işsizlik oranı % 10,3) - İşgücüne katılım oranı 2005 yılı itibarıyla kadınlarda 24,8 genel olarak ta 48,3 kadınların işgücüne katılım oranı düşük ve 2002 yılında 27,9 olan kadınların işgücüne katılım oranı 24,8'e düştüğü görülmektedir.

3.Bölüm

KURUM STRATEJİSİNİN TEMEL ÖĞELERİ

3. Misyon, Vizyon ve İlkeler:

3.1. Misyon Bildirimi:

Adil bir gelir dağılımının sağlanmasına katkıda bulunmak, yoksullukla mücadele kapsamında kaynakların etkin bir biçimde kullanılmasını sağlamak, temel ihtiyaçlarını karşılamaktan yoksun nüfusun en yoksul diliminde yer alan vatandaşlarımızı sosyal yardımlarla desteklemek; üretim ve istihdama yönelik projeleri sürekli kılarak vatandaşların toplumsal hayata entegre olmalarını sağlamak, kamu kuruluşları, sivil toplum kuruluşları, vatandaşlar ve diğer paydaşlar ile eşgüdüm içerisinde çalışarak sosyal yardımların etkin bir biçimde dağıtılmasını sağlamak ve bu doğrultuda sosyal yardım politikaları geliştirmek.

Yoksulluk olgusu sadece az gelişmiş veya gelişmekte olan ülkelere özgü bir sorun olmayıp, yoksulluk ve yoksullukla mücadele organizasyonları ve çalışmaları gelişmiş ülkelerde de mevcuttur. Aynı zamanda günümüzde yoksulluk ve yoksullukla mücadele, küresel boyutta da en temel sorun alanlarından biri olmuş ve ekonomik bir olgu olmasının ötesinde sosyal, politik ve kültürel sorunları da içeren çok boyutlu bir sorun haline dönüşmüştür.

Gelir dağılımındaki dengesizliklerin giderilmesine ve yoksul kesimlerin desteklenmesine yönelik sosyal politikalar, toplumsal dayanışmanın güçlendirilmesi ve sosyal barışın korunması açısından da büyük önem arz etmektedir.

Ülkemizdeki yoksullukla mücadeleye yönelik sosyal yardım faaliyetleri için; 1986 yılında, 3294 sayılı Kanun ile Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonu oluşturulmuştur. Bu Fon'un kaynağı ile yürütülmekte olan sosyal yardım programları, merkezde Başbakanlık Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Genel Müdürlüğü ve yerel düzeyde bütün İl ve İlçelerimizde bulunan Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıfları tarafından kapsamlı bir şekilde yürütülmesine devam edilecektir. SYD Vakıfları aracılığı ile halen yardım almakta olan kişiler üzerinde yapılacak olan araştırma ile Türkiye'de kentsel ve kırsal kesimde bulunan yardıma muhtaç olan ailelerin profili çıkartılacaktır. Bu aileler ya da bireylerin eğitim durumları, bilgi ve beceri seviyeleri, varsa meslekleri, yardıma muhtaç olmalarının sebepleri araştırılarak analiz edilecektir.

Gerek kırsal kesimde gerekse şehirlerde, teknolojik dönüşüm nedeniyle istihdam ve ekonomi dışına çıkmış bulunan bireylerin hızla ve kısa sürede yeterli eğitim almaları sağlanarak istihdam edilebilir hale gelmeleri 9. beş yıllık kalkınma planında ön görülmektedir. Plana göre yıllık enflasyon hızı % 3, büyüme hızı ise %5'dir. Hızlı büyüyen bir ekonomide nitelikli iş gücü arzına büyük ihtiyaç duyulacağı açıktır.

Bu nedenle nitelikli iş gücü arzı geliştikçe yardıma muhtaç durumda bulunanların sayısında azalma beklenmektedir. Bu itibarla Genel Müdürlüğümüzün yardım dağıtmakta olduğu kişi sayısı azaldıkça dağıtılan yardımların kalitesi de arttırılacaktır. Ayrıca düşüş trendine girmiş olan enflasyonun olumlu yöndeki etkisi ile yatırımların artması ve fon gelirlerinden olan gelir ve kurumlar vergisi payının da buna bağlı olarak artması beklenmektedir. Fona vergi gelirlerinin artışından sağlanan yüksek gelirin yanında, fon gelirlerinin arttırılması için neler yapılabileceği araştırılacaktır. SYDV'nin AB Fonlarından yararlanma imkânları araştırılacak, Birlik fonlarından muhtaç durumda olan kişilerin eğitimi için kaynak oluşturulacaktır. Bu çerçevede vakıf personelinin nitelikleri geliştirilecektir. Şu anda vakıflarda çalışmakta olan personel sadece kamu hizmeti veren personel durumundadır. Planlanan dönemde personelin aynı zamanda yol gösterici bir niteliğe kavuşması sağlanacaktır.

Kuşkusuz fakru zaruret içerisinde bulunanlara yardımda bulunmak birinci öncelikli görevimizdir. Ancak yapılacak istihdam eğitimi ile yoksulluktan kurtarılabilecek vatandaşlarımıza bu desteği sağlamak, bu düzeyde olmayan yoksul vatandaşlarımızı da sosyal yardımları sürdürmek görevimizdir. Bu amaçla, Genel Müdürlüğümüzce fon desteği sağlanmakta olan yardıma muhtaç kişilerin yeniden işgücü piyasasına kazandırılması için, diğer kamu kurum ve kuruluşları, STK'ları ile işbirliği yapılarak gerekli eğitimler verilecektir.

Planlı dönemde Sosyal alanda insanlar ve aileler arası dayanışmanın fakirliğin kaldırılması üzerindeki etkilerinin araştırılması amacı ile projeler geliştirilecektir. Geliştirilen projeler ile yeni politikalar üretilecektir. Bir yandan devletin diğer kurumları aracılığı ile yürütülecek olan makro ekonomik politikalar yolu ile istihdam artışı sağlanırken, diğer yandan Genel Müdürlüğümüz tarafından geliştirilecek projeler aracılığı ile yardıma muhtaç kişilere yardım ulaştırılacaktır. Toplumsal Dayanışmanın sağlanabilmesi için, sosyal, kültürel , ekonomik, psikolojik vb. bütün alt yapılar devreye konulacaktır. Bu çerçevede, gecekondü bölgeleri ve kırsal kesimde aileler arası dayanışmanın fakirlik üzerindeki etki araştırması yaptırılacaktır.

Stratejik planın hazırlanmasının ve yönetsel anlamda hayata geçirilmesinin en önemli koşullarından biri katılımcılığın ve sahiplenmenin sağlanmasıdır. Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Genel Müdürlüğü misyon ve vizyon ifadesi bu anlayış doğrultusunda, stratejik planlama ekibinde yer alan Genel müdürlük çalışanlarının katıldığı çalıştaylarda tartışılmaya başlanmış, tüm birimle gerçekleştirilen çalışmalarla katılımcıların Genel Müdürlüğün misyon ve vizyonu ile ilgili fikirleri toplanmıştır. Genel Müdürlük çalışanlarının ürettikleri fikirler incelenerek ortak noktalar belirlenmiş, bu ifadeler tüm birimlerden çalışanların katıldığı toplantılarla tek bir misyon ve vizyon ifadesi haline getirilmiştir. Elde edilen misyon ve vizyon ifadesi üst yönetimin onayına sunulmuş ve Genel Müdürlüğün misyonu ve vizyonu olarak kabul edilmiştir.

3.1.2. Vizyon Bildirimi:

Katılımcı, şeffaf, etkin bir biçimde hizmet sunan ve ülkemizin sosyal yardım politikalarını belirlemede öncü, uzmanlığa dayalı bir kurum olmak.

Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Genel Müdürlüğü; görev ve hizmetlerinin ye-

rinde, zamanında, doğru, güvenilir, güler yüzle, hızlı ve daha etkin bir şekilde sunulmasına, tüm organizasyon ve işlem süreçlerinin sürekli geliştirilmesi ve iyileştirilmesine yönelik, vatandaş memnuniyetini hedefleyen çağdaş ve katılımcı bir **yönetim kültürünün** oluşturulmasında, yoksul vatandaşların kendi ihtiyaçlarını karşılayabilecekleri, yardım alma ihtiyacını hissetmeyecekleri ve toplumumuz içerisinde sosyal dayanışmanın yoksulluğu hissettirmeyecek şekilde yaygınlaşmasını sağlayacak bir düzeye gelmesini sağlamayı,

Sosyal yardım, istihdama yönelik proje hizmetleri ile sağlık ve eğitim alanında sunulan hizmetlere azami erişimi sağlayacak politikaların öncülüğünde, talep edene değil gerçekten muhtaç olana yardım edilen, sosyal kısıtlılık altında bulunan tüm kesimlere ulaşan modern bir sosyal yardım mekanizmasının oluşturulmasına öncelik vermeyi,

Kişi, kurum ve kuruluşlar ile hizmet sunan çalışanlarımızın beklenti ve önerileri de dikkate alınarak, kaynakların etkili, ekonomik, verimli kullanılmasını sağlamayı ve bu anlayışın hayata geçirilmesinde, bu yaklaşımları mevcut yapısına en iyi şekilde yansıtarak dönüşüm sürecine öncülük etmeyi, görev ve hizmetlerini daha saydam, katılımcı ve hesap verilebilir bir şekilde sunmayı, ulusal ve uluslararası düzeyde örnek bir kurum olmayı,

arzulamaktadır.

3.1.3. Temel Değerlerimiz,

- Sosyal yardım programlarının sosyal içerme temelinde **bütüncül ve etkin** olarak sunumu,
- Fon kaynaklarının amacına uygun şekilde **etkin, ekonomik ve verimli** olarak kullanımı,
- Hizmetlerin vatandaş odaklı yönetim prensipleri temelinde **güvenilir** olarak sunulması,
- **Hesap verme sorumluluğu** ilkesi doğrultusunda kaynakların mali disiplin ve stratejik önceliklere göre amaca uygun ve etkili olarak kullanımı,
- Her türlü sosyal yardım ve proje destekleri uygulamalarında **hukukun üstünlüğü** ilkesine bağlı kalınması,
- Paydaşlarımıza **hızlı ve kaliteli hizmet** sunumu,
- Sosyal yardım ve proje desteklerine ilişkin hedeflerin belirlenmesinde tüm iç ve dış paydaşlarla **azami işbirliğinin** yapılması,
- **Saydamlık ve şeffaflık yaklaşımı** gereğince kurumun amaç ve hedefleri doğrultusunda kurumsal performansın değerlendirilmesi ve bu değerlendirmelerin kamuoyu ile paylaşılması,
- Genel Müdürlüğümüzün yoksullukla mücadele ve sosyal yardım alanlarında **liderlik ve rehberlik** yapması,
- **Toplumsal sorumluluk** doğrultusunda hareket edilmesi, temel ilke ve hedeflerimizdir.

3.2. Stratejik Temalar:

Stratejik temaların ortaya konulması; kurumun vizyonuna ulaşmak için odaklanılması gereken temel alanların belirlenmesinin yanı sıra, kurumun geleceğine yönelik kapsayıcı bir bakışı ortaya koyarak stratejik amaç ve hedeflerin daha açık ve dengeli bir şekilde tanımlanmasına imkan sağlar. Bu doğrultuda Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Genel Müdürlüğü stratejik planının hazırlanması sürecinde misyon, vizyon, stratejik amaç ve hedeflerin tanımlanması sırasında elde edilen bilgiler ışığında stratejik temalar belirlenmiştir. Bu çerçevede Genel Müdürlüğümüzün stratejik temaları aşağıdaki gibidir.

3.2.1. Politika Belirlemeye Katkı:

Sosyo-ekonomik alanlar dikkate alınarak; nüfusun tümünü kapsayan, etkin, ülke ve bölge şartlarını göz önünde bulunduran dezavantajlı gruplar ile ihtiyaç sahibi kişileri topluma entegre etmek, toplumun her kesimine sorumluluk vererek sosyal dışlanmışlığı ve yoksulluk riskini en aza indirmek temel amacımızdır.

3.2.2. Kamu Kaynaklarının Etkin Yönetimi:

Yoksulluk ve sosyal dışlanmanın önlenmesine yönelik politikaların uygulanmasında fon kaynakları rasyonel ve verimli bir şekilde kullanılarak, yardım ve proje desteklerinin etkin yönetimi sağlanacaktır.

3.2.3. Kurumsal Gelişim:

Kurumun fiziki ve beşeri kaynakları, niceliksel ve niteliksel olarak geliştirilerek, kurumsal kapasitenin iyileştirilmesine yönelik yönetim bilgi sistemlerinin (Stratejik Palana) ihtiyaçlara etkili bir şekilde cevap verebilecek, hizmet kalitesini iç ve dış paydaş memnuniyetini artıracak şekilde sağlanacaktır.

3.2.4. Denetim ve Danışmanlık:

Sosyo-ekonomik imkanları dikkate alarak, nüfusun tümünü kapsayan, etkin, ülke ve bölge şartlarını göz önünde bulunduran, dezavantajlı grupları topluma entegre eden, toplumun her kesimine sorumluluk veren, sosyal dışlanma ve yoksulluk riskini en aza indiren sosyal yardım uygulamalarının izlenmesi, değerlendirilmesi, denetlenmesinde etkin rol alınacaktır.

3.2.5. Uluslararası İşbirliği ve AB Uyumu:

Yoksulluğun azaltılması ve sosyal yardımların amacına uygun olarak hedef kitleye ulaştırılması yönündeki yöntemlerin ve standartların AB normlarına uygunluğu sağlanacak, sosyal politikaların geliştirilmesi ve uygulanmasında başta AB olmak üzere dünyada meydana gelen gelişmeleri takip ederek uluslararası kuruluşlar ile uyum ve işbirliği içinde bulunulacaktır.

TEMA	AMAÇ	HEDEF
Politika Belirlemeye Katkı	1-Sosyal yardım yararlanıcılarını objektif kriterlere göre belirleyerek, tüm sosyal yardım programlarını ve proje desteklerini sosyal yardım politikalarıyla uyumlu, ekonomik gelişmeye ve sosyal içermenin gerçekleştirilmesine katkıda bulunacak şekilde tasarlamak.	1. Bölgesel gelişmişlik farklılıkları, kır-kent ayrımı ve yardım kategorileri göz önünde bulundurularak sosyal yardımlar ve projelerden yararlanacak kişilerin belirlenmesine yönelik puanlama formülü geliştirilerek hedef kitleyi objektif kriterlere göre belirlemek. 2. Yardım ve sosyal hizmet projelerini öncelikle hiçbir geliri bulunmayan, toplumun en dezavantajlı (başta özürölüler, yaşlılar, kadınlar, çocuklar ve göç edenler vb.) grubu ile diğer ihtiyaç sahibi bireylerin ihtiyaçlarını karşılayacak şekilde yapılandırmak ve ihtiyaçlara yönelik destek programlarını oluşturmak. 3. Mutlak yoksulluğun giderilmesine yönelik olarak aynı yardım ya da asgari gelir desteği gibi programlar üzerinde çalışmak ve bu kapsamdaki politikalara katkı sağlamak. 4. En düşük gelir grubundaki ailelerin çocuklarının periyodik sağlık hizmeti alması ve eğitime devamlarını sağlamak için annelere yapılan düzenli ödemeleri sürdürmek.
	2-Vatandaşların temel ihtiyaçlarını karşılayan yardımların yanı sıra, onları üretken duruma getirecek, sürdürülebilir gelir elde etmelerini sağlayacak, bölgeler arası farklılıkları ve yerel potansiyeli göz önünde bulunduracak projeleri desteklemek.	1. Özellikle kent yoksulluğu ile mücadele kapsamında sanayi, hizmet ve diğer sektörlerde ihtiyaç duyulan ve talep gören nitelikte personelin eğitim ve yetiştirilmesinde katkı sağlamak. 2. Vatandaşlarımızın iş kurma destekleri vasıtasıyla sosyal güvenceye kavuşturulmasını sağlamak. 3. Bitkisel ve hayvansal ürünlerin işlenmesine yönelik projeler geliştirilerek kırsal alanda alternatif istihdam imkanlarını sağlamak. 4. Kırsal kesime yönelik gelir getirici desteklerin etkinliğini artırmak.
	3-Yoksullukla mücadele alanında sosyal hizmet projeleri ve sosyal yardım programları vasıtasıyla sosyal adaletin tesisine katkı sağlamak.	1. Özürölülerin sosyal ve fiziki şartlarının iyileştirilmesine yönelik projelere destek vermek Özürölülere yönelik kısa süreli mesleki eğitim ve aktivite programları vasıtasıyla özürölülerin sosyal hayata entegrasyonuna katkı sağlamak 2. Dezavantajlı grup içersinde yer alan kadınların ekonomik ve sosyal hayata katılımlarını kolaylaştıracak ve toplumsal statülerini güçlendirecek faaliyetlere destek vermek. 3. Eğitimsizliğin yoksulluk riskini artıran ve yoksulluğun kuşaklar arası transferine sebep olan en önemli öğelerden birisi olması nedeniyle, eğitim içerikli sosyal hizmet projelerini desteklemek, 4. Gençlerin ekonomik ve sosyal hayata aktif katılımları sağlanacaktır.
	4- Yoksulların risklere karşı güvenliğinin artırılması hususunda, makro ekonomik politikalar ve sektörel politikaların oluşturulması sürecinde, yoksullukla mücadele politikalarına olan etkisinin göz önünde tutularak SYDGM' nin bu sürece aktif olarak katılması ve ilgili kuruluşlarla işbirliği yapması sağlanacak.	1. Doğal ve doğal olmayan afet durumlarında kişilerin kitlesel olarak hijyenik koşullarda gıdaya barınmaya ve sağlık hizmetlerine ulaşabilmesi için afet yönetimi konusunda faaliyet gösteren kurumlarla işbirliği yapılarak, bu hizmetlerin ihtiyaç sahiplerine ulaştırılması için söz konusu kuruluşlarla koordinasyon içerisinde çalışılması sağlanacaktır. Afetin durumuna göre söz konusu temel ihtiyaçların temini için Genel Müdürlüğün yürütmüş olduğu faaliyetlerin geçici bir süre bu amaç doğrultusunda kullanılması sağlanacaktır. 2. Kitlesel olarak yoksulluğun ani biçimde artabileceği durumlarda (ekonomik kriz, büyük kazalar, terör olayları gibi doğal olmayan afetler ve doğal afet), gelir getirici ve istihdam eğitime yönelik proje destekleri için kullanılması planlanan kaynağın bir kısmının, mevcut işsizler ve işsizlik durumuna geçen kişiler için toplum yararına çalışmalar doğrultusunda geçici istihdam projelerine yönlendirilmesi öngörülmektedir.

TEMA	AMAÇ	HEDEF
Kamu Kaynaklarının Etkili Yönetimi	5-Fon kaynaklarının etkin, verimli, hesap verilebilir ve şeffaf olarak dağıtımını sağlamak.	1. Fondan vakıflara düzenli olarak aktarılan periyodik payların dağılımının tespitinde mevcut olan nesnel kriterlerin güçlendirilmesi ve düzenli aralıklarla güncellenmesini sağlamak. 2. Sosyal yardım ve proje desteklerinin, bölgesel farklılıklar, kırsal-kent ayrımı göz önünde bulundurularak etkin, verimli ve adil bir biçimde dağılımını sağlamak için etki analizleri yapmak,. 3. Sivil Toplum Kuruluşları ve ilgili kamu kurum ve kuruluşları ile Üniversiteler, Yerel Yönetimler tarafından geliştirilen etkin ve uygulanabilir sosyal yardım program ve projelerinin SYD Vakıfları kanalıyla desteklenmesini sağlamak. 4. 3294 ve 5263 sayılı kanunların hesap verilebilirlik açısından ilgili mevzuatla uyumlaştırılmasını sağlamak,
	6- Sosyal yardım uygulamalarında mükerrerliğin önlenmesine yönelik çalışmalar yapmak.	1. Sosyal yardım uygulamalarında mükerrerliğin önlenmesine yönelik koordinasyonu sağlamak. 2. Ortak veri tabanı uygulamasının geliştirilmesini sağlamak,
Kurumsal Gelişim	7-Ülke genelinde sosyal yardım ve proje hizmetinden yararlananlara hızlı ve kaliteli hizmet sunacak şekilde merkezde ve yerel düzeyde kurumsal gelişimi sağlamak ve tanıtıcı faaliyetlerde bulunmak.	1. Otomasyon Programının kullanılmasını sağlamak. 2. Yoksulluk, sosyal politikalar, sosyal yardım ve sosyal hizmet, konularını içeren bilimsel Dokümanların yer aldığı elektronik kütüphaneyi 2010 yılına kadar oluşturmak, 3. Sosyal yardımlaşma ve dayanışma bilinci ve davranışını geliştirmek üzere yazılı ve görsel yayınlar hazırlamak ve çalışmalarda bulunmak.
	8-Sosyal yardım alanında nitelikli personel yetiştirmek ve hizmet kalitesini yükseltmek..	1. SYDGM'de görev yapan uzman personelin niteliğini güçlendirmek, 2. SYD Vakıflarında KPSS esas alınarak vasıflı personel istihdam edilmesini sağlamak. 3. Vakıf personeline sürekli eğitim verilmesini sağlamak.
Denetim ve Danışmanlık	9- Sosyal yardım faaliyetlerini ve proje uygulamalarını izlemek, incelemek ve denetlemek.	1. SYD Vakıflarınca yürütülen yardım programlarını ve proje desteklerini incelemek ve denetlenmesini sağlamak, 2. Yardım faaliyetleri ve proje uygulamalarında oluşabilecek problemlerin çözümü ve yargı öncesi hazırlık sürecini iyileştirmek, uygulamada çözüm önerilerinin etkinliğini ve denetimini sağlamak.
Uluslararası İşbirliği ve AB Uyum	10- Sosyal yardım alanında faaliyet gösteren uluslararası kuruluşlarla (Dünya Bankası, AB, UNDP, UNICEF gibi) işbirliğini geliştirmek.	1. Dünya Bankası, AB, UNDP, UNICEF gibi uluslararası kuruluşlar ile yoksullukla mücadeleyle yönelik çalışmalar yapmak. 2. Sosyal yardım ve yoksullukla mücadele bağlamında çeşitli ülkelere çalışma ziyaretlerinde bulunmak. 3. Avrupa Birliği yoksullukla mücadele ve sosyal içerme sürecinde diğer paydaşlar ile çalışmalar yapmak ve katkıda bulunmak. 4. SYD Vakıflarının Avrupa Birliği Fonları ve diğer uluslararası kuruluşlar ile işbirliği halinde geliştirdiği projelerde koordinasyon ve rehberlik sağlamak.

3.3. Stratejik Amaçlar:

A1- Sosyal yardım yararlanıcılarını objektif kriterlere göre belirleyerek, tüm sosyal yardım programlarını ve proje desteklerini sosyal yardım politikalarıyla uyumlu, ekonomik gelişmeye ve sosyal içermenin gerçekleştirilmesine katkıda bulunacak şekilde tasarlamak.

Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Genel Müdürlüğü (SYDGM), Dokuzuncu Kalkınma Planı Sosyal Güvenlik Özel İhtisas Komisyonu Raporu'nda yer alan "Uluslararası yükümlülükler ve taahhütler gereği istatistikî veri yetersizliğinin giderilmesi" ve "Norm birliğinin ve objektif ölçüler dikkate alınarak standartların sağlanmasına ilişkin öncelik ve tedbirler alınması" amaçları doğrultusunda tüm sosyal yardım programlarını ve proje desteklerini, bölgesel gelişmişlik farklılıkları, kır-kent ayrımı ve yardım kategorilerini göz önünde bulundurarak hedef kitleyi objektif kriterlere göre belirleyecek, yardım ve sosyal hizmet projelerinin öncelikle hiçbir geliri bulunmayan, toplumun en dezavantajlı kesimi ile ihtiyaç sahibi diğer bireylerin ihtiyaçlarını karşılayacak şekilde çalışmalar yürütmektedir.

SYDGM, Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Kanunu'nun kapsamını düzenleyen ikinci maddesinde yer alan **"Fakru zaruret içinde ve muhtaç durumda bulunan kanunla kurulu sosyal güvenlik kuruluşlarına tabi olmayan ve bu kuruluşlardan aylık ve gelir almayan vatandaşlar ile geçici olarak küçük bir yardım veya eğitim ve öğretim imkanı sağlanması halinde topluma faydalı hale getirilecek, üretken duruma geçirilebilecek kişiler bu Kanun kapsamı içindedir."** hükmüne dayanarak Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonu kaynakları ile sosyal yardım uygulamaları ve proje desteklerini gerçekleştirmektedir.

Kanun kapsamı göz önünde bulundurulduğunda **"sosyal güvenlik kuruluşlarına tabi olmayan"** ibaresi dışında objektif herhangi bir ölçütün bulunmaması dikkat çekmektedir. Bu nedenle, sosyal güvenlik kuruluşlarına tabi olmayan vatandaşların hangi koşullarda fakrî zaruret içinde olacaklarının tespitine yönelik farklı muhtaçlık ölçütleri oluşturulacaktır.

A1.H1. Bölgesel gelişmişlik farklılıkları, kır-kent ayrımı ve yardım kategorileri göz önünde bulundurularak sosyal yardımlar ve projelerden yararlanacak kişilerin belirlenmesine yönelik puanlama formülü geliştirilerek hedef kitleyi objektif kriterlere göre belirlemek.

Kurulum çalışmaları devam eden ve Genel Müdürlüğümüz ile tüm vakıflar bünyesinde toplanan verilerin online paylaşımına imkan sağlayacak olan "Yönetim Bilgi Sistemi"nin uygulanmaya geçilmesini müteakip, hedef kitle ile ilgili veri tabanı oluşturulması hedeflenmektedir. Bu sayede hedef kitlenin içerisinde yoksulluk riskine daha fazla maruz kalan en dezavantajlı gruplar (yaşlılar, özürlüler, dul kadınlar, çocuklar gibi) ile ihtiyaç sahibi vatandaşlarımıza yönelik ayrıntılı veri tabanı oluşturulacaktır.

Sosyal yardımlardan faydalanan kişilerin yardım başvurularının objektif kriterlere göre ve daha sağlıklı değerlendirilmesi amacıyla puanlama formülünün geliş-

tirilmesine yönelik çalışmalar kapsamında “Sosyal Yardım Yararlanıcılarının Belirlenmesine Yönelik Puanlama Formülünün Geliştirilmesi Projesi” Devlet Planlama Teşkilatına sunulmuştur. Projenin kabulü ve sonuçlandırılmasını müteakip ortaya çıkan sonuçlara göre oluşturulacak puanlama ile yardım programlarından yararlanacak en dezavantajlı grup dâhil tüm hedef kitlenin hangi yardım programlarından yararlanacağı yönünde çalışmalara başlanacaktır. Puanlama, başvuru sahibinin evine SYD vakfı sosyal yardım ve inceleme görevlisinin dolduracağı “Hane Ziyaret Bilgi Formu”nda yer alan soruların cevaplarına göre yapılacaktır. Böylece, vakıflarca hali hazırda yapılmakta olan sosyal güvenlik sorgulamalarının yanı sıra alan incelemesi ile eş zamanlı kişinin sosyo ekonomik durumunu gösterecek veriler bir puanlamaya tabi tutulacak ve ülke genelinde Yönetim Bilgi Sistemi üzerinden yeni kurulan 43 ilçede Kanun gereği kurulacak olan Vakıflarla birlikte toplam 973 SYD Vakfı ile uygulamaya geçilecektir.

Performans Göstergeleri

1. Puanlama formülünün kullanılmaya başlaması
2. SYD Vakıflarında yer alan mevcut yardım dosyalarının puanlamaya tabi tutulma oranı

A1.H2. Yardım ve sosyal hizmet projelerini öncelikle hiçbir geliri bulunmayan, toplumun en dezavantajlı (başta özürlüler, yaşlılar, kadınlar, çocuklar ve göç edenler vb.) grubu ile diğer ihtiyaç sahibi bireylerin ihtiyaçlarını karşılayacak şekilde yapılandırmak ve ihtiyaçlara yönelik destek programlarını oluşturmak.

SYDGM faaliyetleri kapsamında, çeşitli alanlarda sosyal yardım uygulamaları sürdürülmektedir. Özel ihtisas komisyonu raporunda belirtildiği üzere “Norm birliğinin ve objektif ölçüler dikkate alınarak standartların sağlanmasına ilişkin öncelik ve tedbirler alınması” gerekmektedir. Bu doğrultuda, ortak veri tabanının oluşturulması, puanlama formülünün kullanılmasından sonra en dezavantajlı gruplar ile diğer ihtiyaç sahibi vatandaşlarımızın ihtiyaçlarına yönelik destek programları geliştirilecektir.

2007 yılında yapılan “Sosyal Yardımların Etki Analizi” çalışmasında “Gıda Yardımları” ve “Eğitim Yardımları” ile ilgili olarak; yardımların yetersiz olduğu, seyrek aralıklarla yapıldığı sonucu ortaya çıkmıştır. Bu sonuçlara göre gıda yardımı programının yeniden yapılandırılması konusunda çalışmalar yapılmıştır. Gıda yardımı programının dezavantajlı grupta yer alan bireylerin ihtiyaçlarını karşılayacak şekilde yapılandırılması amacıyla 3'er aylık periyotlarla yapılması planlanmaktadır. Eğitim yardımı programının ise her eğitim öğretim yılının 1. ve 2. döneminin başlangıcında yapılması planlanmaktadır.

Performans Göstergeleri

1. En dezavantajlı grupta yer alan ve diğer ihtiyaç sahibi olup yardım alan kişi sayısı,
2. En dezavantajlı gruplara ve diğer ihtiyaç sahiplerine yönelik yürütülen yardım programı sayısı

3. En dezavantajlı gruplar ile diğer ihtiyaç sahibi kişilere yönelik yapılan yıllık yardım tutarının toplam yıllık yardım tutarına oranı
4. Stratejik plan döneminde yapılan etki analizlerinde gıda yardımından yararlanan kişilerin memnuniyet oranı
5. Stratejik plan döneminde yapılan etki analizlerinde eğitim yardımından yararlanan kişilerin memnuniyet oranı

A1.H3. Mutlak yoksulluğun giderilmesine yönelik olarak ayni yardım ya da asgari gelir desteği gibi programlar üzerinde çalışmak ve bu kapsamdaki politikalara katkı sağlamak.

Sosyal yardım programlarının yeniden yapılandırılmasına yönelik çalışmalara esas teşkil etmesi bakımından 3294 sayılı Kanun kapsamındaki kişilere ayni yardımlar veya asgari gelir desteği gibi programlara yönelik çalışmalar gerçekleştirilecektir.

Performans Göstergeleri

1. Asgari Gelir Desteği konusunda yapılan çalışma (yayın, toplantı, toplantıya katılım) sayısı

A1.H4. En düşük gelir grubundaki ailelerin çocuklarının periyodik sağlık hizmeti alması ve eğitime devamlarını sağlamak için annelere yapılan düzenli ödemeleri sürdürmek.

2003 yılından bu yana, nüfusun en yoksul % 6'lık kesiminde yer alan yoksul ailelere, eğitim çağındaki çocuklarını düzenli olarak okula göndermeleri, 0-6 yaş grubundaki çocuklarını ise düzenli olarak sağlık ocağına götürmeleri şartıyla annelere nakit ödeme şeklindeki (Şartlı Nakit Transferi) uygulama sürdürülecektir.

Performans Göstergeleri

1. Sağlık yardımından yararlanan aile sayısı
2. Sağlık yardımından yararlanan çocuk sayısı
3. Eğitim yardımından yararlanan aile sayısı
4. Eğitim yardımından yararlanan çocuk sayısı
5. Çocuk başına ödenen aylık sağlık yardımı tutarı
6. Çocuk başına ödenen eğitim yardımı tutarı
7. Cari yılda ŞNT kapsamında yapılan toplam yardım tutarının, önceki yılda ŞNT kapsamında yapılan toplam yardım tutarına oranı

A2- Vatandaşların temel ihtiyaçlarını karşılayan yardımların yanı sıra, onları üretken duruma getirecek, sürdürülebilir gelir elde etmelerini sağlayacak, bölgeler arası farklılıkları ve yerel potansiyeli göz önünde bulunduracak projeleri desteklemek.

Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Genel Müdürlüğü (SYDGM), Dokuzuncu Kalkınma Planında yer alan "yoksulluğun azaltılmasına yönelik hizmetler, yoksulluk kültürünün oluşmasını önleyici ve yoksul kesimin üretici duruma geçmesini sağlayıcı nitelikte olacaktır" hedefi doğrultusunda yardım politika-

larını, vatandaşlarımızı pasif alıcı durumunda bırakan karşılıksız, günlük ihtiyacı karşılayan yardım biçiminden; sürdürülebilir gelir elde etmeye yönelik ve onları üretken kılabilecek kalıcı proje desteklerine ağırlık vermektedir.

SYDGM, Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Kanunu'nun kapsamını düzenleyen ikinci maddesinde yer alan **"geçici olarak küçük bir yardım veya eğitim ve öğretim imkanı sağlanması halinde topluma faydalı hale getirilecek, üretken duruma geçirilebilecek kişiler bu kanun kapsamı içindedir"** hükmüne dayanarak Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonu kaynakları ile üretim ve istihdama yönelik projeleri desteklemektedir.

3294 sayılı yasanın hedef kitlesi içinde tanımlanan; çalışabilecek durumda bulunan vatandaşlarımıza sürdürülebilir gelir temin etmenin ve onları üretken kılmamanın en önemli araçları olan gelir getirici iş kurma projeleri ile meslek edindirmeye yönelik istihdam eğitimi projeleridir.

SYDGM, ilgili kurum ve kuruluşlarla işbirliğine gidilerek merkezi düzeyde oluşturulan ve SYD vakıfları aracılığıyla uygulanan tip projeleri veya SYD Vakıflar tarafından gerçek kişiler, sivil toplum kuruluşları ve kamu kurum kuruluşlarının talepleri doğrultusunda yerel ihtiyaçları şekillendirilen projeleri desteklemektedir.

2009-2013 yıllarını kapsayan stratejik plan döneminde de SYDGM, bir yandan sosyal yardımlar ile yoksulluğun etkilerinin azaltılması yolunda adımlar atacak, diğer yandan da bizatihi yoksulluğun kendisini azaltmak için proje desteklerini etkin şekilde sürdürecektir.

A2.H1. Özellikle kent yoksulluğu ile mücadele kapsamında sanayi, hizmet ve diğer sektörlerde ihtiyaç duyulan ve talep gören nitelikte personelin eğitim ve yetiştirilmesinde katkı sağlamak.

SYDGM, yoksullukla mücadele alanındaki faaliyetlerini sürdürürken sosyal güvenceden yoksun fakir ve muhtaç durumdaki vatandaşlarımızı istihdam piyasasına entegre etmeye büyük önem vermektedir. Çünkü yapısal eksiklikler nedeniyle iş piyasasından dışlanan bireyler özellikle kent ortamında yoksulluk sarmalına girme riski taşımaktadırlar.

Genel Müdürlüğümüz, Dokuzuncu Kalkınma Planı'nın **"Beşeri Gelişme ve Sosyal Dayanışmanın Güçlendirilmesi"** gelişme ekseninde **"Kadınların ekonomik ve sosyal hayata katılımlarını artırmak için; bu kesime yönelik mesleki eğitim imkanları geliştirilerek istihdam edilebilirlikleri artırılacak; Tarımdaki yapısal değişim sonucu kente göç eden vasıfsız ve yoksul insanların işsizlik riskini azaltmak için aktif istihdam politikaları geliştirilecektir"** ifadelerinde karşılığını bulan ve temelde yoksullukla mücadelede yoksul kesimin üretken duruma geçirilmesine yönelik bir anlayış değişikliğini yansıtan amaçlar doğrultusunda 2009 yılı ve izleyen yıllarda istihdam amaçlı mesleki eğitim proje desteklerini artırarak sürdürmeyi hedeflemektedir.

SYDGM bir yandan tüm ülke genelinde SYD Vakıfları aracılığıyla Genel Müdürlüğümüze gönderilen projeleri değerlendirerek Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı

Teşvik Fonu kaynaklarıyla desteklemeyi; diğer yandan da merkezi düzeyde kamu kurum ve kuruluşları ile işbirliği içinde illerin, bölgelerin veya tüm ülkenin ihtiyaçları doğrultusunda tip projeler geliştirerek ilgili sektörlerce ihtiyaç duyulan nitelikli elemanları yetiştirmeyi hedeflemektedir.

Genel olarak bakıldığında SYDGM tarafından desteklenen istihdam eğitimi projelerinin **hizmete yönelik ve teknik bilgi-beceri kazandırmaya yönelik** projeler olduğu görülmektedir:

- Hizmete yönelik istihdam eğitimi projelerinde amaç, hizmet sektörünün ihtiyaç duyduğu niteliklerin bireylere kazandırılması yoluyla iş bulma potansiyellerinin arttırılmasıdır. Bu kapsamda boya-badana-alçı ustalığı, fayans-seramik eğitimi, berberlik, yaşlı-hasta bakımı, aşçılık vb. konularında proje destekleri verilmektedir.
- Teknik bilgi-beceri kazandırmaya yönelik istihdam eğitimi projelerinde ise amaç; sanayi, hizmet, tarım vb. sektörlerde ihtiyaç duyulan makine ekipmanların kullanımı, bakım-onarımı ile teknolojik gelişmeler karşısında ortaya çıkan yeni iş olanakları konusunda bireylerin eğitimden geçirilerek sertifika sahibi yapılması, böylelikle iş piyasasına entegre olarak üretken ve kendi kendine yeten bireyler haline gelmeleridir. Bu kapsamda elektrik tesisatçılığı, elektronik alet tamirciliği, otomobil tamirciliği, tekstil makineleri kullanımı, sıhhi tesisatçılık, PVC kapı pencere ustalığı, kaynakçılık, ciltçilik, bilgisayar programcılığı, doğalgaz tesisatçılığı vb. konularda eğitimler verilmektedir.

Performans Göstergeleri

1. İstihdam eğitimi projelerinden yararlanan kursiyerlerin kurs sonunda istihdam edilme oranı
2. İstihdam eğitimi projelerinden yararlanan kadın sayısının bir önceki yıla göre artması

A2.H2. Vatandaşlarımızın iş kurma destekleri vasıtasıyla sosyal güvenceye kavuşturulmasını sağlamak.

SYDGM, Dokuzuncu Kalkınma Planı'nın "**Beşeri Gelişme ve Sosyal Dayanışmanın Güçlendirilmesi**" gelişme ekseninde ifade edilen "**Yoksulluğun azaltılmasına yönelik hizmetler, yoksulluk kültürünün oluşmasını önleyici ve yoksul kesimin üretici duruma geçmesini sağlayıcı nitelikte olacaktır**" ifadesi ile yine aynı gelişme ekseninde ifade edilen "**Yoksul kesimlere yönelik ekonomik faaliyetler çeşitlendirilecek şekilde gelir getirici projeler desteklenecektir**" ifadeleri doğrultusunda iş kurma projelerine ağırlık vermeyi hedeflemektedir. Bu kapsamda Dokuzuncu Kalkınma Planı'nda yer alan "**Kadınların ekonomik ve sosyal hayata katılımlarını artırmak için; bu kesime yönelik mesleki eğitim imkanları geliştirilerek istihdam edilebilirlikleri artırılabilecek**" hedefi doğrultusunda da kadına yönelik iş kurma projeleri özendirilecektir. SYDGM iş kurma projelerinden 2007 yılında 568 kadın yararlanmıştır.

SYDGM, sözkonusu proje destekleri ile vatandaşlarımızı **sosyal güvenceye kavuşturacak** ve SYD Vakıflarından veya diğer kurumlardan yardım almaya mahkûm olmaktan kurtaracak şekilde arttırmayı hedeflemektedir.

Performans Göstergeleri

1. İş kurma desteğinden yararlanan kişilerin Vakıftaki yardım dosyalarının kapanma oranı
2. İş kurma ve gelir getirici projelerin başarı durumu
3. Kentsel alana yönelik proje desteği verilen kişilerden ikinci yıl sonunda projeye devam edenlerin oranı, beş yılın sonunda projeyi sürdürenlerin oranı
4. İş kurma projelerinden yararlanan kadın sayısının bir önceki yıla göre artması
5. İş kurma projelerinden yararlanan kişilerin geri ödeme yapma oranı

A2.H3. Bitkisel ve hayvansal ürünlerin işlenmesine yönelik projeler geliştirerek kırsal alanda alternatif istihdam imkanlarını sağlamak.

Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonu'nun kurulduğu 1986 yılından bu yana 3294 sayılı yasanın kapsamı içinde bulunan vatandaşlarımıza gelir temin etmek maksadıyla tarımsal faaliyetler konusunda proje destekleri verilmiştir. Halihazırda SYDGM, bitkisel ürün ve büyükbaş/küçükbaş hayvan yetiştiriciliği konularında destek vermekle birlikte; stratejik plan döneminde söz konusu alanlardan tedricen katma değeri yüksek ve hedef kitlemiz için sürdürülebilir gelir temin etme potansiyeli daha yüksek olan tarımsal ürünlerin işlenmesi alanına geçiş yapmayı hedeflemektedir. Bu çerçevede merkezi düzeyde ilgili kurum ve kuruluşlar ile yapılması planlanan işbirliği faaliyetleri bu yöne kaydırılacak; yerel düzeyde de Vakıfların hedef kitleyi ve yerel uygulayıcıları bu alana kanalize etmeleri konusunda bilgilendirme faaliyetleri yapılacaktır.

Performans Göstergeleri

1. Fon kaynaklarıyla desteklenen kırsal alana yönelik gelir getirici projeler içindeki üretime yönelik proje sayısının bir önceki yıla göre artması.
2. Kırsal alana yönelik projelerden yararlanan kadın sayısının bir önceki yıla göre artması
3. Kırsal alana yönelik desteklenen proje konularının her geçen yıl çeşitlenmesi.

A2.H4. Kırsal kesime yönelik gelir getirici desteklerin etkinliğini artırmak.

Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Kanunu'nun kapsamını düzenleyen ikinci maddesinde yer alan "**geçici olarak küçük bir yardım veya eğitim ve öğretim imkanı sağlanması halinde topluma faydalı hale getirilecek, üretken duruma geçirilebilecek kişiler bu Kanun kapsamı içindedir**" hükmünden alınan dayanak ile Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonunun kurulduğu 1986 tarihinden itibaren Fon kaynakları ile ekonomik ve sosyal yoksunluk

içerisinde bulunan vatandaşlarımızı üretken duruma geçirecek gelir getirici proje destekleri verilmiş olup; stratejik plan döneminde de söz konusu desteklerin etkin bir şekilde arttırılması hedeflenmektedir.

Bu çerçevede SYDGM, Dokuzuncu Kalkınma Planı'nın "**Beşeri Gelişme ve Sosyal Dayanışmanın Güçlendirilmesi**" gelişme ekseninde "**Yoksul kesimlere yönelik ekonomik faaliyetler çeşitlendirilecek şekilde gelir getirici projeler desteklenecektir. Özellikle, kırsal kesimde ve az gelişmiş bölgelerde girişimcilik teşvik edilecektir**" ifadesi doğrultusunda kırsal alanda gelir getirici proje konularını çeşitlendirmeyi hedeflemektedir.

Kırsal alana yönelik desteklenecek projelerin etkin şekilde arttırılması için izleme-değerlendirme formları oluşturulacak ve söz konusu formların Vakıf Proje Eleman-larınca yerinde incelemeler yapılarak doldurulması ve internet bazlı sistem üzerin-den periyodik olarak Genel Müdürlüğe ulaştırması sağlanacaktır. Söz konusu geri bildirim neticesinde proje yararlanıcılarının yüzde kaçının projeye devam ettiği; karşılaştıkları sorunların neler olduğu; elde ettikleri gelir miktarı; sosyal güvence-ye sahip olup olmadıkları tespit edilmiş olacak ve karşılaşılan sorunlara ivedi ola-rak müdahale edilerek sorunun aşılması sağlanacak veya söz konusu geri bildirim doğrultusunda yeni projeler şekillendirilebilecektir.

Ayrıca düzenli olarak yapılması planlanan sosyal yardımların ve proje desteklerinin etki değerlendirmesi çalışmaları ile fayda sahiplerinin memnuniyet ve gelir elde etme düzeyleri tespit edilerek projeler, bu çalışmaların çıktıları doğrultusunda şe-killendirilebilecektir.

Performans Göstergeleri

1. Kırsal alana yönelik gelir getirici projelerin başarı durumu
2. Kırsal Alana Yönelik Proje desteği verilen kişilerden ikinci yıl sonunda pro-jeye devam edenlerin oranı, beş yılın sonunda projeyi sürdürenlerin oranı
3. Kırsal alana yönelik gelir getirici projelerden yararlanan kadın sayısının bir önceki yıla göre artması
4. Kırsal alana yönelik desteklenen proje konularının her geçen yıl çeşitlen-mesi
5. Kırsal alana yönelik gelir getirici projelerden yararlanan kişilerin geri öde-me yapma oranı.

A3- Yoksullukla mücadele alanında sosyal hizmet projeleri ve sosyal yar-dım programları vasıtasıyla sosyal adaletin tesisine katkı sağlamak.

3294 sayılı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Kanunu'nun amacını tanım-layan birinci maddesinde "Bu Kanunun amacı; fakru zaruret içinde ve muhtaç du-rumda bulunan vatandaşlar ile gerektiğinde her ne suretle olursa olsun Türkiye'ye kabul edilmiş veya gelmiş olan kişilere yardım etmek, sosyal adaleti pekiştirici ted-birler alarak gelir dağılımının adilane bir şekilde tevzi edilmesini sağlamak, sosyal yardımlaşma ve dayanışmayı teşvik etmektir" denilmektedir.

Dokuzuncu Kalkınma Planında “Beşeri Gelişme ve Sosyal Dayanışmanın Güçlendirilmesi” gelişme ekseninin Gelir Dağılımının İyileştirilmesi, Sosyal İçerme ve Yoksullukla Mücadele bölümünde yoksulluk ve sosyal dışlanma riski taşıyan birey ve grupların ekonomik ve sosyal hayatta yer almalarının sağlanacağı ve yaşam kalitelerinin yükseltileceği hedefi yer almaktadır.

Bu çerçevede, gerek 3294 sayılı Kanundan alınan dayanak, gerekse Kalkınma planında yukarıda bahsedilen hedef doğrultusunda; Fon kaynakları ile yoksulluk ve sosyal dışlanmaya maruz veya bu risk altında olan birey ve grupların ekonomik ve sosyal hayata aktif katılımlarının artırılması ve yaşam kalitelerinin yükseltilerek toplumsal dayanışma ve bütünleşmenin sağlanmasına ve böylelikle sosyal adaletin tesisine katkı sağlamaya yönelik olarak sosyal hizmet/yardım içerikli proje destekleri de verilmektedir.

SYDGM tarafından, Sosyal Hizmet Projeleri kapsamında desteklenen proje konuları:

- Engellilere yönelik projeler,
- Dezavantajlı kadınlara yönelik danışma merkezleri ve sığınma evleri,
- Toplum merkezleri,
- Gençlik merkezleri,
- Yaşlı ve hastaların evde bakımı,
- Sosyal marketler,
- Okul öncesi eğitim projeleri,
- Çocuk yuvası ve ana-çocuk sağlığı projeleri ve benzerleridir.

2009-2013 yıllarını kapsayan stratejik plan döneminde de SYDGM, engellilerin fiziki ve sosyal şartlarının iyileştirilmesine ve sosyal hayata entegre olmalarına yönelik projeler ile dezavantajlı kadınların ekonomik ve sosyal hayata katılımlarını kolaylaştıracak, toplumsal statülerini güçlendirecek faaliyetlere destek vermeyi ve maddi imkansızlıklar nedeniyle eğitim dışında kalan çocukların ihtiyaçlarının giderilerek eğitimlerine devam etmelerine yönelik sosyal hizmet projelerine ağırlık vermeyi hedeflemektedir.

A3.H1. Özürlülerin sosyal ve fiziki şartlarının iyileştirilmesine yönelik projelere destek vermek Özürlülere yönelik kısa süreli mesleki eğitim ve aktivite programları vasıtasıyla özürlülerin sosyal hayata entegrasyonuna katkı sağlamak.

Dokuzuncu Kalkınma Planında “Beşeri Gelişme ve Sosyal Dayanışmanın Güçlendirilmesi” gelişme ekseninin Gelir Dağılımının İyileştirilmesi, Sosyal İçerme ve Yoksullukla Mücadele bölümünde “Özürlülerin ekonomik ve sosyal hayata katılımlarının artırılmasına yönelik, sosyal ve fiziki çevre şartlarının iyileştirileceği” hedefi yer almaktadır.

Fon kaynakları ile, bu hedef doğrultusunda sosyal adaleti ve toplumsal barışı sağlamak amacıyla, özürlülerin gündelik gereksinimlerinin karşılanmasını, rehabilitasyonlarını, bilgi, beceri kazanmalarını, zihnen ve bedenen gelişmelerine yönelik aktiviteler vasıtasıyla onların sosyal hayata intibaklarını kolaylaştıracak proje des-

tekleri verilmektedir. Söz konusu projeler kapsamında, engelli çocuklara ve ailelerine eğitim verilmesi, engellilere yönelik meslek edindirme ve beceri kazandırma üniteleri yapılması, danışma merkezi kurulması, gündüz bakım evi giderlerinin karşılanması, rehabilitasyon merkezlerine malzeme alınması, özürllülere yönelik spor malzemesi alımı ve benzeri proje konularına destek verilmiştir.

Buna ek olarak, özürllülerin toplumsal hayata katılımının sağlanması bakımından eğitim sistemi içine dahil edilmeleri önem taşımaktadır. Özel eğitime ihtiyaç duyan öğrencilerin anayasal hakları olan eğitim haklarını kullanmaları ve eğitimlerini kesintisiz sürdürmelerini sağlayarak ayrımcılığın, eşitsizliğin ortadan kaldırılması, okullaşma oranı, eğitim öğretime devam eden öğrenci sayısının artırılması, ulaşım konusunda aileye destek olunması, öğrencilerin akranlar ve toplumla bütünleşmelerine imkan verilmesi gerekmektedir.

Bu nedenlerle; 2004–2005 eğitim öğretim yılının ikinci döneminden itibaren özel eğitime gereksinim duyan öğrencilerin okullarına ücretsiz taşınması projesi için Fondan kaynak aktarılmaktadır. Bu proje; Milli Eğitim Bakanlığı (MEB), Özürllüler İdaresi Başkanlığı (ÖİB) işbirliği ile yürütülmektedir.

Proje, ilk yıl sadece zihinsel engelli ve otistik engelli öğrencilere yönelik olmasına karşın daha sonra bütün özür grupları (görme, işitme, ortopedik, otistik ve zihinsel) proje kapsamına alınmıştır. Bu proje ile özel eğitime gereksinim duyan özürllü öğrencilerimizin okullarına ücretsiz olarak ulaşmaları sağlanmaktadır. Özürllü öğrencilerin eğitim öğretimlerinin teşvik edilmesi, okula gitme oranlarının artırılması, okullarına daha kolay erişimlerinin sağlanması, ulaşımında yaşadıkları sorunların giderilmesi, özürllü öğrencilerimizde okul sevgisinin oluşması, sonuç itibarıyla özürllü bireylerin eğitilerek sosyal hayatın her safhasında kendilerine yer bulabilmeleri hedeflenmektedir.

2009-2013 yıllarını kapsayan stratejik plan döneminde SYDGM, özürllü vatandaşlarımıza doğrudan faydası olacak ve onların sosyal hayata katılımlarını kolaylaştıracak proje desteklerini yoğun bir biçimde sürdürecektir.

Performans Göstergeleri

1. Sosyal hizmet projelerine aktarılan kaynak içinde özürllülere yönelik aktarılan kaynağın oranı.
2. Bir önceki yıla göre desteklenen özürllülere yönelik sosyal hizmet proje sayısının artması.
3. Bir önceki yıla göre proje desteklerinden doğrudan veya dolaylı olarak yararlanan özürllü sayısının artması.
4. Özürllülerin ücretsiz taşınması projesinden yararlanan öğrenci sayısı
5. Cari yılda özürllülerin ücretsiz taşınması projesinden yararlanan öğrenci sayısının, önceki yılda özürllülerin ücretsiz taşınması projesinden yararlanan öğrenci sayısına oranı

A3.H2. Dezavantajlı grup içerisinde yer alan kadınların ekonomik ve sosyal hayata katılımlarını kolaylaştıracak ve toplumsal statülerini güçlendirecek faaliyetlere destek vermek.

SYDGM, Dokuzuncu Kalkınma Planında "Beşeri Gelişme ve Sosyal Dayanışmanın Güçlendirilmesi" gelişme ekseninin Gelir Dağılımının İyileştirilmesi, Sosyal İçerme ve Yoksullukla Mücadele bölümünde ifade edilen "Kadınların ekonomik ve sosyal hayata katılımlarını artırmak için; bu kesime yönelik mesleki eğitim imkânları geliştirilerek istihdam edilebilirlikleri artırılabilecektir" hedefi doğrultusunda proje destekleri vermeyi sürdürecektir.

Genel Müdürlüğümüz, gerek dezavantajlı kadınların mağduriyetlerinin giderilerek ekonomik ve sosyal hayata kendine güvenen aktif bireyler olarak katılımlarını temin etmek gerekse toplumsal statülerinin güçlendirilmesine yönelik sosyal hizmet projelerine destek vermektedir.

Kadınların toplumsal, ekonomik, kültürel gücünün artırılması ve toplumsal eşitliğin sağlanmasının yolu, kız çocuklarımızın eğitime katılmalarının sağlanmasından geçmektedir.

Yoksullukla mücadele ve toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlanmasında kadınların ekonomik ve sosyal hayata katılımlarının kolaylaştırılması ve toplumsal statülerinin güçlendirilmesi ayrı bir önem taşımaktadır. Kadınların toplumsal statülerinin güçlendirilmesi amacıyla Şartlı Nakit Transferi kapsamında kız çocuklarımız için yapılan ödemeler daha yüksek tutulmakta ve yapılan yardımlar doğrudan anneler adına açılan hesaplara yapılmaktadır.

2009-2013 yıllarını kapsayan stratejik plan döneminde de SYDGM, kadınlara yönelik sosyal hizmet projeleri ile Türkiye genelinde kız çocuklarımızın okullaşma seviyesinin yükseltilmesi için ŞNT programına devam edecektir.

Performans Göstergeleri

1. Sosyal hizmet projelerine aktarılan kaynak içinde kadınlara yönelik projeler için aktarılan kaynağın oranı.
2. Bir önceki yıla göre desteklenen kadınlara yönelik sosyal hizmet proje sayısının artması.
3. Bir önceki yıla göre sosyal hizmet projelerinden doğrudan veya dolaylı olarak yararlanan kadın sayısının artması.
4. Şartlı Nakit Transferi kapsamında yardım yapılan anne sayısı
5. Şartlı Nakit Transferi kapsamında eğitim yardımı alan kız çocuk sayısı.

A3.H3. Eğitimsizliğin yoksulluk riskini artıran ve yoksulluğun kuşaklar arası transferine sebep olan en önemli öğelerden birisi olması nedeniyle, eğitim içerikli sosyal hizmet projelerini desteklemek.

SYDGM, Dokuzuncu Kalkınma Planında "Beşeri Gelişme ve Sosyal Dayanışmanın Güçlendirilmesi" gelişme ekseninin Gelir Dağılımının İyileştirilmesi, Sosyal İçerme ve Yoksullukla Mücadele bölümünde ifade edilen "Özellikle kırsal kesimdeki kız

çocuklarının, özürliülerin ve düşük gelirli ailelerin çocuklarının eğitim ihtiyaçlarının karşılanması desteklenerek bu kesimlerin eğitime erişimleri kolaylaştırılacaktır” hedefi doğrultusunda eğitim içerikli sosyal hizmet projelerini desteklemeyi hedeflemektedir.

Genel Müdürlüğümüz, yoksulluğun kuşaklararası transferinin engellenmesinde eğitimin birincil öneme sahip olduğu gerçeğinden hareketle sosyal hizmet projeleri kapsamında maddi imkânsızlıklar nedeniyle eğitim dışında kalma riski taşıyan öğrencilerin eğitime erişimini kolaylaştırmak amacıyla okul öncesi eğitim projeleri, erken çocukluk gelişimi projeleri, temel eğitime yönelik projeleri ve eğitim içerikli benzeri projeleri desteklemektedir.

2009-2013 yıllarını kapsayan stratejik plan döneminde de SYDGM, eğitim içerikli projelere destek sağlamak suretiyle yoksul aile çocuklarının eğitime erişimlerine, başarı düzeylerinin artırılmasına ve böylelikle fırsat eşitliğinin sağlanmasına katkı sağlayacaktır.

Performans Göstergeleri

1. Sosyal hizmet projelerine aktarılan kaynak içinde eğitim içerikli projelere yönelik aktarılan kaynağın oranı.
2. Bir önceki yıla göre desteklenen eğitim içerikli sosyal hizmet proje sayısının artması.

A3.H4. Gençlerin ekonomik ve sosyal hayata aktif katılımları sağlanacaktır.

Güneydoğu Anadolu Projesi (GAP) kapsamında yar alan illerde özellikle gençlerin ekonomik ve sosyal hayata aktif katılımlarının temin edilmesi, sosyo-kültürel ve bedeni gelişimlerine katkı sağlanması, yoksulluğun kuşaklararası transferinin engellenmesi ile sosyal uyumun gerçekleştirilmesi hedeflenmektedir. Bu nedenle Gençlik Merkezi, Sportif, Sosyal ve Kültürel Faaliyetlerin Yaygınlaştırılması vb. projelere sosyal hizmet projeleri arasında ağırlık verilecektir.

Performans Göstergeleri

1. Sosyal hizmet projelerine aktarılan kaynak içinde gençliğe yönelik projeler için aktarılan kaynağın oranı.
2. Bir önceki yıla göre desteklenen gençliğe yönelik sosyal hizmet proje sayısının artması.

A-4. Yoksulların risklere karşı güvenliğinin artırılması hususunda, makro ekonomik politikalar ve sektörel politikaların oluşturulması sürecinde, yoksullukla mücadele politikalarına olan etkisinin göz önünde tutularak SYDGM’ nin bu süreçte aktif olarak katılması ve ilgili kuruluşlarla işbirliği yapması sağlanacak.

Yoksulların risklere karşı güvenliğinin artırılması konusunu iki başlık altında değerlendirmek gerekmektedir. Birinci durum ekonomik kriz, doğal afet gibi olağanüstü durumlar nedeniyle yoksullaşma oranının ani artışının yaşandığı durumlar,

ikinci durum da olağan yoksulluk halinde bulunan bireylerin yoksulluk hallerinin devam etmesi durumudur.

Birinci durumla baş etmek için belirlenen hedefler şunlardır:

A4.H1. Doğal ve doğal olmayan afet durumlarında kişilerin kitlesel olarak hijyenik koşullarda gıdaya barınmaya ve sağlık hizmetlerine ulaşabilmesi için afet yönetimi konusunda faaliyet gösteren kurumlarla işbirliği yapılarak, bu hizmetlerin ihtiyaç sahiplerine ulaştırılması için söz konusu kuruluşlarla koordinasyon içerisinde çalışılması sağlanacaktır.

Afetin durumuna göre söz konusu temel ihtiyaçların temini için Genel Müdürlüğün yürütmüş olduğu faaliyetlerin geçici bir süre bu amaç doğrultusunda kullanılması öngörülebilir.

Performans göstergeleri:

1. Kriz durumunda yapılan gıda, barınma, sağlık ve eğitim yardımlarından yararlanan kişi sayısının krizden doğrudan etkilenen kişi sayısı içindeki oranı

A4.H2. Kitlesel olarak yoksulluğun ani biçimde artabileceği durumlarda (ekonomik kriz, büyük kazalar, terör olayları gibi doğal olmayan afetler ve doğal afet), gelir getirici ve istihdam eğitime yönelik proje destekleri için kullanılması planlanan kaynağın bir kısmının, mevcut işsizler ve işsizlik durumuna geçen kişiler için toplum yararına çalışmalar doğrultusunda geçici istihdam projelerine yönlendirilmesi öngörülmektedir.

Hedef 14'le ilgili faaliyetler için stratejik planın eğitim, sağlık ve istihdama yönelik başlıkları altında değerlendirilmiştir.

Performans göstergeleri:

1. Kriz durumunda geçici istihdam projelerinden yararlananların kriz nedeniyle istihdam dışı kalan(hali hazırda işsiz olanlar da dâhil) etkilenen nüfus içindeki oranı

A5- Fon kaynaklarının etkin, verimli, hesap verilebilir ve şeffaf olarak dağıtımını sağlamak.

Beşeri gelişme ve sosyal dayanışma alanlarındaki politikaların temel amacı, toplumun tüm kesimlerinin temel kamu hizmetlerinden ve çok boyutlu bir sosyal korumaya ağından yeterince faydalanmasını sağlayarak, yaşam kalitesini ve refah düzeyini yükseltmektir. Temel kamu hizmetlerinin sağlanmasında eğitim ve sağlık; sosyal koruma ağının geliştirilmesinde ise kapsayıcı ve sürdürülebilir bir sağlık ve sosyal güvenlik sistemi, etkinliği artırılmış sosyal hizmetler, gelir dağılımının iyileştirilmesi, sosyal içerme ve yoksullukla mücadele, kültürün korunması, güçlendirilmesi ve toplumsal diyalogun geliştirilmesi politikaları SYDGM'nin temel öncelik alanları olacaktır.

Yoksulluk ve sosyal dışlanma riski taşıyan birey ve grupların ekonomik ve sosyal hayatta yer almaları sağlanacak ve yaşam kaliteleri yükseltilecektir.

Dokuzuncu Kalkınma Planında (2007 – 2013) bu temel ilkelere vurgu yapılmış, kamu kurum ve kaynaklarının yönetiminde belirleyici rolleri ortaya konmuştur. Bu bağlamda, Ulusal Kalkınma Planında: "...kurumsal ve yapısal düzenlemeleri öne çıkaran, sorunları önceliklendiren, temel amaç ve önceliklere yoğunlaşan bir stratejik yaklaşıma geçilmektedir. Bu yeni anlayış çerçevesinde, öngörülen amaç ve önceliklerin gerçekleştirilmesi sürecinde, uygulamada etkinlik ve şeffaflığın sağlanması ve hesap verilebilirliğe zemin oluşturulması amacıyla, Planda etkili bir izleme ve değerlendirme mekanizmasına yer verilmiştir." ifadesi yer almaktadır.

Ayrıca 5018 sayılı Kanunla kamu kaynaklarının etkili bir şekilde elde edilmesi ve verimli kullanılmasını, hesap verebilirliği ve mali saydamlığı sağlamak üzere, kamu mali yönetiminin yapısı, işleyişi, bütçelerin uygulanması, mali işlemlerin muhasebeleştirilmesi, raporlanması ve mali kontrol yeniden düzenlenmiştir." ifadelerine yer verilmiştir. Kamu kaynaklarının, toplumsal gereksinimleri göz önünde bulunduran, bunlara cevap verebilen nitelikte olmasında toplumsal gelişme ve değişimlere uyum sağlaması ile nihai anlamda toplumsal faydaya yön verebilen, toplumdaki her türlü maddi ve beşeri kaynak ve potansiyelleri harekete geçirebilen bir yönetim anlayışının egemen olabilmesinde bu ilkelerin uygulanması önem taşımaktadır.

Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Genel Müdürlüğü, Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığınca hazırlanan Dokuzuncu Kalkınma Planının (2007-2013) "Makroekonomik İstikrarın Kalıcı hale Getirilmesi" başlığı altındaki 366 ncı maddesinde yer alan "Mali disiplinin sürdürülebilmesinde önemli katkı sağlayacak harcama reformuna ilişkin düzenlemelere devam edilecek; kamu harcamalarında etkinliği, şeffaflığı ve hesap verebilirliği artırmayı amaçlayan 5018 sayılı Kanun tüm unsurlarıyla hayata geçirilecektir." hedefi doğrultusunda, Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonu'nun kaynaklarının ihtiyaç sahibi kişilere ulaştırılmasında daha etkin, verimli, hesap verilebilir ve şeffaf olarak dağıtımını sağlamayı amaçlamaktadır.

SYDGM, Fon'un kuruluşundan bu yana Fon kaynaklarının ihtiyaç sahiplerine ulaştırılmasında etkinlik, verimlilik ve hesap verilebilirlik kriterlerini her zaman göz önünde bulundurarak uygulamalarını yürütmektedir.

2009-2013 yıllarını kapsayan stratejik plan döneminde de SYDGM, Fon kaynaklarının dağıtımının daha etkin, verimli ve hesap verilebilir olması için sosyal yardımlardan yaralananlara yönelik araştırmalar yapmayı ve gerekli hukuki düzenlemelere katkı sağlamayı amaçlayan çalışmalar yapacaktır.

A5.H1. Fondan Vakıflara düzenli olarak aktarılan periyodik payların dağılımının tespitinde mevcut olan nesnel kriterlerin güçlendirilmesi ve düzenli aralıklarla güncellenmesini sağlamak.

Fon kaynaklarından, vatandaşa en yakın noktada ve esnek bir anlayışla faaliyet gösteren, her il ve ilçemizde bulunan Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıflarına aylık periyodik aktarma yapılmaktadır. İl/ilçe nüfusu ile Türkiye İstatistik Kurumu tarafından belirlenen sosyo-ekonomik gelişme endeksi esas alınarak he-

saplanan periyodik yardımlar, bu Vakıflara aylık kullanılabilir kaynak mevcutları dikkate alınarak gönderilmektedir.

(Ayrıca, Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgelerindeki Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıflarına, % 50 oranında daha fazla pay aktarılmaktadır.)

Vakıflar elde ettikleri bu kaynaktan, ekonomik ve sosyal yoksunluk içerisinde bulunan vatandaşlarımızın gıda, giyim, yakacak, barınma, sağlık, eğitim vb. acil ve güncel zaruri ihtiyaçlarını karşılamakta ve cari giderleri için harcamada bulunmaktadır.

Vatandaş odaklı hizmet dönüşümü, bütünleşik sosyal yardım projesi kapsamında otomasyon sistemine geçilmesi ve sistemde fayda sahiplerini belirlemeye yönelik puanlama formülünün kullanımı ile oluşacak yoksulluk envanteri verilerinin periyodik pay hesabında kullanılması planlanmaktadır.

Nesnelliğe ulaşılması kadar, onun sürekliliğinin de sağlanması aynı derecede önemli olduğundan, sosyo-ekonomik yaşamdaki değişimlerin yakından izlenmesi, ortaya çıkan hissedilir ve etkili değişikliklerin de periyodik pay dağılım parametrelerine yansıtılarak gerekli güncelleştirmelerin yapılması önem taşımaktadır. Periyodik pay formülünün değişkenlere göre düzenli olarak güncellenmesine olanak sağlayacak bir sistem kurulacaktır.

Performans Göstergeleri

1. Periyodik payın etkinliğini ölçmeye ve güncelleştirilmesine yönelik çalışma sayısı

A5.H2. Sosyal yardım ve proje desteklerinin, bölgesel farklılıklar, kırsal kent ayrımı göz önünde bulundurularak etkin, verimli ve adil bir biçimde dağılımını sağlamak için etki analizleri yapmak.

Uygulanacak iki araştırma projesi ile Genel Müdürlüğün Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıfları aracılığıyla ve diğer kamu kurumları ile işbirliği içinde yürüttüğü sosyal yardım ve proje desteklerinin fayda sahipleri üzerindeki etkisi araştırmaları Genel Müdürlüğün faaliyetlerinin yoksulluğun azaltılmasında ne derece etkili olduğu belirlenecektir.

Araştırma sonuçları sayesinde yoksullukla mücadele konusundaki mevcut hizmetlerin daha etkin hale getirilmesi için yeni stratejiler ve politikalar oluşturulması ve SYDGM tarafından yapılan ayni ve nakdi yardım türlerinden hangisinin yoksullukla mücadele konusunda daha etkin olduğunun tespit edilmesi mümkün olacaktır.

Performans Göstergeleri

1. Sosyal yardım ve proje desteklerine yönelik araştırma projesi sayısı.

A5.H3. Sivil Toplum Kuruluşları ve ilgili kamu kurum ve kuruluşları ile Üniversiteler, Yerel Yönetimler tarafından geliştirilen etkin ve uygulanabilir sosyal yardım program ve projelerinin SYD Vakıfları kanalıyla desteklenmesini sağlamak.

Yerel yönetimler, üniversiteler, uluslararası kuruluşlar ve sivil toplum kuruluşları ile sosyal yardım alanında işbirliği çalışmaları sürdürülecektir.

Performans Göstergeleri

1. SYD Vakıfları tarafından üniversitelerle ortak gerçekleştirilen proje sayısı
2. SYD Vakıfları tarafından gönüllü kuruluşlarla ortak gerçekleştirilen proje sayısı
3. SYDGM tarafından üniversitelerle ortak gerçekleştirilen proje sayısı
4. SYDGM tarafından gönüllü kuruluşlarla ortak gerçekleştirilen proje sayısı

A5.H4. 3294 ve 5263 sayılı kanunların hesap verilebilirlik açısından ilgili mevzuatla uyumlaştırılmasını sağlamak.

Genel Müdürlük mevzuatında bulunan 3294 ve 5263 sayılı kanunların 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu, 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu ve ilgili diğer mevzuatla uyumlu hale getirilmesi için çalışmalar yapılacaktır.

A6- Sosyal yardım uygulamalarında mükerrerliğin önlenmesine yönelik çalışmalar yapmak.

Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Genel Müdürlüğü, Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığınca hazırlanan Dokuzuncu Kalkınma Planı'nın (2007-2013) "Kamu Hizmetlerinde Kalite ve Etkinliğin Artırılması" başlığı altındaki 686 ncı maddesinde yer alan "Kamu hizmetlerinde kalite ve etkinliğin artırılması amacıyla kamu kurum ve kuruluşlarının görev, yetki ve işlevleri gözden geçirilerek bu alandaki mükerrerlikler giderilecek, kurum ve kuruluşların politika oluşturma, maliyetlendirme ve uygulama kapasiteleri artırılabilecek, insan kaynakları geliştirilecek, kamu hizmetlerinin vatandaşlara sunumunda bilgi ve iletişim teknolojilerinden etkin şekilde faydalanılacak, adalet ve güvenlik hizmetlerinin etkili bir biçimde sunulması sağlanacaktır" hedefini göz önünde bulundurarak, sosyal yardım ve proje destek programlarında oluşabilecek mükerrer uygulamaların önüne geçmek için gerekli çalışmalar yapılacaktır.

Uygulamaya konulacak olan Vatandaş Odaklı Hizmet Dönüşümü ve Bütünleşik Sosyal Yardım Hizmetleri Projesi ile sosyal hizmet ve yardımlar sisteminde sağlıklı işleyen bir bilgi yönetim sisteminin altyapısını kurarak, veri tabanları arasında entegrasyon ile ortak norm ve standartların oluşmasının sağlanması amaçlanmaktadır.

Bu Proje ile; Devlet tarafından verilen tüm sosyal yardımların tek bir çatı altında toplanması, Sosyal yardımlarla ilgili veri tabanlarının entegre edil-

**mesi; sosyal yardımlarda hane halkı yaklaşımının geliştirilmesi ve bu sa-
yede bilgi teknolojileri kullanımı ile sosyal yardımların daha adaletli dağı-
tımının sağlanması,**

- Özürlüler veri tabanı da dahil olmak üzere veri tabanları arasında bilgi paylaşımı ve etkin denetim sağlanması,
- Vatandaşlara sosyal yardımlarla ilgili tüm bilgilerin çeşitli kanallardan (İnternet, çağrı merkezi, yüz yüze) olacak şekilde tek noktadan ulaştırılması; sosyal yardım konusunda etkin yönlendirme yapılabilmesi,
- Çeşitli sosyal yardım başvurularının elektronik kanallardan yapılabilmesi,
- Sosyal yardım kurumlarınca ihtiyaç duyulan bilgilerin kurumlar arasında paylaşımının sağlanması,
- İş zekası araçları kullanımı ile sosyal güvenlik politikalarının karar destek sistemleri ile desteklenmesi,

öngörülmektedir.

Projeden Beklenen Faydalar:

Benzer hizmetler sunan kurumlar tek çatı altında birleştirilerek mükerrerliklerin önüne geçilecektir.

- Sosyal yardım bilgilerinin bütüncül bir şekilde yönetilmesi ile sosyal yardım kararları etkinleşecek, daha adil kaynak dağıtımı sağlanacaktır.
- Sosyal yardımlara ilişkin desteğin tek noktadan sunumu ile vatandaşa sağlıklı bilgilendirme yapılabilecek, daha doğru yönlendirmeler ile hem kurumsal verimlilik artırılacak hem de vatandaşın ihtiyaç duyduğu yardıma daha hızlı ulaşabilmesi sağlanacaktır.

A6.H1. Sosyal yardım uygulamalarında mükerrerliğin önlenmesine yönelik koordinasyonu sağlamak.

Ülkemizde çeşitli kurumlar tarafından farklı mevzuatlar doğrultusunda çeşitli sosyal yardımların yapılması sonucunda;

- Ortak veri tabanının bulunmadığı,
- Kurumların, kurumsal kapasitelerinin yetersizliği,
- Kurumlar arasında koordinasyon ve işbirliği eksikliği,
- Yardım veren kurumlar arasında norm ve standart birliğinin olmaması,
- Kurumların görev alanlarının çakışması nedeniyle kamu kaynağının sosyal yardım alanında etkin kullanılmadığı, göz önünde bulundurularak, sosyal yardım uygulamalarında mükerrerliğin önlenmesi amacıyla, sosyal alanda faaliyet gösteren kurum ve kuruluşlarla koordinasyon sağlanacaktır. Bu doğrultuda çerçeve sosyal yardım yasası çıkarılacaktır.

Performans Göstergeleri

1. Sosyal yardım veren kurum ve kuruluşlarla yapılan toplantı sayısı
2. Vatandaş Odaklı Hizmet Dönüşümü ve Bütünleşik Sosyal Yardım Hizmetleri Projesi'nin 2010 yılında tamamlanması

A6.H2. Ortak veri tabanı uygulamasının geliştirilmesini sağlamak.

Uygulamaya konulacak olan Vatandaş Odaklı Hizmet Dönüşümü ve Bütünleşik Sosyal Yardım Hizmetleri Projesi ile sosyal hizmet ve yardımlar sisteminde sağlıklı işleyen bir bilgi yönetim sisteminin altyapısını kurarak, veri tabanları arasında entegrasyon ile ortak norm ve standartların oluşmasının sağlanması amaçlanmaktadır.

Performans Göstergeleri

1. Vatandaş Odaklı Hizmet Dönüşümü ve Bütünleşik Sosyal Yardım Hizmetleri Projesi 2010 yılında tamamlanması

A7- Ülke genelinde sosyal yardım ve proje hizmetinden yararlananlara hızlı ve kaliteli hizmet sunacak şekilde merkezde ve yerel düzeyde kurumsal gelişimi sağlamak ve tanıtıcı faaliyetlerde bulunmak.

Dokuzuncu Kalkınma Planı'nın "e-Devlet Uygulamalarının Yaygınlaştırılması ve Etkinleştirilmesi" başlığı altındaki 705 inci maddede yer alan "e-Devlet, kamunun yeniden yapılandırılmasında etkin bir araç olarak kullanılacak, yerel yönetimler de dahil olmak üzere, esnek, kaliteli, etkili, hızlı ve birlikte çalışabilir nitelikte hizmet sunabilen, iyi yönetim ilkelerinin benimsendiği kamu yönetimi yapısının oluşmasına destek olunacaktır."

Stratejik plan döneminde, sosyal yardımlaşma ve dayanışma bilincinin geliştirilmesine yönelik dosya, el broşürleri, katalog ve tanıtım filmi hazırlığı, basımı, çoğaltımı ve dağıtımına yönelik olarak çalışmaların yanı sıra, SYD Vakıflarının faaliyetlerinin tanıtımına yönelik yazılı ve görsel yayınlar hazırlanacak ve tanıtıcı çalışmalar sürdürülecektir.

A7.H1. Otomasyon Programının kullanılmasını sağlamak.

Vatandaş Odaklı Hizmet Dönüşümü ve Bütünleşik Sosyal Yardım Hizmetleri Projesine Nisan 2008 itibarıyla başlanmıştır. Bu proje kapsamında SYDGM bünyesinde bir otomasyon projesi uygulanacaktır.

Projeyle Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Genel Müdürlüğü ile Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıflarının arasında çevrimiçi (online) çalışabilen ve gerek Genel Müdürlük gerekse SYD Vakıflarının bütün iş ve işlemlerini yürütebileceği bir bilgisayar ağıının kurulması hedeflenmektedir.

Performans Göstergeleri

1. Otomasyon sistemini kullanan vakıf sayısı

A7.H2. Yoksulluk, sosyal politikalar, sosyal yardım ve sosyal hizmet, konularını içeren bilimsel dokümanların yer aldığı elektronik kütüphaneyi 2010 yılına kadar oluşturmak.

Elektronik kütüphanenin oluşturulması için literatür taramasına ve ulusal-uluslararası düzeyde abone olunacak dergilerin belirlenmesine başlanmıştır. Elektronik kütüphane veri tabanını içerecek olan elektronik kütüphane bilgi sistemi için de hazırlık çalışmaları devam etmektedir.

Performans Göstergeleri

1. Yıl içerisinde uluslararası düzeyde abone olunacak akademik dergi sayısı
2. Literatür Taraması sonucunda yıl içerisinde kütüphaneye eklenen yayın sayısı
3. İlgili literatüre ulaşmak için üye olunan online yayın ve hizmet (makale, süreli yayın) sağlayıcı sayısı

A7.H3. Sosyal yardımlaşma ve dayanışma bilinci ve davranışını geliştirmek üzere yazılı ve görsel yayınlar hazırlamak ve çalışmalarda bulunmak.

Stratejik plan döneminde Sosyal yardımlaşma, dayanışma bilinci ve davranışını geliştirmek üzere sosyal yardım faaliyetlerinin tanıtımına yönelik kurumsal dosya, el broşürleri, katalog ve tanıtım filmi hazırlığı, basımı, çoğaltımı ve dağıtımına yönelik olarak çalışmalar yürütülecektir.

Performans Göstergeleri

1. Hazırlanacak yazılı, görsel ve elektronik tanıtım dokümanlarının sayısı

A8- Sosyal yardım alanında nitelikli personel yetiştirmek ve hizmet kalitesini yükseltmek.

Yoksullukla istenilen seviyede etkili bir mücadele ortaya konulabilmesi için güçlü bir teşkilat yapısına duyulan ihtiyacın karşılanması ve mevcut sosyal yardım programlarının vatandaşlarımıza daha etkin ve hızlı bir biçimde ulaştırılması amaçlanmıştır.

Bu kapsamda, Sosyal yardım ve sosyal hizmet projeleri kapsamında değerlendirilmek üzere, vakıf hizmetlerinin hızlı, kaliteli, verimli ve etkin şekilde verilebilmesi için vakıf hizmet birimlerinde fiziki koşulların iyileştirilmesi ve çalışanların performans ve yeteneklerinin geliştirilmesine yönelik çalışmalar yapılacaktır.

Sosyal Yardım Uzmanı ve Uzman Yardımcılarının bilgi birikimi ve tecrübelerinden azami seviyede faydalanılarak etkinlik ve verimliliği artırılacak, gerektiğinde ilgili mevzuatta yasal düzenleme çalışmaları yapılacaktır.

Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Genel Müdürlüğü (SYDGM) ve Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıflarında hizmetin gerektirdiği sayı ve nitelikte personelin istihdamı sağlanacaktır. Aynı zamanda, hazırlanacak programlar ile çalışanlar sürekli bir şekilde eğitim ve geliştirme süreçlerinden geçirilerek, işlerini verimli bir şekilde yürütecek gerekli bilgi ve beceriye kavuşturulacaktır.

A8.H1. SYDGM’de görev yapan uzman personelin niteliğini güçlendirmek.

2009–2013 dönemi içerisinde SYDGM uzman personeline yönelik olarak düzenlenen Yoksulluk Olgusu ve Yoksullukla Mücadele Yöntemleri, Avrupa Birliği ve Sosyal Politika, Sosyal İçerme ve Dışlanma, Kaynak Geliştirme, Müzakere ve Mülakat Teknikleri, Proje Döngüsü, Araştırma Yöntemleri v.b. konularda eğitim programları düzenlenecek ve uzman personelin akademik gelişimlerini sağlamak üzere çalışmalar yapılacaktır.

Performans Göstergeleri

1. Yapılan eğitim programlarının yıllık sayısı,
2. Personel bazında ortalama yıllık eğitim süresi

A8.H2. SYD Vakıflarında KPSS esas alınarak vasıflı personel istihdam edilmesini sağlamak.

SYD Vakıflarında nitelikli personel istihdam edilebilmesi için KPSS’de başarılı olanların alınması sağlanacaktır.

Performans Göstergeleri

1. SYD Vakıflarında KPSS ile istihdam edilen personel sayısı

A8.H3. Vakıf personeline sürekli eğitim verilmesini sağlamak.

“SYDV personeline yönelik sosyal çalışmacı eğitim modülünün geliştirilmesi” projesinin tamamlanmasıyla vakıf çalışanlarının sosyal yardım alanında temel konularda bilgi edinmesini sağlayacak eğitim modülü elde edilmiştir. Genel Müdürlük personeli tarafından bu eğitim modülü vakıf çalışanlarına bir program dahilinde anlatılacaktır.

Performans Göstergeleri

1. Eğitim modülü kullanılarak eğitim verilen vakıf sayısı
2. Eğitim modülü kullanılarak eğitim verilen vakıf çalışanı sayısı

A9- Sosyal yardım faaliyetlerini ve proje uygulamalarını izlemek, incelemek ve denetlemek.

SYDGM, Fon faaliyetlerini 3294 sayılı Kanunun 7 inci Maddesine göre, Fon’da toplanan kaynağı ülke çapında gereksinim duyan yurttaşlara nakdi ve aynı olarak da-

ğitmak ve bu yasanın amacına uygun çalışmalarda bulunmak üzere, "Türk Medeni Kanunu Hükümlerine Göre Kurulan Vakıflar Hakkındaki Tüzük" çerçevesinde kurulan İl ve İlçe Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıfları eliyle yürütmektedir. Vakıfların faaliyetleri idari yönden İçişleri Bakanlığı Müfettişlerince, mali yönden ise Vakıflar Genel Müdürlüğü Müfettişlerince denetlenmektedir. 5263 sayılı Kanunun 3. maddesi ile Genel Müdürlüğe "Vakıfların harcamalarını, iş ve işlemlerini araştırma ve incelemek, izlemek ve denetlemek, görülen aksaklıklarla ilgili tedbirler almak" görevi verilmiştir. Ayrıca 21.08.2005 tarih ve 25913 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Sosyal Yardım Uzman Yardımcılığı ve Sosyal Yardım Uzmanlığı Sınav, Atama, Görev, Yetki, Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik" ile sosyal yardım uzman ve yardımcılarının Vakıfların işlemlerin izlenmesi, denetlenmesine ilişkin görevler verilmiştir.

Genel Müdürlükçe ilgili mevzuattan alınan dayanak ile izleme ve inceleme faaliyetleri sürdürülecektir.

A9.H1. SYD Vakıflarınca yürütülen yardım programlarını ve proje desteklerini incelemek ve denetlenmesini sağlamak.

Genel Müdürlük uzman ve uzman yardımcılarının tarafından Vakıflar aracılığıyla uygulanan yardım ve proje faaliyetlerinin yerinde, zamanında ve usulüne uygun olarak yapıp yapılmadığına yönelik izleme ve denetim faaliyetleri gerçekleştirilecektir.

Performans Göstergeleri

1. Yerindelik denetimi yapılan vakıf sayısı
2. Yerindelik denetimi sonucunda yazılan rapor sayısı

A9.H2. Yardım faaliyetleri ve proje uygulamalarında oluşabilecek problemlerin çözümü ve yargı öncesi hazırlık sürecini iyileştirmek, uygulamada çözüm önerilerinin etkinliğini ve denetimini sağlamak.

Plan döneminde Genel Müdürlüğün menfaatlerini koruyucu, anlaşmazlıkları önleyici hukukî tedbirlerin zamanında alınması, anlaşma ve sözleşmelerin bu esaslara uygun olarak yapılması, Genel Müdürlük aleyhine açılan idari davaların takip edilmesi, adli dava ve icra takiplerinin hazine avukatlığına takip ettirilmesi sağlanacaktır.

Yardım ve destek uygulamalarının mevzuata ve hakkaniyete uygun olarak gerçekleştirilebilmesini teminen, bu konuda karşılaşılabilecek sorunların asgariye indirilmesine yönelik çözümler geliştirilecektir.

Performans Göstergeleri

1. Yargı öncesi çözüme kavuşan dosya sayısı
2. Genel Müdürlük birimlerinden gönderilen yazılara verilen mütalaa sayısı

A10- Sosyal yardım alanında faaliyet gösteren uluslararası kuruluşlarla (Dünya Bankası, AB, UNDP, UNICEF gibi) işbirliğini geliştirmek.

Bu kapsamda Dünya Bankası, UNDP ile ortak proje gerçekleştirilmiş; sosyal yardım alanında vizyon geliştirmek amacıyla farklı sosyal politika rejimlerine ve refah devleti anlayışına sahip ülkelere saha ziyareti düzenlenmiştir. Saha ziyaretleri

devam etmekte olup uluslararası kuruluşlarla uzman düzeyinde işbirliği yapılması konusundaki çalışmalara devam edilecektir.

A10.H1. Dünya Bankası, AB, UNDP, UNICEF gibi uluslararası kuruluşlar ile yoksullukla mücadeleyle yönelik çalışmalar yapmak.

2005-2007 arasında UNDP ile yürütülen Sosyal Yardım Alanında İşbirliğinin Geliştirilmesi Projesi'nde olduğu gibi önümüzdeki dönemde de Dünya Bankası, UNDP, AB ve UNICEF gibi uluslararası kuruluşlar ile yoksullukla mücadele konusunda strateji belirlenmesi amacıyla sempozyum, şura, atölye çalışması vb. çalışmalar yapılması planlanmaktadır.

Performans Göstergeleri

1. Dünya Bankası, UNDP, AB ve UNICEF gibi uluslararası kuruluşlar ile yoksullukla mücadele konusunda yapılan atölye, şura ve sempozyum çalışmalarının sayısı
2. Dünya Bankası, UNDP, AB ve UNICEF gibi uluslararası kuruluşlar ile yoksullukla mücadele konusunda yapılan atölye, şura ve sempozyum çalışmalarına katılan paydaşların sayısı

A10.H2. Sosyal yardım ve yoksullukla mücadele bağlamında çeşitli ülkelere çalışma ziyaretlerinde bulunmak.

Genel Müdürlüğümüzde istihdam edilen uzman ve uzman yardımcıları belirli dönemler itibarıyla, ülkemizdeki sosyal yardım çalışmalarının uzmanlaşmaya dayalı olarak sürdürülmesi, AB'ye katılım öncesinde diğer AB ülkeleriyle eşgüdümlü yardım politikalarının geliştirilmesi ve dünyadaki sosyal yardımlaşma ve dayanışma konusundaki iyi örnekler konusunda bilinçlenerek, SYDGM'nin sosyal politika üretimine katkıda bulunmasını teminen eğitim programları çerçevesinde araştırma ve incelemede bulunmak üzere yurtdışına gönderilmektedir. Bu kapsamda, İrlanda ve İspanya'da yerleşik ilgili kamu kurumlarına çalışma ziyaretleri düzenlenmiştir. Söz konusu çalışma gezilerinin plan döneminde de sürdürülmesi hedeflenmektedir.

Performans Göstergeleri

1. Sosyal yardım ve yoksullukla mücadele bağlamında çeşitli ülkelere çalışma ziyaretlerinin sayısı,
2. Söz konusu ziyaretlerde görevlendirilen çalışan sayısı,

A10.H3. Avrupa Birliği yoksullukla mücadele ve sosyal içerme sürecinde diğer paydaşlar ile çalışmalar yapmak ve katkıda bulunmak.

Bilindiği üzere, AB üyeliğine girişi kolaylaştırmak için aday ülkeler (Bulgaristan, Romanya, Hırvatistan ve Türkiye) ve 2004 genişlemesiyle yeni üye olan tüm ülkeler (Kıbrıs Rum Kesimi, Çek Cumhuriyeti, Macaristan vd.) AB Komisyonu ile işbirliği içinde Ortak İçerme Belgesi (JIM) hazırlamak durumundadır. Bu belge ile sosyal dışlama ile mücadele ilkelere bağlanmakta ve sosyal politika anlamında aday ülke ile diğer AB ülkeleri arasında farklılıkları da gözetilen bir uyumlaştırma hedeflenmektedir.

AB'ye uyum sürecinde Türkiye 2003 yılında Lizbon stratejisine dâhil olmuştur. Ülkemizin sosyal dışlanma ve yoksullukla mücadele stratejisinin belirlenmesinin ilk aşaması olan Ortak İçerme Belgesinin hazırlanması çalışmaları Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının koordinasyonunda, Aralık 2004 tarihinde başlamıştır. Çalışmalara, AB Komisyonunun yetkililerinin yanı sıra, Genel Müdürlüğümüzün de dâhil olduğu ülkemizdeki ilgili tüm kamu kurum ve kuruluşları, sosyal taraflar ve sivil toplum örgütleri de katılmıştır. 2005 yılı sonuna kadar JIM belgesinin tamamlanması planlanmasına karşın bugün itibari ile belgeye henüz son şekli verilememiştir. Bu belgenin hazırlanmasında Açık Eşgüdüm Yöntemi kullanılmaktadır.

Aynı zamanda, Genel Müdürlüğümüz IPA (Kalkınma Öncesi Yardım Aracı) kapsamında hazırlanan Uyum İçin Stratejik Çerçeve Belgesi'nde yer alan öncelik ve amaçların elde edilebilmesi için uygun önlemler ve eylemleri tanımlayan operasyonel programlar kapsamında Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı koordinatörlüğünde yürütülen çalışmalara katılmaktadır.

IPA kapsamında Genel Müdürlüğümüz İnsan Kaynakları Operasyonel Program çalışmalarında yer almakta ve Sosyal İçerme (Dezavantajlı Gruplar) konusunda katkı sağlamaktadır.

Plan döneminde de AB'ye uyum sürecinde sosyal politika alanının düzenlendiği 19. Müzakere Faslı'na, Ortak İçerme Belgesi'ne (JIM), İlerleme Raporu, IPA gibi çalışmalarına katkı sağlanması ve kurumsal kapasitemizin AB'ye uyumlaştırılması amacıyla yönelik Genel Müdürlük çalışanlarımıza eğitim verilmesi planlanmaktadır.

Performans Göstergeleri

1. Genel Müdürlüğümüzün koordinatör olduğu çalışma sayısı
2. Genel Müdürlüğümüzün katkı veren paydaş konumunda olduğu çalışma sayısı

A10.H4. SYD Vakıflarının Avrupa Birliği Fonları ve diğer uluslararası kuruluşlar ile işbirliği halinde geliştirdiği projelerde koordinasyon ve rehberlik sağlamak.

Çeşitli Kamu Kurum ve Kuruluşlarının temsilcilerinin yer aldığı ve başkanlığını İçişleri Bakanlığı İltica/Göç Görev Gücü ile başkanlığını Dış İşleri Bakanlığımızın yaptığı İnsan Ticareti ile Mücadele Görev Gücü çalışmalarında Genel Müdürlüğümüzce katılım sağlanmaktadır. Aynı zamanda Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği tarafından organize edilen ve çeşitli Kamu Kurumları ile Sivil Toplum Kuruluşlarının yer aldığı BMMYK Kadın ve Çocuk Ekibi toplantıları ile BMMYK ve çeşitli Kamu Kurumlarının ortak olarak organize ettikleri saha gezilerine de katılım sağlanmaktadır.

SYD Vakıflarının özellikle IPA kapsamında AB Fonu kullanmak üzere yaptıkları çalışmalarda Genel Müdürlükçe bilgilendirme ve yönlendirmenin sağlanması; Genel Müdürlükçe uluslar arası kuruluşlarla koordineli yürütülen çalışmalarda yerel bazda SYD Vakıflarının katkılarının sağlanması planlanmaktadır.

Performans Göstergeleri

1. Yönlendirilen ve rehberlik sağlanan proje sayısı

HEDEFLER VE PERFORMANS GÖSTERGELERİ TABLOSU

T.C. Başbakanlık Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Genel Müdürlüğü Stratejik Plan 2009-2013

HEDEF	PERFORMANS GÖSTERGELERİ
A1.H1. Bölgesel gelişmişlik farklılıkları, kırsal-kent ayrımı ve yardım kategorileri göz önünde bulundurularak sosyal yardımlar ve projelerden yararlanacak kişilerin belirlenmesine yönelik puanlama formülü geliştirilerek hedef kitleyi objektif kriterlere göre belirlemek.	1. Puanlama formülünün kullanılmaya başlaması 2. SYD Vakıflarında yer alan mevcut yardım dosyalarının puanlamaya tabi tutulma oranı
A1.H2. Yardım ve sosyal hizmet projelerini öncelikle hiçbir geliri bulunmayan, toplumun en dezavantajlı (başta özürllüler, yaşlılar, kadınlar, çocuklar ve göç edenler vb.) grubu ile diğer ihtiyaç sahibi bireylerin ihtiyaçlarını karşılayacak şekilde yapılandırmak ve ihtiyaçlara yönelik destek programlarını oluşturmak.	1. En dezavantajlı grupta yer alan ve diğer ihtiyaç sahibi olup yardım alan kişi sayısı, 2. En dezavantajlı gruplara ve diğer ihtiyaç sahiplerine yönelik yürütülen yardım programı sayısı 3. En dezavantajlı gruplar ile diğer ihtiyaç sahibi kişilere yönelik yapılan yıllık yardım tutarının toplam yıllık yardım tutarına oranı 4. Stratejik plan döneminde yapılan etki analizlerinde gıda yardımından yararlanan kişilerin memnuniyet oranı 5. Stratejik plan döneminde yapılan etki analizlerinde eğitim yardımından yararlanan kişilerin memnuniyet oranı
A1.H3. Mutlak yoksulluğun giderilmesine yönelik olarak aynı yardım ya da asgari gelir desteği gibi programlar üzerinde çalışmak ve bu kapsamdaki politikalara katkı sağlamak.	1. Asgari Gelir Desteği konusunda yapılan çalışma (yayın, toplantı, toplantıya katılım) sayısı
A1.H4. En düşük gelir grubundaki ailelerin çocuklarının periyodik sağlık hizmeti alması ve eğitime devamlarını sağlamak için annelere yapılan düzenli ödemeleri sürdürmek.	1. Sağlık yardımından yararlanan aile sayısı 2. Sağlık yardımından yararlanan çocuk sayısı 3. Eğitim yardımından yararlanan aile sayısı 4. Eğitim yardımından yararlanan çocuk sayısı 5. Çocuk başına ödenen aylık sağlık yardımı tutarı 6. Çocuk başına ödenen eğitim yardımı tutarı 7. Cari yılda ŞNT kapsamında yapılan toplam yardım tutarının, önceki yılda ŞNT kapsamında yapılan toplam yardım tutarına oranı
A2.H1. Özellikle kent yoksulluğu ile mücadele kapsamında sanayi, hizmet ve diğer sektörlerde ihtiyaç duyulan ve talep gören nitelikte personelin eğitim ve yetiştirilmesinde katkı sağlamak.	1. İstihdam eğitimi projelerinden yararlanan kursiyerlerin kurs sonunda istihdam edilme oranı 2. İstihdam eğitimi projelerinden yararlanan kadın sayısının bir önceki yıla göre artması

HEDEF	PERFORMANS GÖSTERGELERİ
A2.H2. Vatandaşlarımızın iş kurma destekleri vasıtasıyla sosyal güvenceye kavuşturulmasını sağlamak.	1. İş kurma desteğinden yararlanan kişilerin Vakıftaki yardım dosyalarının kapanma oranı 2. İş kurma ve gelir getirici projelerin başarı durumu 3. Kentsel alana yönelik proje desteği verilen kişilerden ikinci yıl sonunda projeye devam edenlerin oranı, beş yılın sonunda projeyi sürdürenlerin oranı 4. İş kurma projelerinden yararlanan kadın sayısının bir önceki yıla göre artması 5. İş kurma projelerinden yararlanan kişilerin geri ödeme yapma oranı
A2.H3. Bitkisel ve hayvansal ürünlerin işlenmesine yönelik projeler geliştirerek kırsal alanda alternatif istihdam imkanlarını sağlamak.	1. Fon kaynaklarıyla desteklenen kırsal alana yönelik gelir getirici projeler içindeki üretime yönelik proje sayısının bir önceki yıla göre artması. 2. Kırsal alana yönelik projelerinden yararlanan kadın sayısının bir önceki yıla göre artması 3. Kırsal alana yönelik desteklenen proje konularının her geçen yıl çeşitlenmesi.
A2.H4. Kırsal kesime yönelik gelir getirici desteklerin etkinliğini artırmak.	1. Kırsal alana yönelik gelir getirici projelerin başarı durumu 2. Kırsal Alana Yönelik Proje desteği verilen kişilerden ikinci yıl sonunda projeye devam edenlerin oranı, beş yılın sonunda projeyi sürdürenlerin oranı 3. Kırsal alana yönelik gelir getirici projelerden yararlanan kadın sayısının bir önceki yıla göre artması 4. Kırsal alana yönelik desteklenen proje konularının her geçen yıl çeşitlenmesi 5. Kırsal alana yönelik gelir getirici projelerden yararlanan kişilerin geri ödeme yapma oranı.
A3.H1. Özürlülerin sosyal ve fiziki şartlarının iyileştirilmesine yönelik projelere destek vermek Özürlülere yönelik kısa süreli mesleki eğitim ve aktivite programları vasıtasıyla özürlülerin sosyal hayata entegrasyonuna katkı sağlamak	1. Sosyal hizmet projelerine aktarılan kaynak içinde özürlülere yönelik aktarılan kaynağın oranı. 2. Bir önceki yıla göre desteklenen özürlülere yönelik sosyal hizmet proje sayısının artması. 3. Bir önceki yıla göre proje desteklerinden doğrudan veya dolaylı olarak yararlanan özürlü sayısının artması. 4. Özürlülerin ücretsiz taşınması projesinden yararlanan öğrenci sayısı 5. Cari yılda özürlülerin ücretsiz taşınması projesinden yararlanan öğrenci sayısının, önceki yılda özürlülerin ücretsiz taşınması projesinden yararlanan öğrenci sayısına oranı

HEDEF	PERFORMANS GÖSTERGELERİ
A3.H2. Dezavantajlı grup içerisinde yer alan kadınların ekonomik ve sosyal hayata katılım- larını kolaylaştıracak ve toplumsal statülerini güçlendirecek faaliyetlere destek vermek.	1. Sosyal hizmet projelerine aktarılan kaynak için- de kadınlara yönelik projeler için aktarılan kayna- ğın oranı. 2. Bir önceki yıla göre desteklenen kadınlara yö- nelik sosyal hizmet proje sayısının artması. 3. Bir önceki yıla göre sosyal hizmet projelerinden doğrudan veya dolaylı olarak yararlanan kadın sayısının artması. 4. Şartlı Nakit Transferi kapsamında yardım yapı- lan anne sayısı 5. Şartlı Nakit Transferi kapsamında eğitim yardı- mı alan kız çocuk sayısı.
A3.H3. Eğitimsizliğin yoksulluk riskini artıran ve yoksulluğun kuşaklar arası transferine se- bep olan en önemli öğelerden birisi olması nedeniyle, eğitim içerikli sosyal hizmet proje- lerini desteklemek,	1. Sosyal hizmet projelerine aktarılan kaynak için- de eğitim içerikli projelere yönelik aktarılan kay- nağın oranı. 2. Bir önceki yıla göre desteklenen eğitim içerikli sosyal hizmet proje sayısının artması.
A3.H4. Gençlerin ekonomik ve sosyal hayata aktif katılımları sağlanacaktır.	1. Sosyal hizmet projelerine aktarılan kaynak için- de gençliğe yönelik projeler için aktarılan kaynağın oranı. 2. Bir önceki yıla göre desteklenen gençliğe yöne- lik sosyal hizmet proje sayısının artması.
A4.H1. Doğal ve doğal olmayan afet durumlara- rında kişilerin kitlesel olarak hijyenik koşullar- da gıdaya barınmaya ve sağlık hizmetlerine ulaşabilmesi için afet yönetimi konusunda fa- aliyet gösteren kurumlarla işbirliği yapılarak, bu hizmetlerin ihtiyaç sahiplerine ulaştırılma- sı için söz konusu kuruluşlarla koordinasyon içerisinde çalışılması sağlanacaktır.	1. Kriz durumunda yapılan gıda, barınma, sağlık ve eğitim yardımlarından yararlanan kişi sayısının krizden doğrudan etkilenen kişi sayısı içindeki oranı.
A4.H2. Kitlesel olarak yoksulluğun ani biçimde artabileceği durumlarda (ekonomik kriz, bü- yük kazalar, terör olayları gibi doğal olmayan afetler ve doğal afet), gelir getirici ve istihdam eğitimine yönelik proje destekleri için kullanıl- ması planlanan kaynağın bir kısmının, mevcut işsizler ve işsizlik durumuna geçen kişiler için toplum yararına çalışmalar doğrultusunda ge- çici istihdam projelerine yönlendirilmesi ön- görülmektedir.	1. Kriz durumunda geçici istihdam projelerinden yararlananların kriz nedeniyle istihdam dışı kalan(hali hazırda işsiz olanlar da dâhil) nüfus içindeki oranı.
A5.H1. Fondan vakıflara düzenli olarak akta- rılan periyodik payların dağılımının tespitinde mevcut olan nesnel kriterlerin güçlendirilmesi ve düzenli aralıklarla güncellenmesini sağla- mak.	1. Periyodik payın etkinliğini ölçmeye ve güncel- leştirilmesine yönelik çalışma sayısı.

HEDEF	PERFORMANS GÖSTERGELERİ
A5.H2. Sosyal yardım ve proje desteklerinin, bölgesel farklılıklar, kır-kent ayrımı göz önünde bulundurularak etkin, verimli ve adil bir biçimde dağılımını sağlamak için etki analizleri yapmak,	1. Sosyal yardım ve proje desteklerine yönelik araştırma projesi sayısı.
A5.H3. Sivil Toplum Kuruluşları ve ilgili kamu kurum ve kuruluşları ile Üniversiteler, Yerel Yönetimler tarafından geliştirilen etkin ve uygulanabilir sosyal yardım program ve projelerinin SYD Vakıfları kanalıyla desteklenmesini sağlamak.	1. SYD Vakıfları tarafından üniversitelerle ortak gerçekleştirilen proje sayısı. 2. SYD Vakıfları tarafından gönüllü kuruluşlarla ortak gerçekleştirilen proje sayısı. 3. SYDGM tarafından üniversitelerle ortak gerçekleştirilen proje sayısı. 4. SYDGM tarafından gönüllü kuruluşlarla ortak gerçekleştirilen proje sayısı.
A5.H4. 3294 ve 5263 sayılı kanunların hesap verilebilirlik açısından ilgili mevzuatla uyumlaştırılmasını sağlamak,	
A6.H1. Sosyal yardım uygulamalarında mükerrerliğin önlenmesine yönelik koordinasyonu sağlamak.	1. Sosyal yardım veren kurum ve kuruluşlarla yapılan toplantı sayısı 2. Vatandaş Odaklı Hizmet Dönüşümü ve Bütünleşik Sosyal Yardım Hizmetleri Projesinin 2010 yılında tamamlanması
A6.H2. Ortak veri tabanı uygulamasının geliştirilmesini sağlamak,	1. Vatandaş Odaklı Hizmet Dönüşümü ve Bütünleşik Sosyal Yardım Hizmetleri Projesi 2010 yılında tamamlanması
A7.H1. Otomasyon Programının kullanılmasını sağlamak,	1. Otomasyon sistemini kullanan vakıf sayısı
A7.H2. Yoksulluk, sosyal politikalar, sosyal yardım ve sosyal hizmet, konularını içeren bilimsel dokümanların yer aldığı elektronik kütüphane 2010 yılına kadar oluşturmak,	1. Yıl içerisinde uluslararası düzeyde abone olacak akademik dergi sayısı 2. Literatür Taraması sonucunda yıl içerisinde kütüphaneye eklenen yayın sayısı 3. İlgili literatüre ulaşmak için üye olunan online yayın ve hizmet (makale, süreli yayın) sağlayıcı sayısı
A7.H3. Sosyal yardımlaşma ve dayanışma bilinci ve davranışını geliştirmek üzere yazılı ve görsel yayınlar hazırlamak ve çalışmalarda bulunmak.	1. Hazırlanacak yazılı, görsel ve elektronik tanıtım dokümanlarının sayısı
A8.H1. SYDGM’de görev yapan uzman personelin niteliğini güçlendirmek,	1. Yapılan eğitim programlarının yıllık sayısı, 2. Personel bazında ortalama yıllık eğitim süresi
A8.H2. SYD Vakıflarında KPSS esas alınarak vasıflı personel istihdam edilmesini sağlamak.	1. SYD Vakıflarında KPSS ile istihdam edilen personel sayısı

HEDEF	PERFORMANS GÖSTERGELERİ
A8.H3. Vakıf personeline sürekli eğitim verilmesini sağlamak.	1. Eğitim modülü kullanılarak eğitim verilen vakıf sayısı 2. Eğitim modülü kullanılarak eğitim verilen vakıf çalışanı sayısı
A9.H1. SYD Vakıflarınca yürütülen yardım programlarını ve proje desteklerini incelemek ve denetlenmesini sağlamak,	1. Yerindelik denetimi yapılan vakıf sayısı 2. Yerindelik denetimi sonucunda yazılan rapor sayısı
A9.H2. Yardım faaliyetleri ve proje uygulamalarında oluşabilecek problemlerin çözümü ve yargı öncesi hazırlık sürecini iyileştirmek, uygulamada çözüm önerilerinin etkinliğini ve denetimini sağlamak.	1. Yargı öncesi çözüme kavuşan dosya sayısı 2. Genel Müdürlük birimlerinden gönderilen yazılara verilen mütalaa sayısı
A10.H1. Dünya Bankası, AB, UNDP, UNICEF gibi uluslararası kuruluşlar ile yoksullukla mücadeleyle yönelik çalışmalar yapmak.	1. Dünya Bankası, UNDP, AB ve UNICEF gibi uluslararası kuruluşlar ile yoksullukla mücadele konusunda yapılan atölye, şura ve sempozyum çalışmalarının sayısı 2. Dünya Bankası, UNDP, AB ve UNICEF gibi uluslararası kuruluşlar ile yoksullukla mücadele konusunda yapılan atölye, şura ve sempozyum çalışmalarına katılan paydaşların sayısı
A10.H2. Sosyal yardım ve yoksullukla mücadele bağlamında çeşitli ülkelere çalışma ziyaretlerinde bulunmak	1. Sosyal yardım ve yoksullukla mücadele bağlamında çeşitli ülkelere çalışma ziyaretlerinin sayısı, 2. Söz konusu ziyaretlerde görevlendirilen çalışan sayısı,
A10.H3. Avrupa Birliği yoksullukla mücadele ve sosyal içerme sürecinde diğer paydaşlar ile çalışmalar yapmak ve katkıda bulunmak.	1. Genel Müdürlüğümüzün koordinatör olduğu çalışma sayısı 2. Genel Müdürlüğümüzün katkı veren paydaş konumunda olduğu çalışma sayısı
A10.H4. SYD Vakıflarının Avrupa Birliği Fonları ve diğer uluslararası kuruluşlar ile işbirliği halinde geliştirdiği projelerde koordinasyon ve rehberlik sağlamak.	1. Yönlendirilen ve rehberlik sağlanan proje sayısı

BİRİM HEDEF	Özel Kalem / Fon Kurulu Sekreteryası	Kaynak Yönetimi Dairesi Başkanlığı	Proje Değerlendirme ve İzleme Dairesi Başkanlığı	Yardımlar Dairesi Başkanlığı	Gönüllü Kuruluşlarla İşbirliği ve Dış İlişkiler D. Bşk.	İstatistik, Araştırma ve Tanıtım Dairesi Başkanlığı	Hukuk Müsavirliği	Strateji Geliştirme Müdürlüğü	İnsan Kaynakları Daire Başkanlığı	Destek Hizmetleri Daire Başkanlığı
A1.H1. Bölgesel gelişmişlik farklılıkları, kır-kent ayrımı ve yardım kategorileri göz önünde bulundurularak sosyal yardımlar ve projelerden yararlanacak kişilerin belirlenmesine yönelik puanlama formülü geliştirilerek hedef kitleyi objektif kriterlere göre belirlemek.										
A1.H2. Yardım ve sosyal hizmet projelerin öncelikle hiçbir geliri bulunmayan, toplumun en dezavantajlı grubunda yer alan bireylerin ihtiyaçlarını karşılayacak şekilde yapılandırılması ve ihtiyaçlara yönelik destek programlarını oluşturmak.										
A1.H3. Mutlak yoksulluğun giderilmesine yönelik olarak nakdi yardım ya da asgari gelir desteği gibi haklar üzerinde geliştirilecek politikalara katkı sağlamak.										
A1.H4. En düşük gelir grubundaki ailelerin çocuklarının periyodik sağlık hizmeti alması ve eğitime devamlarını sağlamak için annelere yapılan düzenli ödemeleri sürdürmek.										
A2.H1. Özellikle kent yoksulluğu ile mücadele kapsamında sanayi, hizmet ve diğer sektörlerde ihtiyaç duyulan ve talep gören nitelikte personelin eğitim ve yetiştirilmesinde katkı sağlamak.										
A2.H2. Vatandaşlarımızın iş kurma destekleri vasıtasıyla sosyal güvenceye kavuşturulmasını sağlamak.										
A2.H3. Bitkisel ve hayvansal ürünlerin işlenmesine yönelik projeler geliştirilerek kırsal alanda alternatif istihdam imkanlarını sağlamak.										
A2.H4. Kırsal kesime yönelik gelir getirici desteklerin etkinliğini artırmak.										
A3.H1. Özürlülerin sosyal ve fiziki şartlarının iyileştirilmesine yönelik projelere destek vermek Özürlülere yönelik kısa süreli mesleki eğitim ve aktivite programları vasıtasıyla özürlülerin sosyal hayata entegrasyonuna katkı sağlamak.										
A3.H2. Dezavantajlı grup içerisinde yer alan kadınların ekonomik ve sosyal hayata katılımlarını kolaylaştıracak ve toplumsal statülerini güçlendirecek faaliyetlere destek vermek.										

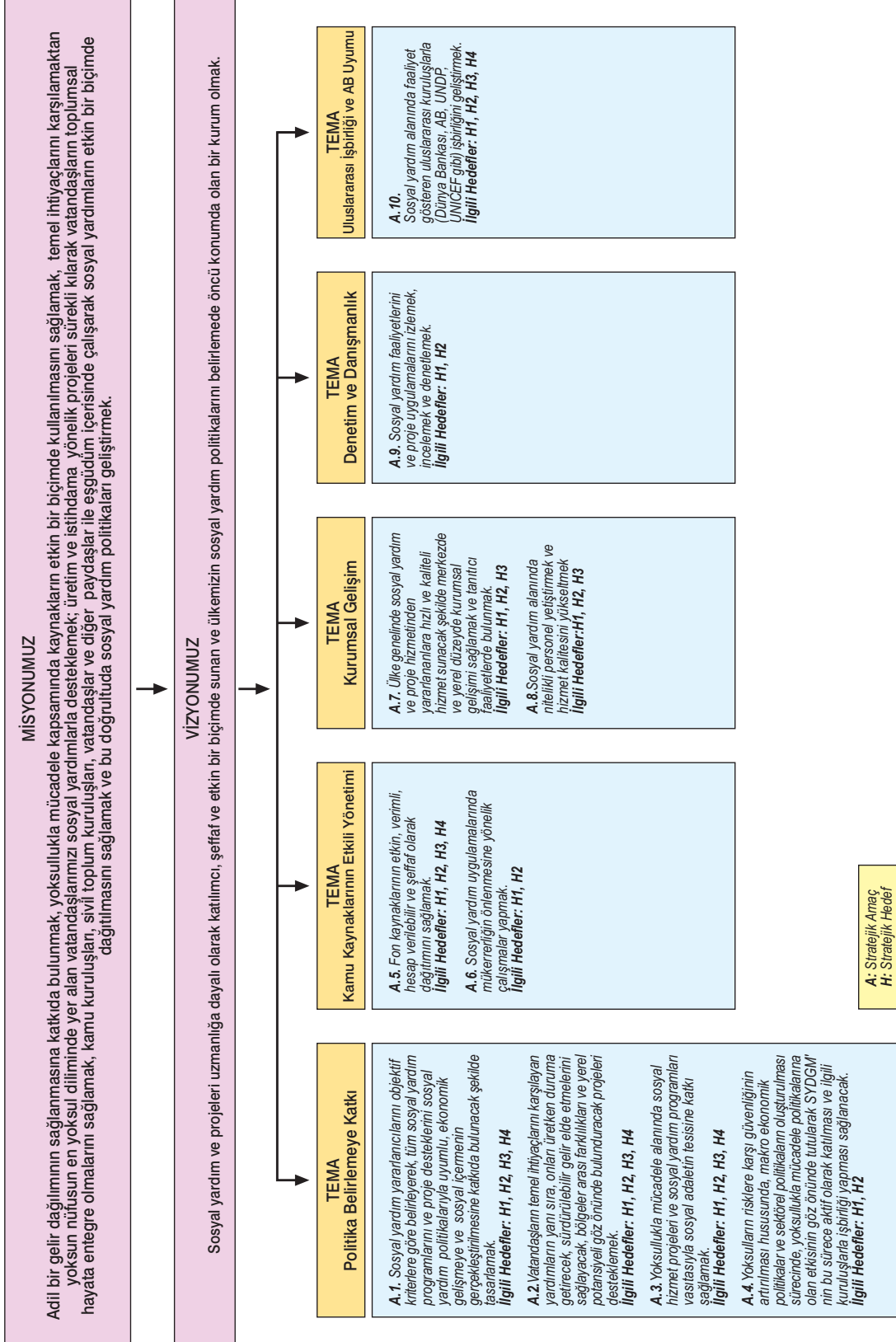

BİRİM HEDEF	Özel Kalem / Fon Kurulu Sekreteryası	Kaynak Yönetimi Dairesi Başkanlığı	Proje Değerlendirme ve İzleme Dairesi Başkanlığı	Yardımlar Dairesi Başkanlığı	Gönüllü Kuruluşlarla İşbirliği ve Dış İlişkiler D. Bşk.	İstatistik, Araştırma ve Tanıtım Dairesi Başkanlığı	Hukuk Müşavirliği	Strateji Geliştirme Müdürlüğü	İnsan Kaynakları Daire Başkanlığı	Destek Hizmetleri Daire Başkanlığı
A3.H3. Eğitimsizliğin yoksulluk riskini artıran ve yoksulluğun kuşaklar arası transferine sebep olan en önemli öğelerden birisi olması nedeniyle, eğitim içerikli sosyal hizmet projelerini desteklemek.										
A3.H4. Gençlerin ekonomik ve sosyal hayata aktif katılımları sağlanacaktır.										
A4.H1. Doğal ve doğal olmayan afet durumlarında kişilerin kitlesel olarak hijyenik koşullarda gıdaya barınmaya ve sağlık hizmetlerine ulaşabilmesi için afet yönetimi konusunda faaliyet gösteren kurumlarla işbirliği yapılarak, bu hizmetlerin ihtiyaç sahiplerine ulaştırılması için söz konusu kuruluşlarla koordinasyon içerisinde çalışılması sağlanacaktır.										
A4.H2. Kitlesel olarak yoksulluğun ani biçimde artabileceği durumlarda (ekonomik kriz, büyük kazalar, terör olayları gibi doğal olmayan afetler ve doğal afet), gelir getirici ve istihdam eğitimine yönelik proje destekleri için kullanılması planlanan kaynağın bir kısmının, mevcut işsizler ve işsizlik durumuna geçen kişiler için toplum yararına çalışmalar doğrultusunda geçici istihdam projelerine yönlendirilmesi öngörülmektedir.										
A5.H1. Fondan Vakıflara düzenli olarak aktarılan periyodik payların dağılımının tespitinde mevcut olan nesnel kriterlerin güçlendirilmesi ve düzenli aralıklarla güncellenmesi.										
A5.H2. Sosyal yardım ve proje desteklerinin, bölgesel farklılıklar, kır-kent ayrımı göz önünde bulundurularak etkin, verimli ve adil bir biçimde dağılımını sağlamak için etki analizleri yapılacaktır.										
A5.H3. Sivil Toplum Kuruluşları ve ilgili kamu kurum ve kuruluşları ile Üniversiteler, Yerel Yönetimler tarafından geliştirilen etkin ve uygulanabilir sosyal yardım program ve projelerinin SYD Vakıfları kanalıyla desteklenmesini sağlamak.										
A5.H4. 3294 ve 5263 sayılı Kanunların hesap verilebilirlik açısından 5018 sayılı Kanunla uyumlaştırılması.										

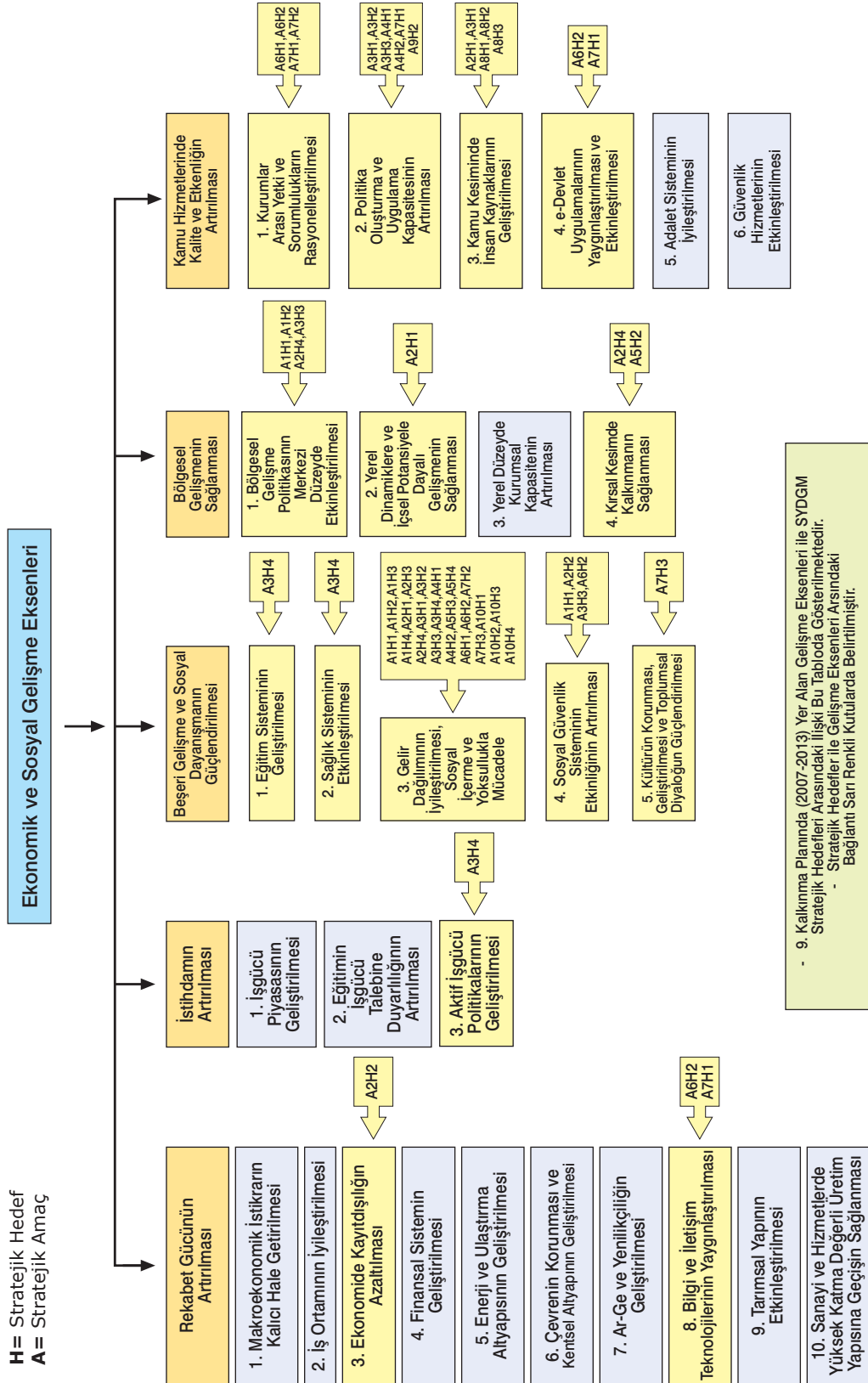

BİRİM HEDEF	Özel Kalem / Fon Kurulu Sekreteryası	Kaynak Yönetimi Dairesi Başkanlığı	Proje Değerlendirme ve İzleme Dairesi Başkanlığı	Yardımlar Dairesi Başkanlığı	Gönüllü Kuruluşlarla İşbirliği ve Dış İlişkiler D. Bşk.	İstatistik, Araştırma ve Tanıtım Dairesi Başkanlığı	Hukuk Müşavirliği	Strateji Geliştirme Müdürlüğü	İnsan Kaynakları Daire Başkanlığı	Destek Hizmetleri Daire Başkanlığı
A6.H1. Sosyal yardım uygulamalarında mükerrerliğin önlenmesine yönelik koordinasyonun sağlamak.										
A6.H2. Ortak veri tabanı uygulamasının geliştirilmesi.										
A7.H1. Otomasyon Programının kullanılması										
A7.H2. Yoksulluk, sosyal politikalar, sosyal yardım ve sosyal hizmet, konularını içeren bilimsel dokümanların yer aldığı elektronik kütüphane 2010 yılına kadar oluşturulacak.										
A7.H3. Sosyal yardımlaşma ve dayanışma bilinci ve davranışını geliştirmek üzere yazılı ve görsel yayınlar hazırlamak ve çalışmalarda bulunmak.										
A8.H1. SYDGM'de görev yapan uzman personelin niteliğini güçlendirmek.										
A8.H2. SYD Vakıflarında KPSS esas alınarak vasıflı personel istihdam edilmesini sağlamak.										
A8.H3. Vakıf personeline sürekli eğitim verilmesi.										
A9.H1. SYD Vakıflarınca yürütülen yardım programlarını ve proje desteklerinin incelenmesi ve denetlenmesi.										
A9.H2. Yardım faaliyetleri ve proje uygulamalarında oluşabilecek problemlerin çözümü ve yargı öncesi hazırlık sürecini iyileştirmek, uygulamada çözüm önerilerinin etkinliğini ve denetimini sağlamak.										
A10.H1. Dünya Bankası, AB, UNDP, UNICEF gibi uluslararası kuruluşlar ile yoksullukla mücadelede yönelik çalışmalar yapmak.										
A10.H2. Sosyal yardım ve yoksullukla mücadele bağlamında çeşitli ülkelere çalışma ziyaretlerinde bulunmak.										
A10.H3. Avrupa Birliği yoksullukla mücadele ve sosyal içerme sürecinde diğer paydaşlar ile çalışmalar yapmak ve katkıda bulunmak.										
A10.H4. SYD Vakıflarının Avrupa Birliği Fonları ve diğer uluslararası kuruluşlar ile işbirliği halinde geliştirdiği projelerde koordinasyon ve rehberlik sağlamak.										

SYDGM STRATEJİK PLANI TEMA / AMAÇ / HEDEF İLİŞKİSİ

DOKUZUNCU KALKINMA PLANI / SYDGM STRATEJİK PLANI İLİŞKİSİ

Maliyetlendirme Tablosu:

SOSYAL YARDIMLAŞMA VE DAYANIŞMAYI TEŞVİK FONUNUN 2009-2013 DÖNEMİ GELİR PROJEKSİYONU TABLOSU						
GELİR KALEMLERİ		YILLAR				
		2009	2010	2011	2012	2013
A)	Kanun ve Kararname ile Kurulu Bulunan Fonlardan Alınan Paylar (1)	4.200.000	4.473.000	4.719.015	4.973.842	5.237.455
B)	Merkezi İdare Vergi Gelirlerinden Alınan Paylar (2)	1.820.000.000	1.920.420.000	2.006.043.100	2.088.650.000	2.168.340.450
C)	Trafik Para Cezalarından Alınan Paylar (3)	160.000.000	172.400.000	180.772.000	189.425.250	198.464.788
D)	RTÜK Reklam Gelirleri Hasılatından Alınan Paylar (4)	13.000.000	13.845.000	14.606.475	15.395.225	16.211.172
E)	Diğer Çeşitli Gelirler (5)	30.000.000	41.000.000	49.080.000	58.730.186	68.840.885
TOPLAM (YTL)		2.027.200.000	2.152.138.000	2.255.220.590	2.357.174.502	2.457.094.750

- 1) Tanıtma Fonu ile Destekleme ve Fiyat İstikrar Fonundan Fon Bütçesine pay aktarımı yapılmaktadır.
- 2) Gelir ve kurumlar vergisi yıllık tahsilat payının %2,8'i Fon Bütçesine aktarılmaktadır.
- 3) Trafik Para Cezaları yıllık tahsilatının %50'si Fon Bütçesine aktarılmaktadır.
- 4) RTÜK yıllık reklam geliri tahsilatının %15'i Fon Bütçesine aktarılmaktadır.
- 5) Projelerden geri dönüşler ile faiz gelirleri diğer çeşitli gelirler kalemini oluşturmaktadır.

STRATEJİK AMAÇLAR KAYNAK İHTİYACI TABLOSU

İdare Adı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Genel Müdürlüğü

Amaçlar		Yıllar				
		2009	2010	2011	2012	2013
1	Yoksullukla mücadele alanında sosyal hizmet projeleri ve sosyal yardım programları vasıtasıyla sosyal adaletin tesisine katkı sağlamak.	841.205.099	916.095.822	987.849.053	1.060.358.264	1.132.175.752
2	Vatandaşların temel ihtiyaçlarını karşılayan yardımların yanı sıra, onları üretken duruma getirecek, sürdürülebilir gelir elde etmelerini sağlayacak, bölgeler arası farklılıkları ve yerel potansiyeli göz önünde bulunduracak projeleri desteklemek.	220.254.117	230.606.055	232.537.834	240.339.775	245.404.220
3	Yoksullukla mücadele alanında sosyal hizmet projeleri ve sosyal yardım programları vasıtasıyla sosyal adaletin tesisine katkı sağlamak.	608.087.836	640.366.279	664.132.920	683.720.811	702.740.844
4	Yoksulların risklere karşı güvenliğinin artırılması hususunda, makro ekonomik politikalar ve sektörel politikaların oluşturulması sürecinde, yoksullukla mücadele politikalarına olan etkisinin göz önünde tutularak SYDGM' nin bu süreçte aktif olarak katılması ve ilgili kuruluşlarla işbirliği yapması sağlanacak.	100.686.060	103.147.271	104.456.141	105.248.522	106.322.775
5	Fon kaynaklarının etkin, verimli, hesap verilebilir ve şeffaf olarak dağıtımını sağlamak.	135.849.036	140.298.820	143.002.262	145.533.794	148.158.777
6	Sosyal yardım uygulamalarında mükerrerliğin önlenmesine yönelik çalışmalar yapmak.	25.314.784	25.429.532	25.558.035	25.690.467	25.827.026

Amaçlar		Yıllar				
		2009	2010	2011	2012	2013
7	Ülke genelinde sosyal yardım ve proje hizmetinden yararlananlara hızlı ve kaliteli hizmet sunacak şekilde merkezde ve yerel düzeyde kurumsal gelişimi sağlamak ve tanıtıcı faaliyetlerde bulunmak.	63.317.900	64.453.386	65.977.046	65.732.250	66.567.324
8	Sosyal yardım alanında nitelikli personel yetiştirmek ve hizmet kalitesini yükseltmek..	10.585.156	10.644.359	10.721.654	10.804.293	10.892.811
9	Sosyal yardım faaliyetlerini ve proje uygulamalarını izlemek, incelemek ve denetlemek.	12.540.532	13.611.265	13.694.865	13.783.667	13.877.995
10	Sosyal yardım alanında faaliyet gösteren uluslararası kuruluşlarla (Dünya Bankası, AB, UNDP, UNICEF gibi) işbirliğini geliştirmek.	14.341.853	14.404.122	15.009.028	14.551.662	14.631.218
Toplam		2.032.182.369	2.159.056.911	2.262.938.833	2.365.763.502	2.466.598.750
Kaynaklar	Bütçe Ödeneği	4.982.369	6.918.911	7.718.243	8.589.000	9.504.000
	Döner Sermaye					
	Diğer Yurt İçi Kaynaklar (SYDTF)	2.027.200.000	2.152.138.000	2.255.220.590	2.357.174.502	2.457.094.750
	Yurt Dışı Kaynaklar					
Toplam		2.032.182.369	2.159.056.911	2.262.938.833	2.365.763.502	2.466.598.750

4.Bölüm

STRATEJİK PLANIN UYGULANMASI, İZLENMESİ ve DEĞERLENDİRİLMESİ

4.1. Plan Gelişmelerinin İzlenmesi:

Planın onaylanması ve uygulamaya konulması ile birlikte planda yer alan hedefleri izleme süreci başlar. İzleme sürecinde, stratejik planda ortaya konulan amaç ve hedeflere ne ölçüde erişildiği sistematik olarak takip edilir ve belirli periyotlarda raporlanır. Raporlama, izleme sürecinin temel çıktısıdır. Rapor, stratejik hedeflerin gerçekleşme düzeyleri hakkında sorumlu birimlerden elde edilen açıklama ve yorumları içerir.

4.2. Performans Değerlendirilmesi:

Değerlendirme, izleme raporları da göz önünde bulundurularak performans hedeflerinin uygulama sonuçları ile karşılaştırmalı analizidir. Diğer bir deyişle kurumsal performansın değerlendirilmesi yani performans hedeflerine ulaşmak için kullanılan yöntem ile yürütülen faaliyetlerin, projelerin ve bunların sonucunda elde edilen çıktı ve sonuçların değerlendirilmesi sürecidir.

Performans değerlendirilmesi, performans programının hazırlanması esnasında belirlenen performans göstergeleri kullanılarak gerçekleştirilir.

Gerçek performansın "Planlanan" performansla karşılaştırılması stratejik planın periyodik olarak değerlendirilmesini sağlayacaktır. Bu noktada stratejik yönetime dinamizm kazandıran ve süreklilik arz eden geri besleme süreci başlar. Geri besleme sürecinde amaç, stratejik planın gözden geçirilmesi, beklenmeyen sonuçların ortaya çıkması durumunda planın ilgili merciler tarafından değerlendirilmesi ve gerekli revizyonun yapılarak uygulamaya devam edilmesinin sağlanmasıdır.

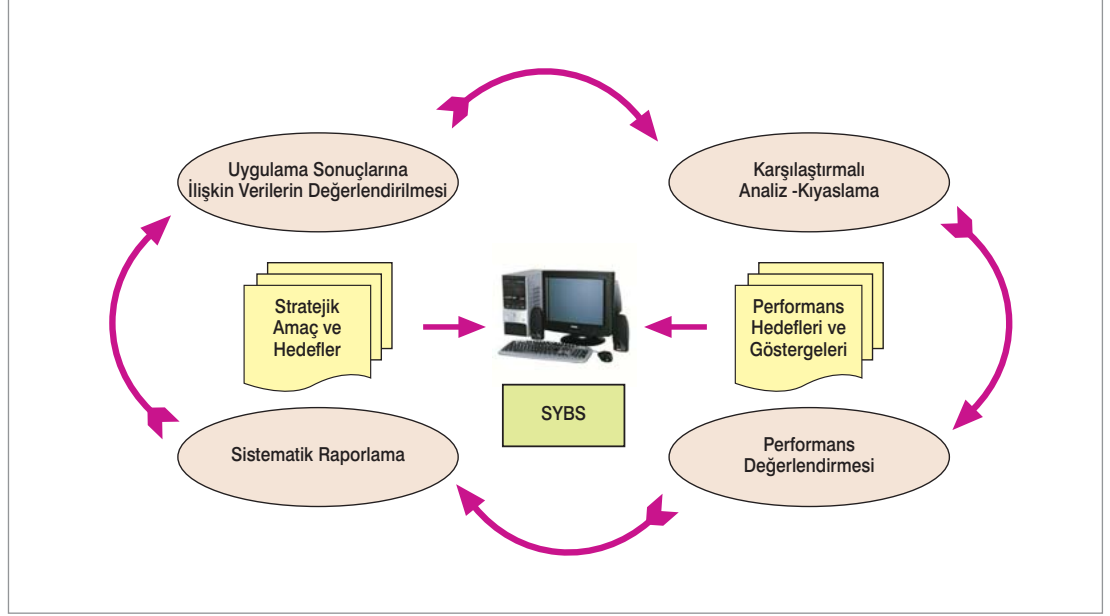
Stratejik Yönetim Bilgi Sistemi (SYBS):

Uygulamaların planlandığı şekilde yürütüp yürütülmediğinin kontrolü için; operasyonun denetlenmesi, performansın izlenmesi ve üst yönetime gerekli geri beslemenin yapılması gerekmektedir. Buda ancak tüm bu kontrol sürecinin otomasyonuna yönelik zamanlı ve doğru bilgi akışını sağlayan etkin bir stratejik yönetim bilgi sistemiyle mümkündür.

Stratejik yönetim bilgi sisteminin uygulama sonuçlarına ilişkin izleme, performans ölçümü ve değerlendirme süreçleri ile sistematik bilgi akışını kapsayan entegre bir yönetim bilgi sistemi olarak gerçekleştirilmesi hedeflenmektedir.

STRATEJİK YÖNETİM BİLGİ SİSTEMİ

EKLER:**SYDGM Paydaş/Faaliyet Matrisi**

Ek.1

FAALİYET PAYDAŞ		Araştırma	Proje	Yayın	Şûra, Panel, Sempozyum vb. Etkinlikler	Görüş Belirtmek Çözüm Önerisi Üretmek	Eğitim Programları
1	TBMM			X	X	X	
2	Başbakanlık	X	X	X	X	X	
3	Dışişleri Bakanlığı	X	X			X	
4	Adalet Bakanlığı	X	X	X	X	X	X
5	Sağlık Bakanlığı	X	X	X	X	X	X
6	Millî Eğitim Bakanlığı	X	X	X	X	X	X
7	İçişleri Bakanlığı	X	X	X	X	X	X
8	Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı	X	X	X	X	X	X
9	Maliye Bakanlığı				X	X	
10	Tarım ve Köyşleri Bakanlığı	X	X	X	X	X	X
11	Sanayi ve Ticaret Bakanlığı	X	X	X	X	X	
12	Çevre ve Orman Bakanlığı				X	X	
13	Avrupa Birliği Genel Sekreterliği	X	X	X	X	X	X
14	Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı	X	X	X	X	X	X
15	Aile ve Sosyal Araştırmalar Gen.Md.	X	X	X	X	X	X
16	SHÇEK	X	X	X	X	X	X
17	Özürlüler İdaresi Başkanlığı	X	X	X	X	X	X
18	Kadının Statüsü Genel Md.	X	X	X	X	X	X
19	Diyanet İşleri Başkanlığı	X	X	X	X	X	X
20	TÜBİTAK	X	X	X	X	X	X
21	Sosyal Güvenlik Kurumu	X	X	X	X	X	X
22	Türk Silahlı Kuvvetleri	X	X		X	X	
23	Emniyet Gen. Md.	X	X	X	X	X	X
24	Yerel Yönetimler	X	X	X	X	X	X
25	Üniversiteler	X	X	X	X	X	X
26	Sivil Toplum Kuruluşları	X	X	X	X	X	
27	Medya Kuruluşları			X	X	X	
28	Gençlik ve Spor Gn.Müd.				X	X	X
29	Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK)	X	X	X	X	X	X

SYDGM PAYDAŞ MATRİSİ

Ek.2

Paydaşın Adı		Nedeni
1	TBMM	İlgi alanı ortaklığı
2	Başbakanlık	Bağlı kuruluş olma ilişkisi
3	Dışişleri Bakanlığı	Ortak çalışma
4	Adalet Bakanlığı	Ortak çalışma
5	Sağlık Bakanlığı	Vakıf Mütevelli Heyetine üye vermesi (İllerde İl Sağlık Müdürü, İlçelerde İlçe Üst Görevlisi)
6	Millî Eğitim Bakanlığı	Vakıf Mütevelli heyetine üye vermesi (İllerde İl Millî Eğitim Müdürü, İlçelerde İlçe Millî Eğitim Müdürü)
7	İçişleri Bakanlığı	Mülki İdare Amirlerinin Vakıf Mütevelli Heyeti tabii Başkanları olması
8	Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı	İlgi alanı ortaklığı
9	Maliye Bakanlığı	Vakıf Mütevelli Heyetine üye vermesi (İllerde Defterdar, İlçelerde Mal Müdürü) Bütçe ve Vakıf Fonuna kaynak aktarımı
10	Tarım ve Köyşleri Bakanlığı	Vakıf Mütevelli Heyetine üye vermesi (İllerde İl Tarım Müdürü, İlçelerde varsa İlçe Tarım Müdürü) Proje ortaklığı
11	Sanayi ve Ticaret Bakanlığı	İlgi alanı ortaklığı
12	Çevre ve Orman Bakanlığı	Ortak çalışma
13	Avrupa Birliği Genel Sekreterliği	AB uyum sürecinde ortak çalışma
14	Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı	Yatırım Bütçesi
15	Aile ve Sosyal Araştırmalar Gen.Md.	İlgi alanı ortaklığı
16	SHÇEK	İlgi alanı ortaklığı
17	Özürlüler İdaresi Başkanlığı	İlgi alanı ortaklığı
18	Kadının Statüsü Genel Md.	İlgi alanı ortaklığı
19	Diyanet İşleri Başkanlığı	Vakıf mütevelli heyetine üye vermesi (İllerde İl Müftüsü, İlçelerde İlçe Müftüsü)
20	TÜBİTAK	Projelere destek
21	Sosyal Güvenlik Kurumu	İlgi alanı ortaklığı
22	Türk Silahlı Kuvvetleri	Ortak çalışma
23	Emniyet Gen. Md.	Ortak çalışma
24	Yerel Yönetimler	Vakıf Mütevelli Heyetine üye vermesi (İl, İlçelerde Vali ve Kaymakamın Vakıf Mütevelli Heyeti tabi Başkanı olması, Belediye Başkanlarının üye olması. İlçelerde köy ve mahalle muhtarlarının kendi aralarında seçeceği üyeler)
25	Üniversiteler	Proje ortaklığı, ilgi alanı ortaklığı
26	Sivil Toplum Kuruluşları	Vakıf Mütevelli Heyetine üye vermesi (İl ve İlçelerde STK yöneticilerinin kendi aralarında seçeceği üyeler) Proje ortaklığı, ilgi alanı ortaklığı
27	Medya Kuruluşları	Kamuoyunu etkileme yönü
28	Gençlik ve Spor Gn.Müd.	Ortak çalışma
29	Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK)	Proje ortaklığı

Litmus Testleri:

Stratejik yönetim anlayışında; önceden yapılan iç ve dış çevre analizinde bazı noktaların gözden kaçırılması, kurumsal yapıda yeni durumların ortaya çıkması, paydaş beklentilerinin değişmesi gibi stratejik planların başarılı olmasını etkileyecek faktörlerin her zaman gözetilmesi zorunludur. Bu ilkeden hareketle SYDGM stratejik yönetim modelinde, LİTMUS testleri bir kontrol kurgusu içerisinde uygulanmıştır.

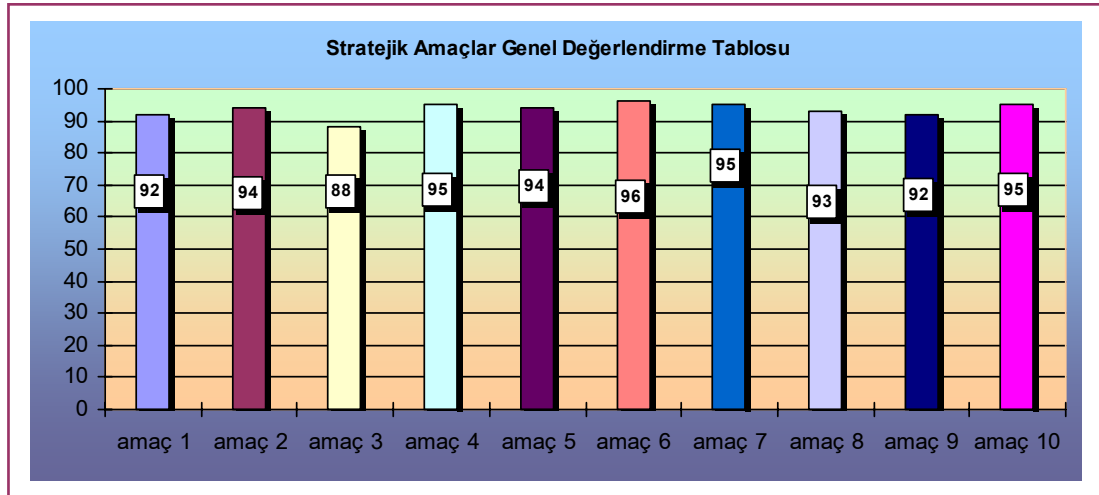
LİTMUS, stratejik planın temel unsurlarının değerlendirilmesi ve bu unsurlar arasındaki uyumun ölçülmesini amaçlayan bir test tekniğidir. Aynı zamanda stratejik yönetim modellerinde stratejilerin yerleştirilmesi olarak bilinen, seçilen stratejilerin kurumun amaç iş süreçleri ile bütünleştirilmesi sürecinde de katkı sağlayan bir değerlendirme ve geri besleme aracıdır.

SYDGM stratejik planlama sürecinde, planda yer alan stratejik amaç ve hedeflere ilişkin LİTMUS testleri, kurumdaki tüm üst ve orta kademe yöneticilerine uygulanmıştır. Böylece, aşağıda belirtilen her bir stratejik amacın, kurumsal yönetim felsefesi, kurum misyonu ve ilkeleriyle uyumlu, yöneticiler tarafından bir bütün olarak değerlendirilmiştir.

Ek.3

STRATEJİK AMAÇLAR LİTMUS TESTİ						Örnek
Amaç 1 : Sosyal yardım yararlanıcılarını objektif kriterlere göre belirleyerek, tüm sosyal yardım programlarını ve proje desteklerini sosyal yardım politikalarıyla uyumlu, ekonomik gelişmeye ve sosyal içermenin gerçekleştirilmesine katkıda bulunacak şekilde tasarlamak .						
..... Daire Başkanlığı						Değerlendirme Puanı
No	Değerlendirme soruları	1	2	3	4	5
1	Kurumun Misyonu, Vizyonu ve İlkeleri ile uyumludur.					
2	Gerçekçi ve ulaşılabilir.					
3	Ölçülebilir niteliktedir.					
4	Mevcut yasal düzenlemelerle uyumludur.					
5	Kurum için stratejik bir öneme sahiptir.					
6	Ulaşılmak istenilen noktayı açık şekilde ifade etmektedir.					
7	Yararlanıcılar ve karar alıcılar için önemlidir.					
8	Kurumun işlerini daha ileri bir noktaya götürecek niteliktedir.					

(*) Puanlama yapılırken, 1-5 arası ölçeklenmiş bölüme en düşük düzey olan 1 " den, en yüksek düzey olan 5" e kadar kod verebilirsiniz.

Ek.4

HEDEFLER LİTMUS TESTİ		Örnek				
Amaç 1 - Hedef 1: Bölgesel gelişmişlik farklılıkları, kır-kent ayrımı ve yardım kategorileri göz önünde bulundurularak sosyal yardımlar ve projelerden yararlanacak kişilerin belirlenmesine yönelik puanlama formülü geliştirilerek hedef kitleyi objektif kriterlere göre belirlemek.						
..... Daire Başkanlığı		Değerlendirme Puanı				
No	Değerlendirme soruları	1	2	3	4	5
1	Hedef spesifik ve arzu edilen başarıları yansıtıyor.					
2	Hedefe ulaşmadaki sürecin tamamlanma derecesi ölçülebilir.					
3	Hedef zorlayıcı bir hedef olmakla birlikte, aynı zamanda Gerçekçi ve ulaşılabilir.					
4	Hedef bir eylemden çok bir sonucu belirlemektedir.					
5	Hedefin başarılması için belli bir zaman kısıtı vardır.					
6	Ulaşılacak istenilen noktayı açık şekilde ifade etmektedir.					
7	Hedefin başarılması konusunda kimin sorumlu olduğu bellidir.					
8	Hedefin başarılması amaca ulaşmayı sağlayacaktır.					

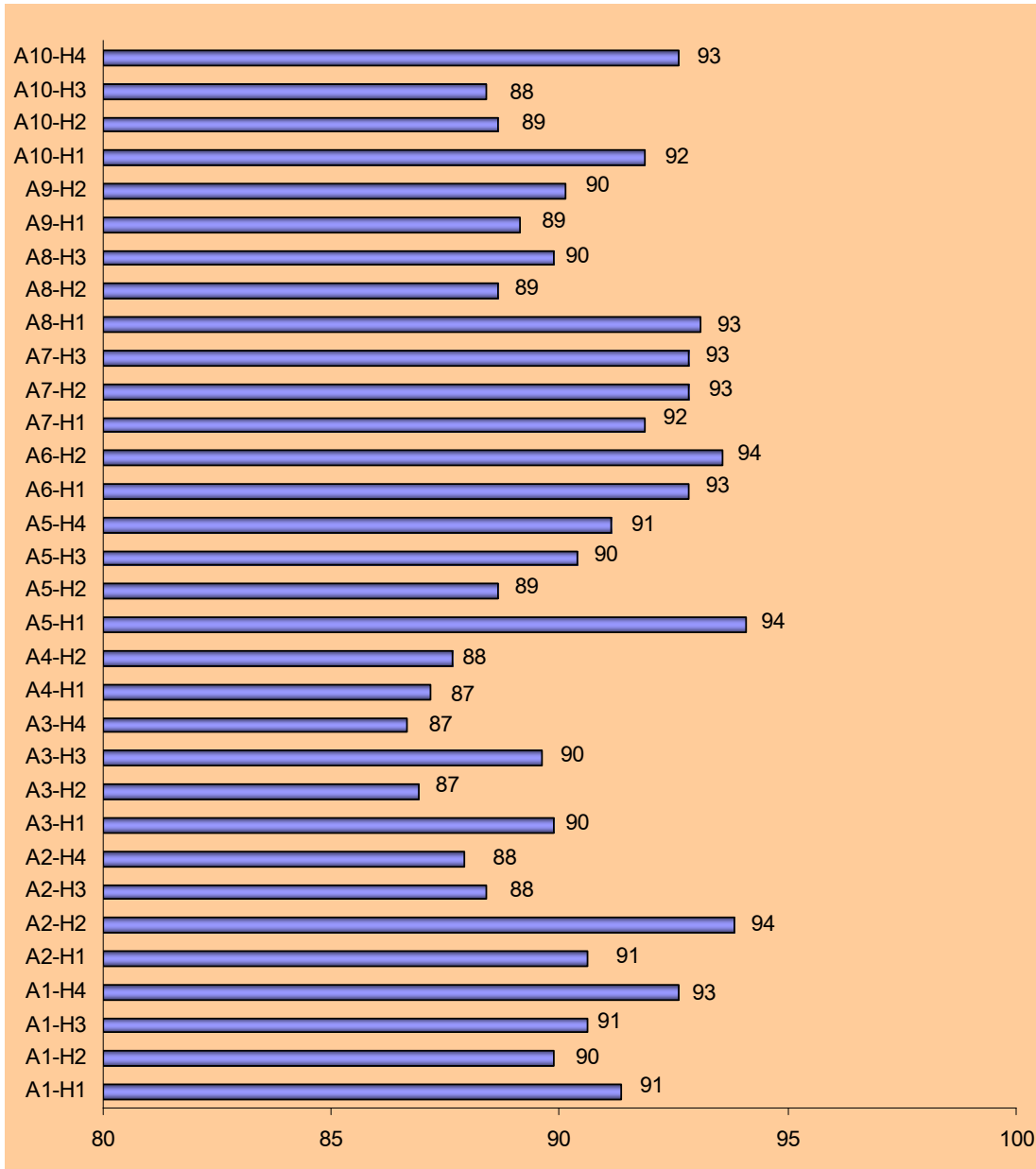
(*) Puanlama yapılırken, 1-5 arası ölçeklenmiş bölüme en düşük düzey olan 1 " den, en yüksek düzey olan 5" e kadar kod verebilirsiniz.

Aynı zaman diliminde uygulanan hedeflere ilişkin LİTMUS testleri ile planda yer alan tüm hedefler gözden geçirilmiş. Test sonuçlarına göre değerlendirme puanları aşağıdaki grafikte gösterilmiştir.

Ek.5

Hedefler Genel Değerlendirme Tablosu

Ek.6

MİSYON İFADESİ LİTMUS TESTİ		Örnek				
MİSYON : Adil bir gelir dağılımının sağlanmasına katkıda bulunmak, yoksullukla mücadele kapsamında kaynakların etkin bir biçimde kullanılmasını sağlamak, temel ihtiyaçlarını karşılamaktan yoksun nüfusun en yoksul diliminde yer alan vatandaşlarımızı sosyal yardımlarla desteklemek; üretim ve istihdama yönelik projeleri sürekli kılarak vatandaşların toplumsal hayata entegre olmalarını sağlamak, kamu kuruluşları, sivil toplum kuruluşları, vatandaşlar ve diğer paydaşlar ile eşgüdüm içerisinde çalışarak sosyal yardımların etkin bir biçimde dağıtılmasını sağlamak ve bu doğrultuda sosyal yardım politikaları geliştirmek.						
..... Daire Başkanlığı		Değerlendirme Puanı				
No	Değerlendirme soruları	1	2	3	4	5
1	Kurumun faaliyetleri ile uyumludur.					
2	Kurum çalışanları misyona katkılarını görebiliyorlar.					
3	Yönetimdeki değişikliklere rağmen misyon ayakta kalabiliyor.					
4	Kim olduğumuzu, neyi kim ve ne için yaptığımızı ve bunun neden önemli olduğunu cevaplıyor.					
5	Kurum için stratejik bir öneme sahiptir.					
6	Ulaşılmak istenilen noktayı açık şekilde ifade etmektedir.					
7	Yararlanıcılar ve karar alıcılar için önemlidir.					
8	Kurumun işlerini daha ileri bir noktaya götürecek niteliktedir.					

(*) Puanlama yapılırken, 1-5 arası ölçeklenmiş bölüme en düşük düzey olan 1 " den, en yüksek düzey olan 5" e kadar kod verebilirsiniz.

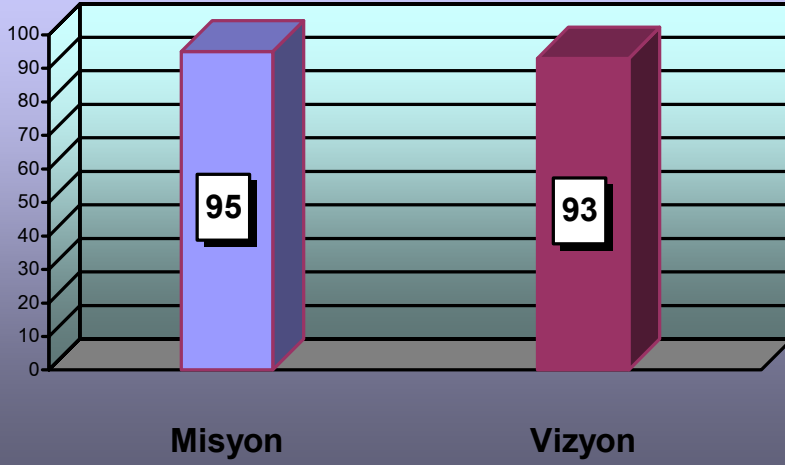
Ek.7

VİZYON İFADESİ LİTMUS TESTİ		Örnek				
VİZYON : Sosyal yardım ve projeleri uzmanlığa dayalı olarak katılımcı, şeffaf ve etkin bir biçimde sunan ve ülkemizin sosyal yardım politikalarını belirlemede öncü konumda olan bir kurum olmak.						
..... Daire Başkanlığı		Değerlendirme Puanı				
No	Değerlendirme soruları	1	2	3	4	5
1	Vizyon ifadesi kurumun ideal geleceğini net bir şekilde yansıtır.					
2	Vizyon ifadesi ilham verici ve çaba gerektiricidir.					
3	Vizyon ifadesi hatırlanabilecek kadar kısadır.					
4	Misyonun yerine getirilmesi vizyonu gerçekçi bir hale getirecektir.					

(*) Puanlama yapılırken, 1-5 arası ölçeklenmiş bölüme en düşük düzey olan 1 " den, en yüksek düzey olan 5" e kadar kod verebilirsiniz.

Misyon - Vizyon Genel Değerlendirme Tablosu

KAYNAKLAR:

- Dokuzuncu Kalkınma Planı (2007- 2013). 1 Temmuz 2006 Tarih ve 26215 Sayılı Resmi Gazete Mükerrer Sayı.
- DPT, Gelir Dağılımının İyileştirilmesi ve Yoksullukla Mücadele Özel İhtisas Komisyon Raporu, 8. Beş Yıllık Kalkınma Planı, DPT Yayınları, Yayın No: DPT: 2599-ÖİK:610, Ankara, 2001, s.104.
- DPT, Millennium Development Goals-Turkey,2005
- JIM (Joint Inclusion Memorandum) (Taslak), 2006
- TÜİK, TÜİK Haber Bülteni, "2005 Yoksulluk Çalışması Sonuçları" Sayı: 208 26 Aralık 2006
- TÜSİAD, Türkiye’de Bireysel Gelir Dağılımı ve Yoksulluk-Avrupa Birliği ile Karşılaştırma, Yayın No: TÜSİAD-T/2000-12/295, İstanbul, 2000, s.97.)
- UNDP, "Human Development to Eradicate Poverty", Human Development Report, 1997
- World Institute For Development Economics Research Of The United Nations University (UNU- Wider). 2006. World Distribution Of Household Wealth. Ek (05.12.2006).

T.C.
BAŞBAKANLIK
SOSYAL YARDIMLAŞMA VE DAYANIŞMA
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Akay Cad. No:6 06640 Bakanlıklar-ANKARA
Tel: 0 312 424 09 40 - Fax: 0 312 424 09 53
web: www.sydgmm.gov.tr